

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2007

Zuzana Kubicová

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

Studijní program: **6208 – Ekonomika a management**

Studijní obor: **Podniková ekonomika**

V e ř e j n á p o d p o r a v z d ě l á v á n í v Č R
Public support of the education in The Czech republic
Číslo diplomové práce: **DP-PE-KPE-200729**

ZUZANA KUBICOVÁ

Vedoucí práce: **Ing. Kateřina Maršíková, Ph.D. (Katedra podnikové ekonomiky)**

Konzultant: **Ing. Zdeněk Vršník, Manažer legislativy ve vzdělávání (Hospodářská komora České republiky, Freyova 27, 190 00 Praha 9)**

Počet stran: **108**

Počet příloh: **8**

Datum odevzdání: **11. května, 2007**

PROHLÁŠENÍ

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména §60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum: 11. května, 2007

Podpis:

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji především panu Ing. Zdeňkovi Vršníkovi, Manažerovi legislativy ve vzdělávání na Hospodářské komoře České republiky v Praze, za velice vstřícnou nabídku spolupráce, děkuji za poskytnutí potřebných materiálů a konzultací ohledně celé problematiky i rad pro podobu samotné práce. Rovněž děkuji paní Ing. Kateřině Maršíkové, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce, za veškerou pomoc při vypracování dané oblasti.

RESUMÉ

Tato diplomová práce se zabývá tématem **veřejné podpory vzdělávání v České republice**. Na principu doplňkovosti se do oblasti podpor „slévají“ finanční prostředky od státu, ze strukturálních fondů a také od žadatele (příjemce podpory). Podporu lze čerpat i separátně ze státního rozpočtu, práce ale staví na čerpání ze zdrojů Evropské unie. Oblast veřejné podpory vzdělávání se obecně koncipuje stejně jako pro jiné oblasti podpory, charakter práce je proto z hlediska postupů a legislativy obecný. Veřejná podpora vzdělávání se liší pouze v maximálních přípustných mírách hrubé míry veřejné podpory. Nejprve jsou vymezeny základní pojmy v oblasti veřejné podpory, v praktické části pak oblast vzdělávání (ve smyslu výjimky z VP), je uvažováno o vztahu VP ke školám. **Cílem práce** bylo za pomoci studie právního vymezení VP a konzultací s **Hospodářskou komorou hl. m. Prahy** zpracovat diplomovou práci o problematice veřejné podpory a nastínit metodický pokyn pro čerpání finančních prostředků z fondů EU. Celkové nastavení systému veřejné podpory v ČR v rámci zdrojů z EU (strukturálních fondů) hodnotí odborníci jako uspokojivé. Česká republika je však novou členskou zemí EU od roku 2004, existují tedy jisté obtíže s aplikací pravidel, která se v EU vytvářely a měnily několik desítek let. Vystala doporučení pro další období 2007-2013. Na základě metodologie byl za minulé období v rámci projektu spolufinancovaného z Evropského sociálního fondu ilustrativně znázorněn rozdíl mezi přidělenou dotací a fakticky přijatou mírou veřejné podpory. Na závěr metodiky je spočítán modelový příklad veřejné podpory na školení.

SUMMARY

This Diploma Thesis is dealing with a topic of **the public support of the education in The Czech republic**. On the principle of additional procedure, there are the financial means from the state, from The Structural Funds and also from the applicant (recipient of the support), “merging” into this field. There is a possibility to draw the support from The State Budget separately, however the basis of the thesis is the drawing the sources from the EU. The field of the public support of the education is generally drafted in the same way as for the other fields of support, therefore is the character (procedure and legislative) of the thesis general. The public support of the education is differing in the maximal admissible rates of the gross rate of the public support only. Firstly there are the basic terms about the public support specified, in the practical part the field of education (exception from the public support), there is a thinking of the public support into the educational system concluded. **The aim of the thesis** has been working up, by means of the law definitions of the public support and the consultations **with The Economic Chamber of Prague**, The Diploma Thesis about the field of public support and outlining a methodical instruction for the drawing the financial means from The EU Funds. The whole setting of the system of the public support of the education in The Czech republic in terms of the sources from The EU (The Structural Funds) is evaluated by the experts as satisfying. However, our republic has been a newcomer into The EU since the year 2004, so there are certain difficulties with the application of the rules, which had been developing and changing in The EU during several decades. The recommendations for the new period 2007-2013 have come out. As for the past period, in terms of the project cofinanced by The ESF, there has been demonstrated the difference between the allocated grant and the really received rate of the public support, on the basis of the methodology. There is a model example of the public support into the training counted up

SEZNAM KLÍČOVÝCH SLOV

Evropská komise

hospodářský

Komora

nárok

notifikace

oblast

podpora

poskytovat

školení

veřejná podpora

výjimka

vzdělávání

fond

LIST OF KEY WORDS

The European Commission

economic

The Chamber

claim

notification

field

support

grant

training

public support

exception

education

fund

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

atd.	a tak dále
č.	číslo
Č.j.	číslo jednací
čl.	článek
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ed.	(= edition) – vydání, editor
EAGGF	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (The European Agricultural Guidance and Guarantee Fund)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje (The European Research and Development Fund)
ES	Evropské společenství
ESAE	Evropské společenství atomové energie
ESD	Evropský soudní dvůr
ESF	Evropský sociální fond (The European Social Fund)
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská Unie
EUR	euro
FIFG	Finanční instrument pro podporu rybářství (The Financial Instrument for Fisheries and Guidance)
HK	Hospodářská komora
hl. m.	hlavní město
KHK	Krajská Hospodářská komora
Kč	koruna česká
mil.	milion
MSP	malé a střední podnikání
např.	například
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec

NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
Obr.	Obrázek
odst.	odstavec
OHK	Okresní Hospodářská komora
OP	operační program
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
Pozn.	poznámka
resp.	respektive
SF	strukturální fond
Sb.	Sbírka
SR	státní rozpočet
str.	strana
Tab.	tabulka
tj.	to je
tzv.	takzvaný (-á, -é)
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VP	veřejná podpora
vyd.	vydání

OBSAH

Úvod	13
TEORETICKÁ VÝCHODISKA	15
1 Veřejná podpora jako institut, definice základních pojmů; politika EU	15
1.1 <i>Právo Evropských společenství</i>	<i>16</i>
1.1.1 <i>Primární právo</i>	<i>17</i>
1.2 <i>Veřejná podpora</i>	<i>18</i>
1.2.1 <i>Splnění podmínek existence veřejné podpory</i>	<i>20</i>
1.2.2 <i>Podoby veřejné podpory</i>	<i>22</i>
1.2.3 <i>Institucionální zajištění veřejné podpory</i>	<i>25</i>
1.2.4 <i>Právní předpisy upravující poskytování veřejné podpory</i>	<i>29</i>
1.3 <i>Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, principy VP</i>	<i>30</i>
1.3.1 <i>Minulé programové období 2000-2006; Cíle</i>	<i>31</i>
1.3.2 <i>Nové programové období 2007-2013; Cíle</i>	<i>35</i>
1.4 <i>Evropský sociální fond a programy k čerpání v oblasti lidských zdrojů</i>	<i>39</i>
1.4.1 <i>OP Lidské zdroje a zaměstnanost se zaměřením na veřejnou podporu</i>	<i>43</i>
PRAKTICKÁ ČÁST	46
2 Hospodářská komora České republiky	46
2.1 <i>Role Hospodářské komory České republiky v oblasti vzdělávání</i>	<i>49</i>
2.1.1 <i>Projekty rozvoje lidských zdrojů, ve kterých je HK ČR partnerem</i>	<i>51</i>
2.1.2 <i>Projekty HK hl. m. Prahy v postavení žadatele pro oblast vzdělávání</i>	<i>53</i>
3 Problematika výjimek při poskytování veřejné podpory	54
3.1 <i>Výjimky vyňaté z obecného zákazu poskytování veřejné podpory</i>	<i>55</i>
3.2 <i>Věcné vymezení výjimek ze zákazu poskytování veřejné podpory</i>	<i>56</i>
3.2.1 <i>Blokové výjimky vzdělávání a zaměstnanost</i>	<i>57</i>
3.2.2 <i>Podpora „de minimis“</i>	<i>60</i>
3.2.3 <i>Ostatní výjimky ze zákazu poskytování veřejné podpory</i>	<i>61</i>
3.2.4 <i>Zásady kumulace veřejných podpor</i>	<i>62</i>
3.3 <i>Právní úprava blokových výjimek na vzdělávání a zaměstnanost</i>	<i>63</i>
3.4 <i>Proces schvalování výjimek</i>	<i>64</i>
3.5 <i>Aplikace pravidel veřejné podpory v rámci strukturálních fondů</i>	<i>67</i>
4 Vztah VP ke školám, státním institucím	71
4.1 <i>Školství</i>	<i>71</i>
4.2 <i>Státní instituce</i>	<i>73</i>
5 Metodický nástroj k posuzování VP při čerpání finančních prostředků z EU....	75
5.1 <i>Základní terminologie v oblasti VP</i>	<i>75</i>
5.1.1 <i>Pojem VP</i>	<i>77</i>
5.2 <i>Kompetentní orgány, orgány dozoru</i>	<i>78</i>
5.2.1 <i>Pravidla poskytování VP v rámci fondů EU</i>	<i>80</i>

5.3	Informace o VP.....	82
5.4	Co žadatel o podporu uváží k získání způsobilosti pro čerpání VP	83
5.4.1	Velikost podniku	83
5.4.2	Majetkové propojení	84
5.4.3	Obor působnosti	84
5.4.4	Operační programy, opatření a chápání VP	87
5.4.5	Dosavadní čerpání VP.....	89
5.4.6	Ekonomická výhodnost čerpání, skutečná výše VP v položkách projektu	90
5.4.7	Stanoviska k VP	92
5.5	Pravidla při posuzování notifikací VP pro příjemce a poskytovatele	92
5.6	Kontrola VP v EU ve vztahu k příjemci a poskytovateli.....	94
5.7	Srovnání režimů podpor, ukázka kalkulace	95
6	Slabá místa a doporučení v oblasti VP	99
7	Závěr.....	102
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	104
	Seznam zdrojů	105
	Seznam příloh	108

Úvod

V této diplomové práci v oblasti **veřejné podpory vzdělávání v České republice** bylo zjišťováno, odkud se dají finanční prostředky pro podnikatelské subjekty do zmíněné oblasti získat. Lidé jsou nejdůležitější ze složek podniku a její fungování je základním pilířem pro přijímání, prosazování a využívání plánů, které zde mají být realizovány. Finanční prostředky lze získat od státu, dále pak z Evropské unie. V rámci Evropské unie se do této oblasti na principu doplňkovosti „slévají“ finanční prostředky od státu, ze strukturálních fondů a v některých případech se spolupodílí i žadatel (příjemce podpory). Diplomová práce se zaměřuje na zdroje z Evropské unie.

V první řadě byla charakterizována problematika veřejné podpory, vymezeny základní pojmy v této oblasti. Ve druhé, praktické části, byl popsán vztah mezi vzděláváním a rolí Hospodářské komory České republiky a konkretizována právní úprava VP do oblasti vzdělávání (spadající do samostatné kategorie VP – blokové výjimky). Proběhla úvaha o VP pro oblast školství a VP státním podnikům. **Cílem práce** bylo pomocí právní studie (vymezené v teoretické části) a konzultací s **Hospodářskou komorou hl. m. Prahy** nastínit v praktické části metodologickou pomůcku pro čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie. Jelikož jsou postupy pro tuto oblast stejné jako pro oblasti jiných druhů podpor, legislativa a základní pojmy, ze kterých je vycházeno, jsou prezentovány obecně. Vznikla tak studie o problematice veřejné podpory (její právní úpravy) v teoretické části, spolu s návodem na její poskytování v části praktické. Pomůcka se dá využít i pro jinou oblast podpory, než je vzdělávání, postupy a informace jsou stejné, oblast vzdělávání se liší pouze v maximálních přípustných mírách hrubé míry veřejné podpory, které jsou pro tuto oblast „měkkých peněz“ (nehmotných peněz) vyšší.

V České republice je zřejmý nejednotný postup při poskytování veřejných podpor. Řešení jednotného konceptu by podnikatelským subjektům měla avizovat právě Hospodářská komora České republiky (avšak není to její povinností) vůči odpovědným orgánům veřejné a státní správy. **Výstup diplomové práce** ve formě metodické pomůcky pro předkladatele žádostí o podporu i poskytovatele podpory je proto přínosný i pro tuto veřejnoprávní instituci. V souvislosti s očekávanou novelizací vyhlášky č. 207/2005, o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté podpoře, která se očekává

v květnu 2007, lze do této vyhlášky, na odhalené problémy diplomové práce, zapracovat i doporučení, jak tyto problémy řešit.

Na základě vzniklé metodologie vzniknul návod při zvažování žádosti o podporu z Evropské unie, byla navržena doporučení pro příjemce i poskytovatele veřejné podpory. Analýzou se objevila slabá místa při poskytování veřejné podpory i z pohledu minulého programovacího období 2000-2006 a došlo ke zhodnocení současného stavu. Dané problémy souvisí především s aplikací komunitárního práva Evropské unie na legislativu České republiky, která je ve stavu neustálého „dolaďování“. Za minulé programovací období bylo možné rozebrat i projekt HK hl. m. Prahy v oblasti vzdělávání spolufinancovaný Evropským sociálním fondem, kdy byl ilustrativně znázorněn rozdíl mezi přidělenou dotací a fakticky přijímanou mírou veřejné podpory. Diplomová práce je zakončena modelovým příkladem v rámci blokové výjimky – vzdělávání (v projektu pro podporu školení pro různé kategorie příjemců), spočítaným na základě metodiky.

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1 Veřejná podpora jako institut, definice základních pojmů; politika EU

Pokud Smlouva o Evropském hospodářském společenství nestanoví jinak, dochází na základě prvního odstavce článku 87 k poskytnutí veřejné podpory v případě, že není všeobecně slučitelná se společným trhem, což znamená, že se jedná o jakoukoliv formu podpory poskytovanou státem nebo ze státních prostředků (národní prostředky, regionální, obecní, prostředky veřejných bank, nadací atd.), které tím, že zvýhodňují určité podniky nebo odvětví výroby narušují soutěž nebo hrozí narušením soutěže, jestliže nepříznivě ovlivňují obchod mezi členskými státy. Veřejná podpora může být poskytnuta i soukromým nebo veřejným zprostředkovatelem, kteří jsou určeni státem. Přesun finančních prostředků, které představují poskytnutí veřejné podpory, má rovněž různé formy. [11]

Na základě existujícího fenoménu globalizace dochází v rámci Evropské Unie a jejího prostoru k odstraňování bariér. Z důvodu jejich neexistence roste význam politiky ochrany svobodné soutěže uskutečňované v Evropské Unii Evropskou komisí. Soutěž je v tomto teritoriu ochraňována ve čtyřech oblastech:

- ochrana proti zakázaným kartelovým dohodám,
- ochrana společného trhu proti zneužívání dominantního postavení,
- **přísná regulace poskytování státních podpor,**
- normy zadávání veřejných zakázek. [9]

Pojem „**státní podpora**“, (tento pojem je používán předpisy práva ES), je synonymem pojmu „**veřejná podpora**“, který je užíván českým právním řádem, konkrétně pak zákonem č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, ve znění zákona č. 130/2002 Sb. Veřejná podpora je pojem vhodnější, obnáší poskytování veřejné podpory i jinými než centrálními orgány. [9]

Základní normou, která vymezuje veřejnou podporu je čl. 87 odst. 1 Smlouvy ES. Zmíněný článek je součástí primárního práva ES a stanoví, že: „Podpory poskytované v jakékoliv formě státy nebo ze státních prostředků, které narušují soutěž nebo hrozí narušením soutěže tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.“ [9, str. 13] Tento článek ustanovuje obecný zákaz poskytování veřejné podpory a podmínky, za kterých je podpora považována za veřejnou podporu a následně i jako zakázaná podpora.

Oblast veřejné podpory je v neustálém vývoji. Veřejná podpora je proto v právu ES vymezena definičními znaky. Tím, že by se veřejná podpora omezila pouze na některé formy, tzv. taxativním výčtem by mohlo dojít k situaci, že by členské státy EU článek Smlouvy ES obcházeły. Existence zmíněného článku by tak ztratila smysl. Ochrana hospodářské soutěže proti poskytování VP by se tak stala neúčinnou. [9]

1.1 Právo Evropských společenství

Evropská společenství si vytvořila vlastní právní systém, **právo Společenství**. Celkově nepatří ani do práva mezinárodního, ani do vnitrostátního práva členských států. Toto právo je omezeno na první pilíř Evropské unie, nazývá se **právem Evropského společenství**.

Právo Evropského společenství se skládá z několika složek. Na jeho systém můžeme nahlížet pomocí různých přístupů:

- 1) *strukturální přístup* – jde o kategorizaci norem Společenství podle způsobu, resp. subjektu jejich tvorby,
- 2) *přístup vnitřního uspořádání systému* – jde o ústavu Společenství, tvoří ji zřizovací smlouvy tří Společenství a další měnící a doplňující smlouvy,

3) *obsahový přístup* – na tuto oblast lze pohlížet jako na právo institucionální (upravuje organizační strukturu Společenství), nebo jako na právo materiální (reguluje samotné oblasti činnosti Společenství).

Ad 1) Strukturální přístup

Jedná se o normy:

- 1) vytvářené členskými státy (akty členských států), tzv. **právo primární**,
- 2) normy vytvářené orgány Společenství (akty Společenství) na základě zmocnění práva primárního, tzv. **právo sekundární**,
- 3) smíšené mezinárodní smlouvy,
- 4) normy, které nejsou vytvářeny žádným subjektem, nejsou akty, jedná se o obecné zásady. [24]

1.1.1 Primární právo

Primárním právem Společenství se rozumí akty členských států, které jsou subjekty mezinárodního práva, podřizují se komukoliv na základě svého rozhodnutí, dobrovolně. Akty členských států jsou prvotním zdrojem základních pravidel, na nichž Společenství posléze staví. Sem patří mezinárodní smlouvy sjednané členskými státy. Akty členských států můžeme rozdělit do tří kategorií:

- 1) **zřizovací smlouvy**,
- 2) **subsidiární smlouvy**,
- 3) **akty zástupců členských států**.

Ad 1) Zřizovací smlouvy

Právní základ Společenství tvoří právě zřizovací smlouvy všech tří Společenství (ESUO, EHS, ESAE), rovněž i další smlouvy, které na ně navazují. Nejdůležitější smlouvy jsou například:

- Pařížská smlouva (ESUO),

- Římská smlouva (o zřízení EHS),
- Římská smlouva (o zřízení Euratomu, ESAE).

Obecnou úpravu představuje Smlouva ES, speciální úpravu představují ESUO a ESAE. Pokud chybí úprava ve smlouvách ESUO a ESAE, použije se úprava Smlouvy ES, jestliže existuje. Tyto tři zřizovací smlouvy Evropských společenství jsou provázány prostřednictvím sloučení tří orgánů Slučovací smlouvou (1967) a jejich vztah je upraven i v článku 232 Smlouvy ES. Smlouva o EU stanoví pro tyto tři zřizovací smlouvy zvláštní (značně složitou) obligatorní proceduru pro změnu (resp. revizi). Jedná se tak o právní normy vyšší právní síly v rámci Společenství. Společenství nejsou smluvními stranami, je povinná účast jejich orgánů v řízení o změnách, přispívá k větší stabilitě smluv, kde nefigurují pouze jako objekty, mají prostor pro vyjádření vlastní vůle.

Ad 2) Subsidiární smlouvy

Rovněž na další mezinárodní smlouvy mezi členskými státy se nahlíží jako na součást práva Společenství. „Pokud jejich předmětem jsou věci patřící do kompetence Společenství a jsou sjednány na jeho půdě.“ [24, str. 49]

Někdy zřizovací smlouvy předpokládají sjednání subsidiárních, případy vymezuje článek 220 Smlouvy ES.

Ad 3) Akty zástupců členských států

Na některých zasedáních Rady, její členové přijímají usnesení jako zástupci členských států a nikoliv jako členové Rady. Právní povaha zmíněných aktů má různou podobu – od mezinárodních smluv sjednaných ve zjednodušené formě až po nezávazná stanoviska s čistě politickou autoritou. [24]

1.2 Veřejná podpora

„Veřejná podpora upravuje poskytování veřejných prostředků ze strany orgánů veřejné moci, které může nějakým způsobem narušit hospodářskou soutěž.“ [17]

Základní pravidla poskytování veřejné podpory vyplývají z **článků 87 až 89 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství z roku 1957**. Tento zdroj byl dlouho jediným základem pro vykonávání kontroly udělování VP ze strany evropských institucí. Pravidla byla v průběhu let upřesňována jurisdikcí Evropského soudního dvora. [4]

Poskytování veřejné podpory je pro odpovědné státní či samosprávné orgány i otázkou politickou. VP je směřována **ve prospěch zejména podnikatelských subjektů za účelem** (kromě jiných záměrů) jejich:

- *udržení na trhu* (udržení stávajícího počtu pracovních míst v případě podniku, kterému hrozí bankrot),
- *podpory investic* (přilákání nových investorů do oblastí s vysokou nezaměstnaností, se záměrem tvorby pracovních příležitostí do oblastí, kde by k tvorbě podnikatelské sféry mělo teprve docházet, nebo se jedná o její rozšíření). [9]

Na poskytování veřejných podpor můžeme pohlížet ze dvou rovin:

1) pozitivní roviny,

2) negativní roviny.

Ad 1) pozitivní rovina

Přínos VP je vyjádřen nárůstem přímých zahraničních investic a vytvořením přímých i nepřímých pracovních míst. Pohled na pozitivní rovinu poskytování VP je nastíněn v 11. Zprávě o soutěžní politice z roku 1981, kde o ní pojednává EK. „Poskytování VP bere v úvahu i potřeby současné ekonomické situace, především potřeby strukturální adaptace a posílení soutěžního prostředí uvnitř Společenství. Veřejné podpory napomáhají v boji proti nezaměstnanosti, podporují regionální rozvoj, umožňují ekonomicky posílit malé a střední podnikatele apod.“ [9, str. 30]

Ad 2) negativní rovina

EK pojednává o negativní rovině VP ve 12. Zprávě o soutěžní politice z roku 1982. Jedná se o narušení soutěže v důsledku poskytnutí VP. „Veřejné podpory se mohou používat jako forma protekcionismu, která podporuje národní podniky (výrobce) tím, že jim dává

soutěžní výhody, aby se mohly vyhnout nutným strukturálním adaptacím.“ [9, str. 29] Může tak docházet k *přesunu problémů domácích výrobců na konkurenty z ostatních členských států*. Podporované subjekty nenutí nic přijmout racionalizační opatření, které je v souladu s vývojem trhu. V případě racionalizačního opatření se jedná o zavádění nových modelů řízení, s tím souvisí i možná redukce počtu zaměstnanců. Veřejná podpora se týká velkých zaměstnavatelů, protože kdyby zanikly, jednalo by se o velké sociální problémy, které by svým bankrotem mohly v daném regionu způsobit. VP proto v tomto případě nejvíce *naruší hospodářskou soutěž*, konkurenti mají ztížený přístup na dotčený trh, jelikož je prodlužována existence neefektivního podniku. Dalším negativem je chování manažerů podniků v rámci tzv. „morálního hazardu“, chovají se tak v rozporu s tržními pravidly. Pokud nastanou v dotčeném podniku problémy, využijí svých „sympatií“ a státní orgán tak podnik kapitálově posílí. *Neefektivně se tak vynakládají veřejné prostředky*, protože de facto nedochází k nápravě chyb, které zapříčinily problém dotčeného subjektu. Hovoří se o „plýtvání prostředků daňových poplatníků“. [9]

VP je součástí strategie hospodaření členských států. Z důvodu negativních aspektů VP je v právu ES zakotven obecný zákaz poskytování veřejné podpory. Zákaz je povolen pouze u výjimek ve Smlouvě ES, jedná se o *skupinové výjimky a individuální rozhodnutí* EK nebo Rady EU. [9]

1.2.1 Splnění podmínek existence veřejné podpory

Na základě rozhodovací praxe EK a ESD jsou poněkud jasněji vymezeny podmínky existence veřejné podpory.

VP je jedním z nástrojů soutěžní politiky, krajním prostředkem, výdajem z veřejných prostředků (je placena z našich daní). O VP se jedná, pokud splňuje následující čtyři definiční znaky:

- 1) *je poskytována státem nebo ze státních prostředků,*
- 2) *porušuje nebo hrozí porušením hospodářské soutěže,*

3) *zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby,*

4) *ovlivňuje či poškozuje obchod mezi členskými státy.*

Co se týče **státních (veřejných) prostředků**, zahrnují veškeré zdroje, které jsou administrovány členským státem pomocí národních, regionálních nebo místních institucí, i jinými subjekty, které byly zřízeny nebo jsou kontrolovány státem. Zahrnují veškeré operace, které mají vliv na veřejné rozpočty. V případě ČR se jedná o ministerstva, ústřední orgány státní správy, obce, města a kraje. Hovoříme-li o **porušení hospodářské soutěže**, zde stačí jeho hrozba. Jedná se i o podporování ekonomické aktivity, která není vykonávána za účelem zisku, ale nebylo prokázáno, že ji nelze vykonávat tržně. Na základě Smlouvy ES musí být hrozba podložena objektivními předpoklady, článek předpokládá narušení soutěže v důsledku poskytnutí podpory. Např. by bez pomoci zkrachovala banka v obtížích, jejím udržením došlo k narušení fungování soutěže, té bylo zabráněno v zisku klientů. Další podmínka existence veřejné podpory je **zvýhodnění určitého podniku nebo odvětví výroby**. Veřejnou podporou se míní podpora poskytnutá podnikům (vyplývá to z článku 87, odstavce 1 Smlouvy ES). S podnikem se zachází preferenčně. Podpora se může týkat i celých odvětví, má jakoukoliv formu. Podmínka týkající se **vlivu či poškození obchodu mezi členskými státy** je bezmála vždy naplněna. Podpora posílí pozici podniku uvnitř Společenství, ať už exportuje do členských států, či nikoliv. Není splněna v případě velmi lokalizovaných aktivit. VP a její poskytování je v EU přísně kontrolována. Je zde snaha o omezování jejího objemu v rámci vnitřního trhu EU a zavést přísný řád jejího poskytování. [4], [9], [17]

„**Podnikem**“ se podle EK a judikatury ESD chápe jakýkoliv subjekt, který vyvíjí ekonomické aktivity. Nemusí se jednat o subjekty, které mají za předmět činnosti vytvářet zisky, jedná se i o subjekty, které se pohybují na konkurenčním trhu. Podnik tak podle tohoto vymezení zahrnuje jak soukromý, tak veřejný sektor, ziskové i neziskové organizace. Jestliže tedy příjemce podpory (podnik) vyvíjí ekonomickou činnost a nutně nevytváří zisky, tak se za něj dá považovat i zájmové sdružení nebo výzkumná střediska. Právo EU nebere zřetel na to, zda nezisková organizace nevykonává ekonomickou činnost přímo, ale jen prostřednictvím s ní spojené obchodní společnosti. [4]

1.2.2 Podoby veřejné podpory

V článku č. 87 odst. 1 Smlouvy ES bylo uvedeno, že se vztahuje na jakékoliv formy veřejné podpory. K tomu, aby se jednalo o VP u níže zmíněných forem, je nutné, aby byly splněny znaky VP. Dynamický vývoj této oblasti zapříčiňuje, že se objevují stále nové a nové formy veřejných podpor. K většině problematik byly přijaty ze strany EK zvláštní předpisy. Nejčastější formy veřejné formy jsou:

- **granty a dotace:** Jedná se o přímé platby, které směřují z rozpočtů místních, lokálních či regionálních samospráv, nebo přímo ze státního rozpočtu.,

- **úvěr a zvýhodněné půjčky:** Těžce získatelný úvěr, výhodná výše úroků. EK definuje, že se o VP nejedná pokud:

1) jakýkoliv *jiný právní subjekt (banka)* byl ochoten úvěr poskytnout,

2) *úvěr je poskytnut za stejných podmínek, které se uplatňují na trhu* (úroková míra, zajištění apod.).

V právu ES neexistuje pro tuto oblast veřejné podpory speciální předpis, který by úvěry z pohledu pravidel VP komplexně upravoval.,

- **garance a záruky:** Stát se zaručí za podnik ve věci určitého závazku, zaplatí půjčku. Státní záruky směřují ve prospěch věřitele. Pokud dlužník nesplní svou povinnost, má tedy možnost požadovat plnění od státu. Zvláštní předpis v rámci práva ES stanoví, kdy se státní záruka považuje za VP a kdy ne. Existují *záruky individuální* a *záruky poskytované na základě programů VP*, u těchto záruk jsou vymezeny podmínky, kdy nejde o VP. U individuálních například platí, že nejde o VP pokud: „Dlužník, za jehož úvěr či jiný finanční závazek je záruka poskytována, není ve finančních potížích“. [9, str. 45] V případě programů státních záruk nejde o VP například pokud: „Program nedovoluje poskytnout záruky dlužníkům ve finančních potížích.“, [9, str. 45]

- **kapitálové „injekce“:** Jedná se o navýšení kapitálu orgány veřejné moci, navýšení podílů ve společnostech. Orgány veřejné moci by měly respektovat tzv. „princip soukromého investora“. Ten vylučuje existenci VP. Princip znamená, že kroky státu jsou shodné s kroky privátního subjektu, který sleduje cíl maximalizace zisku. Při účasti státu na navyšování základního kapitálu by mělo být prokázáno, že ostatní nestátní akcionáři se

účastní také tohoto procesu, pak se o VP nejedná. Jinak bude EK považovat navýšení základního kapitálu některým z orgánů veřejné moci za VP.,

- **slevy na daních, prominutí poplatků a veřejných plateb:** Okruh subjektů (investorů) je osvobozen od placení daní, cílem je přilákat investice do regionů postižených vysokou nezaměstnaností. Podmínky existence podpory jsou splněny. Daňové úlevy *jsou poskytovány ze státních prostředků. Zakládají výhodu jejich příjemci*. Investorům jsou sníženy náklady, které by museli vynaložit v případě, že by daňové úlevy nezískali. V důsledku toho, dochází k *narušení soutěže*. Příjemci těchto daňových úlev produkci z nových závodů exportují na perspektivní trhy Evropy. Jsou zpravidla promíjeny daně z příjmů – zisku. Určité subjekty však mohou být osvobozeny i od jiných druhů daní, např. od daní z převodu nemovitostí apod.,

- **zvýhodněný prodej pozemků a podniků:** Lokální či místní samosprávy se snaží přilákat investora zvýhodněnou cenou nabízeného pozemku. VP není poskytována ze strany orgánů veřejné moci v případech, kdy prodeji předchází transparentní výběrové řízení přístupné všem investorům a je zveřejněno po dobu delší než dva měsíce v celostátním či mezinárodním tisku a dalším medializováním tohoto úkonu.,

- **kapitalizace pohledávek:** Věřitel svoji pohledávku (úvěr) vkládá do základního kapitálu dlužníka. Tímto způsobem je nejen navýšen dlužníkův základní kapitál, ale zaniká i předešlá pohledávka. Aby se jednalo o VP, je třeba ji realizovat prostřednictvím orgánů veřejné moci či subjektů pod jejich kontrolou (bank).,

- **odkupy nebonitních pohledávek:** Jedná se o formu VP využívanou za účelem restrukturalizace bank vlastněných veřejnými orgány. Stát za účelem odkupu nebonitních pohledávek založí specializovanou právnickou osobu. Nebonitní pohledávky se tedy realizují ze státních prostředků. Lze je nazvat rovněž nedobytnými. Stát uskutečňuje tuto „očistu“ bank v případě, že je připravuje na privatizaci. Výše VP je shodná s rozdílem mezi cenou zaplacenou státem a vymoženou částkou.,

- **prominutí plateb sociálního a zdravotního pojištění:** Na základě názoru ÚOHS se za VP považuje jen ta část penále, která představuje ekonomickou výhodu pro dlužníka pojistného a odpovídá výši úroku z prodlení. ÚOHS konstatoval, že prominutí penále do výše 70 % z celkové výše penále nepředstavuje VP.,

- **privatizace:** Právo ES je založeno na principu rovnosti vlastnictví. Čl. 295 Smlouvy ES stanoví, že: „Tato smlouva se nijak nedotýká úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech.“ [9, str. 48] V rámci EU tedy mohou vlastnické právo vykonávat rovnocenně privátní subjekty i orgány veřejné moci. Neexistuje zvláštní předpis který by upravoval privatizaci z pohledu VP. Evropská komise ve své Zprávě o soutěžní politice z roku 1993 formuluje postupy, které v rámci privatizace mohou VP zakládat a které ne. Obecně existují 2 způsoby, které vylučují v oblasti privatizace VP. Jedná se o:

1) *prodej privatizovaného majetku na základě výběrového řízení* (splňuje určité podmínky),

2) *prodej na základě znaleckého ocenění.* [9], [17]

EK ve zprávě doslovně uvádí, že jsou prvky VP vyloučeny tehdy, pokud jsou splněna tato kritéria:

„ - Prodej majetku se provádí na základě transparentního výběrového řízení, které je založeno na nediskriminačním přístupu,

- majetek je prodán nejvyšší nabídce,

- zájemcům je ponechán dostatečný prostor k přípravě nabídky a možnost k ocenění nabízeného majetku a získání všech potřebných informací a údajů.“ [9, str. 49]

Další formy podpor:

- **zvýhodnění exportu,**

- **preferenční tarify za dodávky energií, pokud nejsou opodstatněné,**

- **poskytování logistické a poradenské podpory,**

- **zvýhodněné odpisování,**

- **platby bonusů za účelem nalákání pracovníků do nového odvětví atd.** [17]

1.2.3 Institucionální zajištění veřejné podpory

V rámci České republiky je v postavení centrálního, koordinačního, poradenského, konzultačního a monitorovacího orgánu v oblasti VP **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS)**. Role této instituce pro ochranu hospodářské soutěže jsou:

- spolupráce s poskytovatelem VP před a v průběhu řízení před EK,
- tvorba stanovisek ke slučitelnosti (kompatibilitě) VP,
- monitoring poskytované podpory a předkládání výročních zpráv,
- poskytování poradenství ve věci VP,
- provádění elektronické notifikace (oznámení VP),
- kontrola plnění pravomocných rozhodnutí Úřadu podle zákona 59/2000 Sb. [17]

Předpisy, jenž upravují poskytování VP, jsou zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti VP a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje a vyhláška č. 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté podpoře.

Co se týče **institucionálního zajištění VP v rámci EU**, to je zde plně v kompetenci **Evropské komise**. EK rozhoduje, zda opatření zakládá VP a pokud ano, zda je možno dotčenou podporu považovat za slučitelnou se společným trhem, to znamená zda ji nelze vykonávat tržně. Předpisy, které upravují činnost EK patří například:

- *Smlouva o založení Evropských společenství* (čl. 88),
- *Nařízení Rady (ES) č. 659/1999*, tím se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES, jedná se o klíčové nařízení,
- *Nařízení Komise (ES) č. 794/2004*, tím se provádí Nařízení Rady č. 659/1999, stanoví tak určité podrobnosti k možnosti modifikace veřejných podpor. [17]

Evropský soudní dvůr (Soud první instance) vykonává:

- přezkum rozhodnutí Evropské komise (čl. 230 Smlouvy o Evropském společenství),
- výklad aktů přijatých orgány ES v rámci předběžné otázky (čl. 234 Smlouvy o Evropském společenství). [17]

Mechanismus schválení VP Evropskou komisí zjednodušeně vypadá následovně. Poskytovatel veřejné podpory pošle ve spolupráci s ÚOHS oznámení Evropské komisi. Ta většinou požádá ještě o doplňující informace. **EK předběžně přezkoumá záležitost a rozhodne tak, že se buď:**

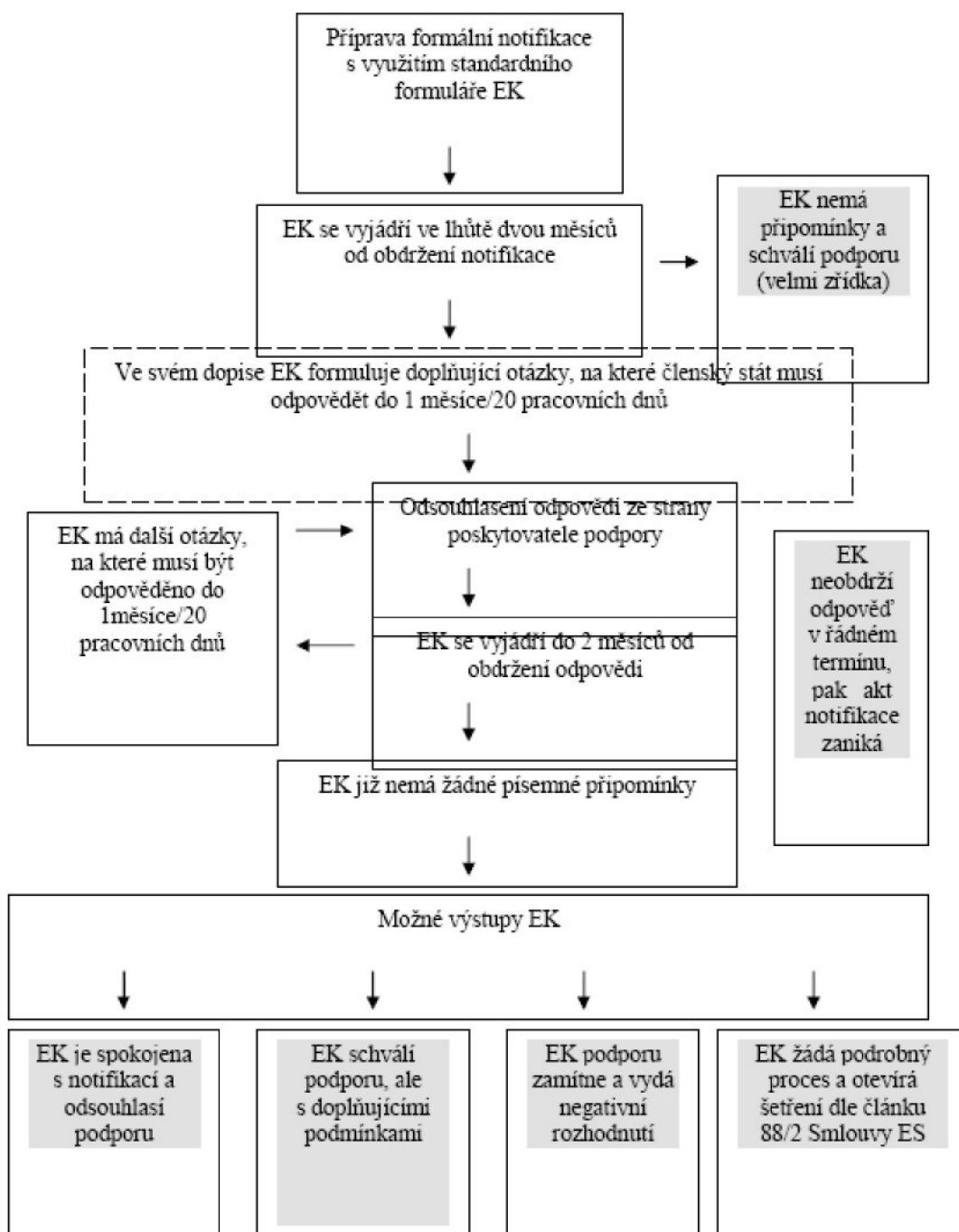
- nejedná o VP (nemá připomínek),
- podpora je slučitelná (jedná se o VP), EK žádá o doplňující informace,
- EK pochybuje o slučitelnosti podpory – zahájí formální řízení (trvá 12 až 18 měsíců).

Ve finále se rozhodne následovně:

- nejedná se o VP (pozitivní rozhodnutí),
- podpora je slučitelná (jedná se o VP), rozhodnutí může být i podmíněné,
- neslučitelná podpora (zákaz realizace).

Stručný nástin procesu notifikace (oznámení) VP, který je velmi zdlouhavý (12 až 18 měsíců) je nastíněn na Obrázku č. 1. [17]

Schéma notifikace a schvalovacího procesu

Obr. č. 1: Schéma notifikace a schvalovacího procesu [4, str. 37]

Jelikož byla zmíněna notifikace a její proces, tak co se týče zkušeností České republiky v oblasti VP v rámci strukturálních fondů (jeden ze tří zdrojů čerpání finančních prostředků z EU), jsou zatím omezené na proces schvalování VP. Do konce dubna 2004 byl schvalujícím orgánem ÚOHS, ten do tohoto období fungoval jako svrchovaná autorita pro oblast VP v České republice. Byly tak notifikovány (oznámeny) všechny operační programy jako celky. Avšak za situace, kdy je Česká republika členem EU, je nutné notifikovat pouze opatření operačních programů, která zakládají veřejnou podporu a nevztahuje se na ně žádná z blokových výjimek, ani nespádají do kategorie „de minimis“. Tyto kategorie jsou blíže vysvětleny v kapitole 3.2. [4]

Česká republika se kompletní notifikací (oznámením) vyhnula veškerému pochybení, jelikož notifikovala veškeré operační programy, i ty, které nebylo potřeba. Nevýhodou naopak bylo, že došlo k přecenění významu pozitivního vyjádření schvalujících orgánů a podcenění povinností řídicích orgánů, jakožto poskytovatelů VP. Nastává tak problém zabezpečení povinností a jejich přechodu na jednotlivé články v celém procesu implementace opatření operačních programů. Z faktu, že ČR notifikovala veškeré OP v programovém období 2000-2006 (Cíle 1), není obav, že by došlo k výraznějšímu, masivnímu poskytování zakázané VP. Ostatní OP, které nepatří do Cíle 1, jsou v konečné odpovědnosti řídicích orgánů, aby nedocházelo k pochybení.

Objevují se nedostatky související s poskytováním VP, jsou jimi například:

- **Nerozpoznání existence VP** ve vztahu ke konkrétnímu opatření;
- **Zvolení neodpovídající výjimky za zákazu VP** (vhodně zvolená výjimka umožní zjednodušit administrativu opatření);
- **Podpora se přizná subjektu, který by na ni neměl mít nárok;**
- **Podpora se poskytne na ty aktivity, na které by v rámci daného opatření neměl na základě dané výjimky existovat nárok;**
- **Překročí se přípustný limit podpory** (jedná se např. o nepřípustnou kumulaci nebo špatně vypočtenou intenzitu podpory). [4]

1.2.4 Právní předpisy upravující poskytování veřejné podpory

Jde o více než 40 dokumentů a také judikáty ESD. Předpisy EK a Rady ES lze rozdělit na:

- 1) procesní pravidla,**
- 2) horizontální pravidla,**
- 3) blokové výjimky** (bude vymezeno v kapitole 3.3),
- 4) podpora jednotlivým sektorům,**
- 5) ostatní podpory.**

Ad 1) procesní pravidla

Součástí procesních pravidel jsou:

- *Nařízení Rady č. 659/1999/ES* (povinnosti poskytovatele vůči EK), *Nařízení Komise č. 794/2004/ES* a jeho přílohy (prováděcí nařízení),
- *Notifikační formuláře, Oznamovací formuláře*, jsou součástí přílohy č. I nařízení Rady (ES) č. 794/2004.

Ad 2) horizontální pravidla

Podpora je určena širokému spektru subjektů. Součástí horizontálních pravidel jsou:

- *Rámec společenství pro výzkum a vývoj (96/C 45/06)* – od 1. 1. 2007 nový Rámec,
- *Pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí (2001/C 37/03)*,
- *Pokyny pro národní regionální podporu 2007-2013*,
- *Multisektorální rámec pro regionální podporu velkých investičních projektů – rizikového kapitálu (2002/C 70/04)* – *Pokyny Společenství pro veřejnou podporu investic rizikového kapitálu do MSP (2006/C 194/02)*.

Ad 4) podpora jednotlivým sektorům

Jde o právní předpisy v oblasti podpory sektorů jako jsou poštovní služby, televizní vysílání, audiovizuální produkce, ocelářství, doprava, letectví, uhlí, atd.

Ad 5) ostatní podpory

Jedná se o právní předpisy související s:

- finančními transfery a transakcemi (státní kapitálové injekce, finanční transfery do veřejných společností, státní garance, prodej státních pozemků),

- záchranou a restrukturalizací (*Pokyny společenství pro veřejnou podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (2004/C 244/02)*),
- službami obecného hospodářského zájmu (Rámec společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby, Rozhodnutí EK o použití čl. 86 odst. 2, Smlouvy o ES na VP ve formě vyrovnávací platby za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu). [4], [17]

1.3 Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, principy VP

V souvislosti s veřejnou podporou je nutné zmínit politiku hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, jelikož EU je jedním ze dvou obecných zdrojů čerpání této podpory (EU a stát jako takový) a VP je poskytována ve smyslu dosahování a podpory stejných cílů v rámci hospodářské a sociální soudržnosti celého Společenství. VP má být tedy poskytována na základě pravidel Smlouvy o ES mimo jiné v duchu „společného zájmu“ na úrovni EU v první řadě a dále do oblastí, které nelze vyřešit běžnými tržními postupy, bez účasti podpory jiného subjektu (instituce).

V Evropské unii se předpokládalo, že od doby vzniku společného trhu by unie nemohla fungovat jako jeden celek, jestliže by byly rozdíly v ekonomikách příliš velké. Hospodářská a sociální soudržnost se zejména sestává **z regionální politiky, sociální politiky, oblastí zemědělství a rybářství. Tyto oblasti jsou zahrnuty v cílech této politiky.** Cíle jsou uvedeny ve Smlouvě o ES jako: „snižování neshod mezi úrovněmi vývoje rozličných regionů a zaostání nejméně hojných oblastí, včetně venkovských“. Smlouva o ES položila **3 základní principy hospodářské a sociální soudržnosti:** první zahrnuje *odpovědnost za dosažení cílů* jak Společenstvím, tak členskými státy; druhý zahrnuje *povinnost vzetí cílů v úvahu institucemi při formulaci a realizování ostatních politik a opatření,* které dosažení cílů musí podporovat, tzn. formulace a realizace všech politik Společenství musí být dosaženo soudržným a kooperativním způsobem s ohledem na horizontální politiky. Třetí princip je *nutnost fungování strukturálních fondů a Evropské investiční banky za účelem dosažení již zmíněných cílů.* [12]

Část rozpočtu EU je soustředěna do strukturálních nástrojů (ze kterých plyne část VP). Děje se tak za účelem posílení jednoty ekonomik členských států EU, snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony a pomoci nejvíce znevýhodněným regionům. K těmto účelům se používají různé nástroje financované ze společného rozpočtu. Kolik z rozpočtu EU jde do strukturálních nástrojů se zpracovává v tzv. „**finančním výhledu**“, ten se schvaluje na pětileté až sedmileté období. Rovněž lze hovořit o tzv. „**finanční perspektivě**“, což je tedy víceletý finanční rámec EU, který je přijímán ve formě dohody mezi institucemi, jedná se o dohodu mezi EK, Evropským parlamentem a Radou EU. Hlavním tématem dohody jsou rozpočtové priority EU a nastavení výdajových stropů pro každou z těchto priorit (pro financování celé unie). [6], [22]

Pro programovací období 2007-2013 a řízení a koordinaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR vytváří vláda České republiky **Národní rámec politiky soudržnosti**. Smyslem je zajistit efektivní využívání prostředků politiky soudržnosti ve prospěch České republiky a jejích regionů, harmonizovat z věcného a časového hlediska průběh realizace politiky a dosáhnout plného čerpání evropských prostředků. [14]

1.3.1 Minulé programové období 2000-2006; Cíle

Výhled na období 2000-2006 byl schválen v Berlíně v roce 1999, je součástí akčního programu, který je známý pod názvem Agenda 2000. Strukturální fondy se zaměřují na předem definované oblasti poskytování finančních prostředků, napomáhají tak k dosažení **tzv. prioritních cílů** pro programovací období 2000-2006. Na základě nařízení Rady 1260/1999, o obecných ustanoveních SF, se finanční prostředky v tomto období zaměřovaly na dosažení tří prioritních cílů:

- 1) Cíl 1 – Podpora rozvoje zaostávajících regionů;**
- 2) Cíl 2 – Podpora strukturálně postižených regionů;**
- 3) Cíl 3 – Podpora přizpůsobování a modernizace politik a systémů vzdělávání, školení a zaměstnanosti.**

Ad 1) Podpora rozvoje zaostávajících regionů

Jedná se o:

- *Regiony úrovně NUTS II* s hrubým domácím produktem na obyvatele nižším než 75 % průměru členských zemí EU;
- *Odlehlé regiony* (francouzská zámořská území, některé ostrovy);
- *Řídce zalidněné regiony* (Finsko a Švédsko).

Ad 2) Podpora strukturálně postižených regionů

- *Oblasti, kde dochází k hospodářským a sociálním změnám* v průmyslovém sektoru a sektoru služeb;
- *Venkovské oblasti*, upadající kvůli nedostatkům ekonomické diverzifikace;
- *Městské oblasti*, které se dostaly do potíží z důvodu ztráty ekonomických aktivit;
- *Oblasti závislé na rybolovu*, procházející depresí.

Celkový počet obyvatel, který je zařazen pod Cíl 2 nesmí překročit 18 % celkového počtu EU, každý stát, člen EU, má vymezen svůj specifický limitní počet obyvatel. Specifické oblasti mohou být zařazeny buď pod Cíl 1, nebo pod Cíl 2. Seznam regionů oprávněných žádat pomoc určenou pro jednotlivé cíle stanoví Evropská komise.

Ad 3) Podpora přizpůsobování a modernizace politik a systémů vzdělávání, školení a zaměstnanosti

Týká se aktivit lidských zdrojů, zejména prostřednictvím **Evropského sociálního fondu (ESF)**, jedná se o přizpůsobení a modernizace systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti. Patří sem celé území EU kromě regionů spadajících pod Cíl 1. [22]

Předpoklady pro Cíl 1 splňují v České republice všechny regiony NUTS II s výjimkou Prahy, která výrazně převyšuje hrubým domácím produktem 75% průměr EU. Praha čerpá pomoc pod Cílem 2 a 3.

Míra spolufinancování projektů ze SF záleží na tom, pod který Cíl tato aktivita spadala. V případě Cíle 1 maximální míra spolufinancování z prostředků EU činila 75 % celkových

nákladů. Jestliže má členský stát nárok na podporu z Fondu soudržnosti, podíl spolufinancování ze SF pak činí 80-85 %, u ostatních Cílů pak maximálně 50 % nákladů. Jestliže investice vytváří i příjmy, tak podíl EU je mnohem nižší. Tabulka č. 1 znázorňuje rozpočet SF pro období 2000-2006 podle Cílů. [22]

Země	Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	CELKEM
EU 15	137,800	22,040	24,050	183,890
EU + 10	13,230	0,120	0,110	13,460
EU 25	151,030	22,160	24,160	197,350

Tabulka č. 1: Rozpočet strukturálních fondů 2000-2006 do oblasti Cílů 1-3 (v miliardách EUR, závazky v cenách roku 1999) [22, str. 4, vlastní zpracování]

Z důvodu přistoupení deseti nových členů (Kypru, České republiky, Estonska, Maďarska, Lotyšska, Litvy, Maltu, Polska, Slovenska a Slovinska) se zdvojnásobily regionální rozdíly. Nové státy měly společně k čerpání ze SF a Fondu soudržnosti na období 2004-2006 přislíbeno 24 miliard EUR. [22]

Politika hospodářské a sociální soudržnosti se realizuje nejen prostřednictvím *strukturálních fondů*, ale také prostřednictvím *Kohezního fondu*, *Evropského zemědělského a podpůrného záručního fondu* (jedná se o sekci záruční), dále pomocí *prostředků Evropské investiční banky* a dalších finančních nástrojů. Tabulka č. 2 přiřazuje SF k Cílům, pro které jsou v období 2000-2006 přiřazeny. [10]

Cíle/Iniciativy	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG
Cíl 1	X	X	X	X
Cíl 2	X	X		
Cíl 3		X		
INTERREG III	X			
EQUAL		X		
URBAN II	X			
LEADER +			X	

Tabulka č. 2: Přiřazení strukturálních fondů a Cílů pro programové období 2000-2006 [22, str. 168, vlastní zpracování]

Pozn.: Symbol křížku značí zařazení pod strukturální fond.

Tabulka podává přehled o tom, z jakých SF je možné čerpat finanční prostředky na jednotlivé Cíle a Iniciativy Společenství. Z údajů je zřejmé, že nejvytíženější fondy jsou Evropský fond regionálního rozvoje a ESF.

ERDF = Evropský fond regionálního rozvoje (The European Research and Development Fund) – podpora hospodářské infrastruktury.

ESF = Evropský sociální fond (The European Social Fund) – investice do lidských zdrojů.

EAGGF = Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (The European Agricultural Guidance and Guarantee Fund) – podpůrná sekce, podpora zemědělství a venkova.

FIFG = Finanční instrument pro podporu rybářství (The Financial Instrument for Fisheries and Guidance) – modernizace rybářského průmyslu.

Iniciativy společenství = INTERREG, EQUAL, URBAN, LEADER. [18]

Podle návržení EK měly kandidátské země k dispozici předvstupní nástroje, které napomáhaly při řešení úkolů a zavádění „*acquis communautaire*“, neboli evropského práva. Po 1. 5. 2004 tyto nástroje dobíhají. Jedná se o *Phare* (projekty narovnávající rozdíly technické vybavenosti, oblast propagace českých exportérů a studijních pobytů učitelů v zahraničí, zlepšení situace MSP, zlepšení infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů, podpora odstraňování povodňových škod), *Sapard* (program pro rozvoj zemědělství a venkova, nahradil jej OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství) a *Ispu* (programy životního prostředí a dopravy, nahradil jej Fond soudržnosti). K asistenci institucím při čerpání z fondů EU sloužil tzv. *Twinningový projekt* (pomáhal úředníkům mimo jiné v osvojení pravidel ES pro oblast VP). Projekt *Absorpční kapacity* připomínkoval projekty ke zjištění jejich úspěšnosti. [5]

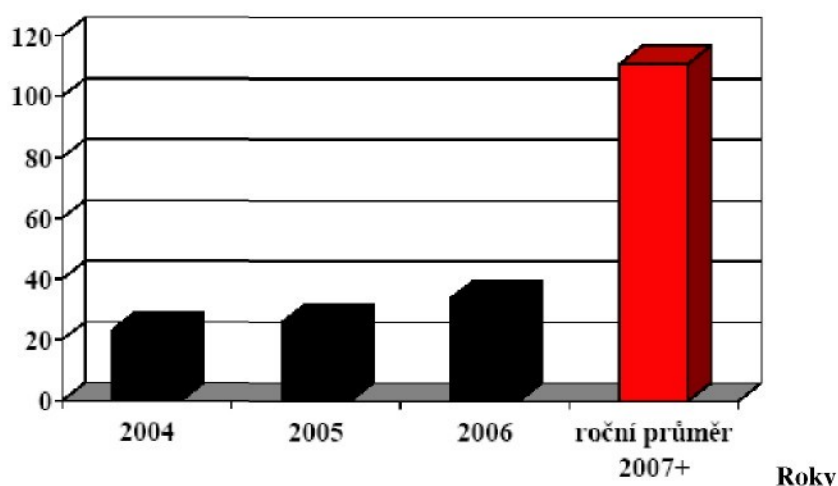
Oblasti lidských zdrojů v programovém období 2000-2006 sloužil **OP Rozvoj lidských zdrojů**, ten vymezuje priority a opatření v sektoru rozvoje lidských zdrojů pro realizaci pomoci v rámci Cíle 1 ze SF EU. Pro zkrácené období 2004-2006 přijala vláda ČR doporučení EK, aby byly sektorové OP spolufinancovány z jednoho ze SF. Operační program Rozvoj lidských zdrojů byl spolufinancován pouze z ESF. OP Rozvoj lidských zdrojů byl spolufinancován 75 % ze zdrojů EU (ESF) a 25 % ze zdrojů ČR (národní veřejné zdroje). Národní veřejné zdroje jsou zajištěny ministerstvy odpovědnými za

realizaci priorit a opatření (Ministerstvo práce a sociálních věcí; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj). [23]

1.3.2 Nové programové období 2007-2013; Cíle

Finanční perspektivu na léta 2007-2013 a její první návrh zveřejnila EK 10. 2. 2004. Plán je po sériích vyjednávání přijímán na základě dohody mezi již výše zmíněnými institucemi v kapitole 1.3, kde se jedná o rozpočtových prioritách EU a výdajových stopech. Konečná podoba finanční perspektivy EU byla schválena na období 2007-2013 na summitu Evropské rady 16. 12. 2005. Unie bude hospodařit s téměř 862,4 mld. EUR (zhruba 25 biliónů korun). [13]

Miliardy korun

Graf č. 1: Prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v ČR (mld. Kč) [13, str. 8]

Pro ČR plynou nejdůležitější finance z rozpočtu EU ze SF a Fondu soudržnosti. Částka na období 2007-2013 představuje 778 mld. Kč. **Roční alokace na tyto fondy činila v průměru v období 2000-2006 25,4 mld. Kč a v monitorovacím období 2007-2013 činí 111,1 mld. Kč.** Alokace (v mld. Kč) ze SF a Fondu soudržnosti v jednotlivých letech v ČR od roku 2004 znázorňuje Graf č. 1. Jak je vidět, alokace je v porovnání s minulým programovým obdobím v novém více jak trojnásobná. Prostředky z těchto fondů budou

financovány podle priorit upřesněných v **Národním rozvojovém plánu** do projektů v oblastech:

- infrastruktura a životní prostředí,
- podnikání a inovace,
- **rozvoj lidských zdrojů** a vyvážený rozvoj regionů. [13]

Jakmile jsou definovány Cíle v rámci hospodářské a sociální soudržnosti na úrovni EU (**Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, Evropská územní spolupráce**), postupuje jednání k nalezení shody mezi členskými státy a EU. Členské státy za tímto účelem mohou zpracovat **Národní rozvojový plán** (je pohledem státu na možnosti veřejných podpor, byly v něm definovány priority ČR v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti a prošel schválením vlády). **Východiska pro strategii NRP na období 2007-2013** byla: posílení konkurenceschopnosti ČR, jejích regionů a jednotlivých aktérů, posílení sociální soudržnosti, posílení vyváženého a harmonického rozvoje regionů. Kombinací těchto tří pilířů je, při respektování zásad udržitelného rozvoje, možné dosáhnout udržitelného růstu, který bude vyšší než průměr EU. Schéma vztahů mezi jednotlivými prvky strategie NRP jsou k nalezení v Příloze č. 1.

Prioritní osy NRP v České republice jsou:

1) Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky;

2) Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti;

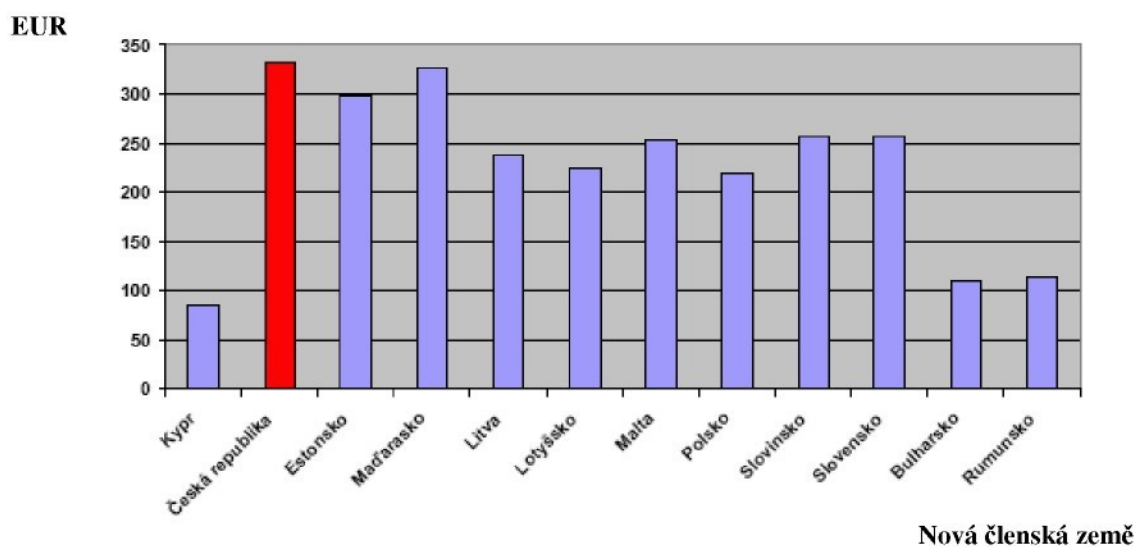
- *Vzdělávání,*
- zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti,
- posilování sociální soudržnosti,
- rozvoj informační společnosti,
- chytrá veřejná správa.

3) Životní prostředí a dostupnost;

4) Vyvážený a harmonický rozvoj území ČR. [8], [14]

EU bude operovat s částkou 308 mld. EUR v oblasti politiky soudržnosti. Pro ČR bude na politiku soudržnosti vyčleněno 688 mld. Kč (ročně to činí 98 mld. Kč). V přepočtu na obyvatele činí příjmy ČR ze SF a Fondu soudržnosti 330 EUR (9750 Kč) ročně, což je

nejvíce ze všech zemí EU. Srovnání intenzity podpory na obyvatele v nových členských státech znázorňuje Graf č. 2. [6]

Graf č. 2: Srovnání intenzit pomoci na obyvatele z politiky soudržnosti v nových členských státech (v EUR) [13, str. 10]

Z NRP a cílů EU je zpracován **Národní strategický referenční rámec (NSRR)** jako základní rozvojová strategie ČR. NSRR provádí analýzu hospodářského vývoje ČR (definuje silné stránky), rozebírá strategické cíle, definuje jednotlivé OP a programové dokumenty, jejich zaměření. **Na základě definovaných cílů a priorit NSRR pro období 2007-2013 připravila ČR pro využívání fondů EU v letech 2007-2013 celkem 24 operačních programů.** To je nejvíce v historii EU, vyspělé státy jich mají přibližně 5. Každý OP je rozpracován do tzv. prioritních os (představují hlavní směry intervence, které vycházejí z NRP, NSRR, Lisabonské strategie a dalších dokumentů). [8]

Cíle pro nové programovací období 2007-2013 jsou 3: (podle Cílů, ke kterým jsou pro přehlednost přiřazena čísla, dělíme OP dále do skupin)

- 1) **Cíl 1 – Konvergence,**
- 2) **Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,**
- 3) **Cíl 3 – Evropská územní spolupráce.**

Ad 1) Cíl 1 – Konvergence (podpora regionů s HDP nižším než 75 % průměru EU, patří sem všechny regiony soudržnosti ČR kromě hl. m. Prahy, je financován z ERDF, ESF a Fondu soudržnosti):

a) Tematické operační programy: zaměřují se na určitou oblast a jsou platné pro všechny regiony ČR kromě hl. m. Prahy, jsou to: OP Podnikání a inovace, OP Životní prostředí, OP Doprava, **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost**, OP Výzkum a vývoj pro inovace, **OP Lidské zdroje a zaměstnanost**, Integrovaný OP, OP Technická pomoc);

b) Regionální operační programy: zpracovány pro jednotlivé regiony soudržnosti NUTS II s výjimkou Prahy, jsou to: ROP NUTS II Jihovýchod, ROP NUTS II Jihozápad, ROP NUTS II Moravskoslezsko, ROP NUTS II Severovýchod, ROP NUTS II Severozápad, ROP NUTS II Střední Čechy, ROP NUTS II Střední Morava.

Zájemce o podporu do oblastí vzdělávání podává projekt na základě výzvy v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a Regionálních operačních programů.

Ad 2) Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (podpora regionů NUTS II nebo NUTS I přesahující limity pro Cíl 1 *Konvergence*, tj. HDP nad 75 % průměru EU, v ČR se jedná o hl. m. Praha, Cíl 2 je financován z ERDF a ESF):

Do tohoto cíle patří hlavní město Praha, která má dva OP: OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita, z těchto sektorových OP ale může čerpat pouze omezeně, z Cíle 1 Praha čerpat nemůže, může čerpat pouze z Cíle 2.

Ad 3) Cíl 3 – Evropská územní spolupráce (splňují regiony úrovně NUTS III podél pozemních a námořních hranic, v ČR sem spadají všechny regiony, je podporován z ERDF):

Programy přeshraniční spolupráce: podporují spolupráci příhraničních regionů s přeshraničními, jedná se o: OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko, OP Mezuregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce, INTERACT II, ESPON (výzkumný program o vývojových trendech napříč Evropou v oblasti územního rozvoje). [6], [8]

V předchozí programovacím období byly pro připomenutí tyto tematické OP: Společný regionální operační program (SROP), OP Infrastruktura, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, **OP Rozvoj lidských zdrojů**, OP Průmysl a podnikání. Mimo OP stál ještě **Jednotný programový dokument pro Cíl 2 a Cíl 3**, Iniciativy společenství (INTERREG, EQUAL, URBAN, LEADER) a Fond soudržnosti. [6]

V programovém období 2000-2006 bylo možné podávat žádosti o podporu do oblasti vzdělávání v rámci OP Rozvoje lidských zdrojů a Jednotného programového dokumentu pro Cíl 2 a 3. Srovnání Cílů a nástrojů politiky soudržnosti za minulé a probíhající období viz Příloha č. 2.

V rámci politiky soudržnosti je rozděleno 862,4 mld. EUR mezi „staré členské státy“ 51,7 % a mezi „nové členské státy“ (včetně Bulharska a Rumunska) 48,3 % financí. V rámci priorit je na Cíl 1 *Konvergence* vynaloženo 81,9 % financí, na Cíl 2 *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* 15,7 % financí a Cíl 3 *Evropská územní spolupráce* 2,4 % financí. [6]

Při čerpání finančních prostředků z fondů EU je nutné zmínit problém nedostatečného využití zdrojů z fondů EU pro ČR. Existuje **pravidlo n + 2** v nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o SF. Spočívá ve finančním řízení programů financovaných z fondů EU. Cílem pravidla je zajistit efektivnější implementaci programů. Pravidlo říká, že EK zruší každou část závazku na daný program, na kterou do konce druhého roku po roce přijetí závazku (tj. do 30. 12. roku n + 2) neobdrží žádost o platbu, nebo která není pokryta ze zálohové platby. Pravidlo je platné na úrovni programu, ne projektů. Realizace projektu může trvat déle než 2 roky. Pokud členský stát nesplní toto pravidlo (nevyčerpá alokace na daný rok), je nebezpečí, že se odečte nevyčerpaná část alokace z prostředků určených z EU na daný program. Splnění tohoto pravidla ohrožují skutečnosti jako např. zpoždění v zahájení realizace schválených projektů, nevyčerpání původně plánovaných prostředků, atd. **V novém programovacím období 2007-2013** se pravidlo zmírnilo a finanční prostředky na projekty je možné čerpat 3 roky (aplikace pravidla **n + 3**). Toto pravidlo tak bezesporu ovlivňuje i poskytování VP v rámci projektů a pravidla a pokyny na něj také pamatují. [2]

1.4 Evropský sociální fond a programy k čerpání v oblasti lidských zdrojů

Evropský sociální fond (ESF) souvisí s poskytováním podpory do oblasti řízení lidských zdrojů a je jedním ze

čtyř strukturálních fondů EU. Další tři jsou: Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond (EAGGF), Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG).

VP je poskytována z EU a to ze strukturálních fondů. ESF je jedním z „přítoků“ do oblasti VP, jak vidíme, existují ještě 3 další strukturální fondy, pro oblast lidských zdrojů a potažmo jejich vzdělávání je však zaměřen Evropský sociální fond.

Pro oblast vzdělávání v letech 2007-2013 je možné čerpat z **Evropského sociálního fondu (ESF)** a z prostředků **Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)**. *ESF se zaměřuje* na podporu zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, rozvoj celoživotního učení, podporu sociálního začleňování znevýhodněných osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. *ERDF se zaměřuje* na podporu investičního charakteru (stavby, rekonstrukce, vybavení apod.). Do oblasti vzdělávání bylo alokováno pro ČR z fondů EU 26,6 mld. EUR (774 mld. Kč), připraveno 18 OP (tématické a regionální), z toho 2 OP za něž nese odpovědnost Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (celkem za 132 mld. Kč) a 3 OP financované z ESF. [5], [16]

ESF je klíčový finanční nástroj pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Orgánem zodpovědným za řízení pomoci z ESF je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Další partneři realizace jsou: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, CzechInvest, Nadace rozvoje občanské společnosti, Magistrát hl. m. Prahy, úřady práce, orgány místní a regionální samosprávy. [5]

Je nutné si projekt pro oblast vzdělávání promyslet a vybrat program podle typu podpory.

Programy k čerpání v oblasti lidských zdrojů pro období 2007-2013 v České republice:

1) Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (Je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí, program byl předložen EK v březnu 2007, stanovisko se očekává.),

2) Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (Řídícím orgánem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, kde partnerská spolupráce vede ke zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, propojení do systému komplexního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Na Cíl 1 Konvergence je v letech 2007-2013 na tento OP alokováno 7 % z prostředků SF EU, tj. 1 811,8 mld. EUR a tj. 51,6 mld. Kč, z celkové částky na tento program tvoří zdroje EU – ESF 85 % a 15 % národní zdroje ze SR.). [5], [16]

Operační program k čerpání v oblasti lidských zdrojů pro období 2007-2013 pro hl. m. Praha je Operační program Praha Adaptabilita (Řídícím orgánem je hl. m. Praha, Magistrát hl. m. Prahy, odbor zahraničních vztahů a fondů EU.). [5], [16]

V případě **tvorby a realizace vzdělávacích programů** na základních, středních, vyšších odborných, vysokých školách a vědecko-výzkumných institucích bude podpora poskytována v rámci (2). **Infrastrukturní podpora** např. na základních a středních školách (výstavba budov, rekonstrukce škol) se bude realizovat v rámci regionálních OP, těch je 7, v každém územním celku NUTS 2 jeden. Předkladatel vytvoří projekty podle toho, v jakém kraji (NUTS 2) plánuje realizaci projektu. **Infrastrukturní projekty na podporu výzkumu a vývoje** se budou čerpat v rámci OP Výzkum a vývoj pro inovace, řízeným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Na **vzdělávání svých zaměstnanců** bude podpora realizována z OP (1). [15]

Ad 1) Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

O OP Lidské zdroje a zaměstnanost bude blíže pojednáno v kapitole 1. 4. 1.

Ad 2) Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Tento OP byl vládou schválen 15. 11. 2006, jeho realizace je možná po schválení EK, které byl OP předložen 6. 3. 2007. Program se ukončuje 31. 12. 2015. Spolupracují na něm ostatní resorty, kraje, neziskové organizace, zástupci všech typů škol. Je určen pro území celé ČR, mimo území hl. m. Prahy (výjimku tvoří národní systémové projekty). Spolufinancování je ze strany ESF 85 % (1 828,7 mil. EUR) a ze strany SR 15 %. Dohromady 2 150,7 mil. EUR (tj. cca 61 mld. Kč). Čerpání finančních prostředků na

základě projektů (způsobilé výdaje) jsou 100% kryty. Schéma cílů a prioritních os OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost viz Příloha č. 3. [5]

Ve **druhé prioritní ose** je pro diplomovou práci důležitý druhý specifický cíl: „**Posílení vztahů mezi institucemi terciálního vzdělávání, výzkumu a soukromým sektorem a veřejnou správou**“. Zde se jedná o oblast podpory partnerství a sítí, operační cíle. Aktivita jsou kromě jiného příprava lidských zdrojů, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru. Příjemci podpory jsou veřejné a soukromé vysoké školy, výzkumné instituce, nestátní neziskové organizace, kraje, města, obce, vědečtí pracovníci, studenti a pracovníci vysokých škol, **zaměstnanci podnikatelských subjektů**. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolufinancuje 170 mil. Kč. Celkově na třetí prioritní osu přispěje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy částkou 808 mil. Kč.

Prioritní osa č. 3 je zaměřená na **oblast dalšího vzdělávání**, kde jsou **oblasti podpory**:

- *systémový rámec dalšího vzdělávání,*
- *individuální další vzdělávání,*
- *podpora nabídky dalšího vzdělávání.*

Žadatelé, příjemci podpory jsou např.: ústřední orgány státní správy, kraje, města a obce, občané ČR, organizace působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství, *zaměstnavatelé, sdružení podnikatelů*, atd.

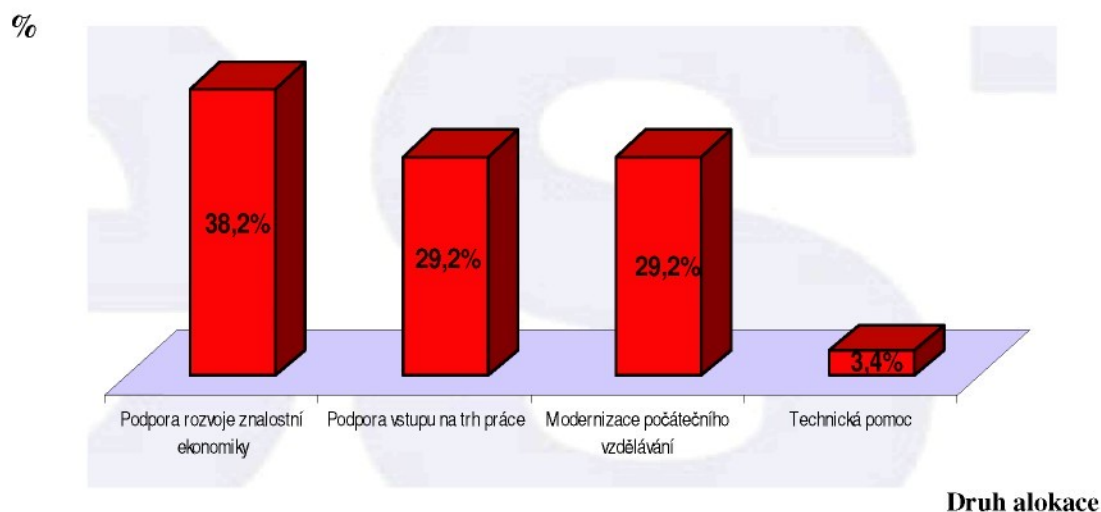
Finanční alokace na tuto třetí osu jsou 20 %. Na první osu 38 %, na druhou také 38 %. [16]

Typy předkládaných projektů jsou: *individuální projekty* (školy, vzdělávací instituce, nestátní neziskové organizace, vzdělávací instituce), *globální granty* (kraje) – grantové projekty (školy, nestátní neziskové organizace, vzdělávací instituce).

Ad 3) Operační program Praha Adaptabilita

V rámci **třetí priority** jsou podporovanými aktivitami např.: zkvalitnění vzdělávání na středních a vyšších odborných školách, rozvoj a zkvalitnění studijních programů na vysokých školách. Uznatelné cílové skupiny jsou např.: žáci, studenti, odborní pracovníci ve školství, atd. Příjemci v rámci této priority jsou: školy, veřejná správa, nestátní

neziskové organizace. Procentuelní zastoupení finančních alokací z rozpočtu OP Praha Adaptabilita pro období 2007-2013 viz Graf č. 3. [16]

Graf č. 3: Schéma finančních alokací na prioritní osy Operačního programu Adaptabilita Praha [16, str. 28]

Aktuální verze OP Adaptabilita Praha a doplňující informace jsou k dispozici na www.oppa.cz (Magistrát hl. m. Prahy).

1.4.1 OP Lidské zdroje a zaměstnanost se zaměřením na veřejnou podporu

Podpora v rámci všech oblastí podpory tohoto OP je poskytnuta příjemcům z prostředků ESF a veřejných prostředků ČR – státního rozpočtu, rozpočtu krajů, měst a obcí. Spolufinancující subjekty jsou zodpovědné za zajištění finančních prostředků z veřejných zdrojů ČR. Přímá pomoc se určí jako podíl z celkových uznatelných výdajů projektů na úrovni OP. Maximální výše je až 100 % celkových uznatelných výdajů projektu. Tato výše bude omezena pouze v případě VP a případně při poskytování příspěvku na mzdy. Příspěvky z fondů na základě článku 53 Nařízení Rady (ES) 1083/2006 je jeho výše 85 % z celkových uznatelných výdajů. 15 % bude doplněno z národních veřejných zdrojů – ze státního rozpočtu. Podpora z veřejných zdrojů bude poskytnuta všem vybraným příjemcům. [21]

V novém programovacím období se pojem „opatření“ nahrazuje pojmem „oblast podpory“. V ČR je přes pozitivní ekonomickou situaci nutné zohlednit slabé zastoupení inovačních procesů a nedostatečné další vzdělávání pracovníků. V rámci **první prioritní osy „Adaptabilita“** bude pozornost věnována předcházení nezaměstnanosti prostřednictvím podpory a rozvoje lidských zdrojů ze strany podniků a organizací; rozvoje odborných znalostí a kompetencí. Bude se tak dít prostřednictvím rozšiřování kvalifikace zaměstnanců a zaměstnavatelů na základě požadavků trhu práce, včetně podpory zaměstnavatelů, kteří zahájí samostatně výdělečnou činnost. Dále se bude jednat o rozvoj specifických služeb v oblasti zaměstnanosti, odborné přípravy a podpory zaměstnanců. Jednou z podporovaných aktivit bude posilování sociálního dialogu s důrazem na pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce a rozvoj lidských zdrojů. Důraz bude kladen na další profesní vzdělávání a rozvoj spolupráce zaměstnavatelů a vzdělávacích institucí. [21]

Globálním cílem OP je zvýšení odborných znalostí, dovedností a kompetencí zaměstnanců a zaměstnavatelů. **Specifický cíl** je např.: motivace zaměstnavatelů k prosazování odborného vzdělávání v rámci organizace, posílení udržitelnosti pracovních míst. **Cílovými skupinami** jsou zaměstnanci nebo zaměstnavatelé s perspektivou dalšího rozvoje. V rámci podpory budou prováděny činnosti jako např.: další profesní vzdělávání zaměstnanců a zaměstnavatelů, tvorba nových vzdělávacích programů, podpora systémů rozvoje lidských zdrojů v podnicích vedoucí k motivaci a aktivizaci zaměstnanců a zaměstnavatelů a k podpoře dalšího podnikového vzdělávání, atd. Činnosti budou podpořeny v rámci grantových schémat. Podporovány budou komplexní projekty (např.: posilování sociálního dialogu s důrazem na oblast dalšího profesního vzdělávání a rozvoj spolupráce zaměstnavatelů a vzdělávacích institucí, podpora udržení zdravé pracovní síly, atd.). [21]

Typ a forma podpory v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost je realizována:

- *individuálními projekty* (působnost národní a regionální),
- *grantovými schématy* (projekty s regionální, nadregionální působností se zaměřením na podniky). [21]

Podpora bude poskytována formou *nevratné finanční pomoci* (např. dotace v případě grantových schémat) a formou *přímého přidělení prostředků* (v případě individuálních projektů realizovaných subjekty napojenými na veřejné rozpočty). **V rámci této oblasti podpory budou realizována grantová schémata splňující znaky VP.** [21]

Ministerstvo práce a sociálních věcí (externí subjekt) vyhlašuje výzvy k předkládání individuálních projektů, přijímá žádosti pro individuální projekty, nadregionální grantové projekty, zajišťuje jejich hodnocení a schválení. **Kraje (zprostředkující subjekt)** vyhlašují výzvy ke grantovým schématům s regionální působností, přijímají žádosti na grantové projekty, které spadají do působnosti příslušného kraje a zajišťují proces hodnocení a výběru. [21]

Příjemci podpory jsou v *oblasti individuálních projektů* zaměstnavatelské agentury a organizace sociálních partnerů; v *oblasti grantových schémat* zaměstnavatelé, vzdělávací a poradenské instituce, atd. Projekty mohou být realizovány i v partnerství např. se: zaměstnavateli, úřady práce, vzdělávacími institucemi, atd. [21] Finanční plán pro prioritní osu 1 Adaptabilitu znázorňuje Tabulka č. 3.

Kód obla sti podp ory	Název	Podíl na alokaci ESF v %	EU	Národní				Celkové zdroje	Míra spolufinanco vání v%	
				Veřejné		Souk romé	Celkem národní		EU	ČR
				Celkem	SR					
1.1	Zvýšení adaptability pracovní síly a konkurenceschopnosti podniků	17	8 624 385 868	1 521 950 444	1 521 950 444	0	1 521 950 444	10 146 336 312	85	15
	Celkem	17	8 624 385 868	1 521 950 444	1 521 950 444	0	1 521 950 444	10 146 336 312	85	15

Tabulka č. 3: Finanční plán prioritní osy 1 Adaptabilita oblasti podpory „Zvýšení adaptability pracovní síly a konkurenceschopnosti podniků“ (v mil. Kč kurz: 28 Kč/€) [21, str. 20]

V rámci **prioritní osy č. 3 „Sociální integrace a rovné příležitosti“** se veřejná podpora předpokládá u činností zaměřených na sociální ekonomiku, konkrétně při podpoře inovativních nástrojů pro začlenění cílových skupin na trh práce. V tomto případě bude mít VP formu „de minimis“. Viz blíže kapitola 3.2.2. Finanční tabulka podle prioritních os a oblastí podpory OP Lidské zdroje a zaměstnanost, viz v Příloha č. 4. [21]

PRAKTICKÁ ČÁST

2 Hospodářská komora České republiky

Hospodářská komora České republiky (HK ČR) je veřejnoprávní organizace, hlavní centrálu má v hlavním městě Praha. Zastupuje podnikatelskou veřejnost v České republice na základě **Zákona č. 301/1992 o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky**.

HK ČR chrání zájmy svých členů a podnikatelů obecně. Komora prosazuje a podporuje opatření, která přispívají k rozvoji podnikání a celkové ekonomické stabilitě České republiky. Členům i podnikům poskytuje poradenské a konzultační služby v oblasti podnikání, v rámci své působnosti organizuje vzdělávací činnost, spolupracuje s orgány státní správy a místních samospráv. HK ČR zabezpečuje propagaci a šíření informací o podnikání a spolupracuje s institucemi na podporu rozvoje nejen podnikání, ale i vzdělávání.

HK ČR je členem **Eurochambers** (Sdružení evropských obchodních a hospodářských komor), má 14 regionálních HK v působnosti krajů (Krajských hospodářských komor – KHK) a desítky oblastních komor (Okresní hospodářské komory – OHK) aktivně působících v jednotlivých oblastech po celé ČR. Dále se sem řadí přes 80 živnostenských společenstev, cechů, asociací a svazů. Tato regionální a oborová síť poskytuje podnikům uvnitř i vně hospodářských komor **služby**, které odpovídají standardům HK v zemích EU, jsou to například:

- organizace mezinárodních a bilaterálních firemních kontaktních akcí,
- organizace doprovodných podnikatelských misí státních představitelů ČR při oficiálních návštěvách v zahraničí,
- návštěvnické mise podnikatelů na zahraničních veletrzích a výstavách,
- mise zahraničních investorů pro MSP,

- zprostředkování kontaktů s partnerskými obchodními komorami a jinými institucemi v zahraničí,
- zajištění kompletních služeb zahraničním firmám pro jejich prezentaci v ČR,
- organizace seminářů, workshopů, business fór, atd.,
- **zastoupení České podnikatelské reprezentace (CEBRE) při EU v Bruselu** (jedná se o reprezentačně-lobbyistické zastoupení CEBRE českých podnikatelů při institucích EU). Smyslem je podpora domácích podnikatelských zájmů vůči orgánům EU a celoevropským oborovým a zaměstnavatelským federacím, poskytovat jim informace o nové evropské legislativě a podpůrných programech EU, nabízet firmám školení a odborné stáže v Bruselu pro jejich pracovníky.

Informace týkající se členění Hospodářské komory ČR a její organizační struktury jsou v Příloze č. 5.

Oblasti působnosti HK ČR jsou následující:

- 1) podpora evropské integrace,**
- 2) podpora exportu,**
- 3) podpora MSP,**
- 4) služby celní a certifikační,**
- 5) služby právní a legislativní,**
- 6) informační servis,**
- 7) oblast vzdělávání a lidských zdrojů.**

Ad 1) podpora evropské integrace

HK ČR podporuje podnikatele v rámci trhů v EU. Informuje subjekty o podnikání v EU a poskytuje jim i vzdělávání a orientaci v této složité oblasti. Přenáší znalosti a zkušenosti z členských zemí EU na české podnikatele. Zkoumá názory podnikatelů na integraci ČR do EU. Zastupuje podnikatelskou veřejnost v Bruselu.,

Ad 2) podpora exportu

Jedná se o služby hospodářských komor již výše zmíněné, dále pak o obchodní kontakty a nabídky ze zahraničí prezentované tuzemským podnikatelům. Služba *BC-S* je inzertní rubrika zahraničních korespondentů, jedná se o správu zahraničního databázového systému „Business Contacts System“. Zde si mohou naše podniky vyhledat obchodní partnery

v zahraničních databázích, prezentovat své výrobky a služby v cizích zemích. *FITPRO* „Facilitation of International Trade Procedures“ slouží k podpoře zavádění a rozvoje efektivních metod v technologii mezinárodního obchodu, umožňuje účinné poradenství za účelem usnadnění obchodu ve vnitrostátním i mezinárodním obchodě. V oblasti exportu poskytuje HK ČR podporu a poradenství elektronického obchodování. Úsek pro hospodářskou spolupráci spolu se Společenstvím nezávislých států podává informační a konzultační služby, organizuje podnikatelské mise do teritorií Společenství nezávislých států a vydává Ekonomická zpravodajství z východních trhů, vše v elektronické podobě.,

Ad 3) podpora MSP

Jedná se o poradenskou činnost např. v oblasti ekonomicko-organizační, o konzultace zaměřené na oblasti daňové problematiky a financí, o exportně-importní poradenství včetně procedur v mezinárodním obchodě. HK ČR poskytuje informace o programových podporách, má k dispozici analýzy podnikatelského prostředí, aktuální informace o vývoji ekonomiky. Poskytuje nabídky spolupráce se zahraničními subjekty, které prezentuje tuzemským podnikatelům.,

Ad 4) služby celní a certifikační

V této oblasti HK ČR ověřuje a vystavuje dokumenty pro mezinárodní obchod, certifikáty.,

Ad 5) služby právní a legislativní

Do této oblasti se řadí již zmíněné poradenské a konzultační služby, předkládání vyjádření a odborných stanovisek, semináře a přednášky. Provádí osvědčení o skutečnostech důležitých v právních vztazích vznikajících v mezinárodním obchodě.,

Ad 6) informační servis

HK vydává institucionální měsíčník Komora.cz, v oblasti informatiky a poskytuje službu „Business to business“ (B2B), kterou provozuje prostřednictvím dceřinné společnosti WTC Prague, a. s. Dále provádí cílené prezentace českých záměrů v zahraničí. Webové stránky HK ČR slouží jako virtuální prostor a zdroj aktuálních informací pro veřejnost, informační systém pro MSP, je zde k dispozici denní zpravodajství z komorové sítě.,

Ad 7) oblast vzdělávání a lidských zdrojů

O oblasti vzdělávání a lidských zdrojích bude blíže pojednáno v kapitole 2.1. [7]

HK ČR chce být pro období let 2004-2010 silnou podnikatelskou samosprávou, která bude účinně prosazovat zájmy podnikatelů. I tato instituce má své cíle a strategii. První cíl

je **spoluvytváření kvalitní ho podnikatelského prostředí v ČR, EU a ve světě**. V tomto cíli je první strategický pilíř: *tvorba podnikatelského prostředí* (prosazování zájmů podnikatelů, aktivní podílení se na tvorbě legislativy, atd.). Cíl **spolupodílení se na tvorbě znalostní ekonomiky** obsahuje druhý strategický pilíř: *vzdělávání*. Zde se jedná o vytvoření systému uznávání kvalifikace, dalšího profesního vzdělávání, ovlivňování vzdělávání na odborných školách (stát se partnerem). Posledním cílem je **vytvoření podmínek pro efektivní činnost HK**, třetí strategický pilíř: *vnitřní předpoklady* (dořeší se limity pro bezproblémové fungování úřadu, dosažení novely zákona o HK, zajistí se zdroje financování pro činnost HK, atd.). Posledním cílem **jsou služby pro všechny, lobby pro členy** a čtvrtý strategický pilíř: *služby* (poradenství pro podnikatele, podpora exportu, předcházení a řešení sporů).

2.1 Role Hospodářské komory České republiky v oblasti vzdělávání

Hospodářská komora ČR jako organizace nemá oficiálně žádnou funkci v oblasti veřejné podpory, tedy ani VP v oblasti vzdělávání. Zájem o tuto problematiku však vyplývá z povinnosti poskytovat podnikatelům poradenství a podporu. HK hl. m. Prahy poskytuje poradenství pro čerpání financí z EU a součástí tohoto poradenství je i stále nepřehledná oblast VP. HK ČR byla zřízena z podnětu podnikatelů a tato veřejnoprávní organizace má za povinnost jim tedy, mimo jiné, poskytovat poradenství o VP. VP upravují evropské dokumenty zmíněné v teoretické části, ty lze aplikovat na čerpání financí z EU stejně jako na domácí zdroje – státní rozpočet ČR, atd. Správně by tedy na úrovni legislativy nemělo docházet k rozlišení této problematiky z pohledu původu zdroje.

VP jako taková nemůže být vyčleněna z projektů EU, v rámci čerpání projektů rozlišujeme různé druhy podpor – např. „de minimis“ – ta se ale nepovažuje za veřejnou podporu, pro její malou výši nepodléhá oznamovací povinnosti; blokové výjimky, atd.

Podnikatelé rozvažují, zda se jim čerpání ze zdrojů EU a potažmo VP vyplatí. Pokud ne, volí jinou cestu získávání finančních prostředků. Podnikatel např. zvažuje alternativy jako: prvotní náklady na vytvoření projektu (které nejsou nízké a někdy ani pro další působení

zbytné), žádost o dotaci na Úřadu práce k vytvoření pracovního místa nebo zvýhodněnou půjčku od státu. Při žádosti o podporu z EU se pak žadatel řídí tím, zda již v minulosti nějakou VP čerpal, či nikoliv, aby nedošlo k nechtěné kumulaci, či překročení stanovených stropů. Existuje centrální registr, kde si žadatel výši čerpané podpory ohlídá. V první řadě však o tomto registru nemá veřejnost dostatek informací, dále nezobrazuje skutečně čerpanou podporu, nýbrž přidělenou dotaci, která je ve většině případů vyšší. Tento registr je k dispozici na stránkách Ministerstva financí ČR: <http://cedr.mfcr.cz>.

VP může být tedy čerpána:

- **ze státního rozpočtu** – po vyčerpání možnosti podpory ze SR ČR se pak podpora řadí do vymezené kategorie v rámci EU,
- **nebo z EU** – např. čerpání podpory v projektu, uskutečněném v oblasti vzdělávání, tedy v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Zde se podílí na podpoře stát, strukturální fondy a mnohdy i příjemce – žadatel VP (ten se z nich v případě projektu podpory vzdělávání podílí nejmenším dílem). VP je součástí daného projektu.

V práci je pohlíženo na VP z hlediska čerpání zdrojů z EU.

HK ČR připomínkuje zákony a předkládá návrhy nové legislativy, kromě jiného i v oblasti vzdělávání. Spolupracuje se státní a veřejnou správou v počátečním i dalším vzdělávání v oblasti lidských zdrojů. Dále spolupracuje s orgány státní správy na reformě systému odborného vzdělávání v ČR. **Formy spolupráce** jsou realizovány na základě těchto aktivit:

- *monitorovací výbory* (např. OP, NRP, atd.),
- *pracovní skupiny* (např. Rada pro rozvoj podnikání – Pracovní skupina lidské zdroje),
- *akreditační komise Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy* (např. pro rekvalifikace, Vyšší odborné školy, atd.).

Hospodářská Komora ČR se účastní **klíčových a systémových projektů** v oblasti vzdělávání:

- *Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* poskytuje Národní soustavu kvalifikací nebo Uznávání neformálního a informálního vzdělávání,
- *Ministerstvo práce a sociálních věcí* působí v pozadí Institutu trhu práce, Národní soustavy povolání.

Další funkcí HK ČR v oblasti vzdělávání je vypracování požadavků na profily absolventů a profesní standardy jednotlivých povolání. Uděluje Osvědčení nejlepším absolventům, spoluorganizuje soutěže a výstavy odborných dovedností žáků středních odborných škol a učilišť, realizuje programy profesního vzdělávání – Akademie řemesel a služeb (mistrovské zkoušky – provádí zde hodnotitelskou činnost tak, že vysílá odborníky z živnostenských společenstev). Komora se účastní projektů ESF ještě v rámci *OP Rozvoje lidských zdrojů*, dále *Leonardo da Vinci* (cílem je zdokonalení odborných dovedností mladých i dospělých lidí), *Phare* (dočerpávají se programy předvstupní pomoci v oblasti vzdělávání), *Equal* (jedna z iniciativ Společenství pro rovné příležitosti na trhu práce).

2.1.1 Projekty rozvoje lidských zdrojů, ve kterých je HK ČR partnerem

V **pozicích Hospodářské komory jako žadatele a jako partnera** není markantní rozdíl. Úlohy administrativního charakteru jsou stejné, každý z partnerů administruje svoji část projektu, žadatel pak navíc podklady sumarizuje za celý projekt. Další menší rozdíl je v odpovědnosti. Hospodářská komora v postavení žadatele je odpovědná poskytovateli dotace a partner nese odpovědnost jen vůči žadateli. Někdy vkládá HK finanční prostředky do projektů, tedy část aktivit kofinancuje a to buď přímo finančně nebo svou prací, zde nezáleží na jejím postavení. Hospodářská komora „existuje“ tedy ze zdrojů z projektů, členských příspěvků a jak již bylo mimo jiné uvedeno, z komerční činnosti – služeb podnikatelům (cla, vzdělávací akce, atd.).

Projekty, kde síť hospodářských komor působí jako partner, jsou například:

- 1) Centrum dalšího rozvoje regionu Praha – Severovýchod** (cílem je vytvoření vzdělávacího centra pro regiony dřívější Prahy 9 k posílení MSP a rozvoji služeb v regionu, HK hl. m. Prahy pomáhá vytvořit vzdělávací moduly, poskytovat odborné konzultace);
- 2) Poradenství a vzdělávání MSP** (cíl projektu je za pomoci HK hl. m. Prahy rozšířit nabídku realizátora projektu v oblasti lidských zdrojů, vzdělávání MSP, OSVČ a

začínajících podnikatelů se sídlem v Praze ve vztahu k nové legislativě související se vstupem ČR do EU);

3) Pražská firemní fakulta e-Learningu;

4) Projektový management škol a vzdělávacích organizací v Ústeckém kraji – pomoc pro vzdělavatele i zaměstnavatele z fondů EU (cílem projektu je zvýšit organizačním znalostí např. v oblasti informací o EU, dotační politiky, atd., HK ČR zajišťuje metodickou podporu, styk se školami a vzdělávacími institucemi);

5) Rehabilitace – aktivace – práce (projekt programu EQUAL, cílem je rozšířit zdravotně postiženým přístup na pracovní trh, HK ČR zajišťuje komunikaci se zaměstnavateli a dalšími subjekty);

6) Vývoj a zavedení systému celoživotního vzdělávání (projekt programu EQUAL, cílem je za pomoci HK ČR vytvořit systém trvalého celoživotního vzdělávání pro sluchově postižené i zdravé lidi, kteří jsou s nimi v kontaktu);

7) Ostatní projekty spolufinancované ESF a SR ČR (např. projekt „Přímá komunikace mezi fakultami a průmyslem – brána výzkumu“, projekt HK hl. m. Prahy). [7]

Ad 3) Pražská firemní fakulta e-Learningu

Příkladem úspěšného partnerského projektu HK hl. m. Prahy je projekt s názvem „**Pražská firemní fakulta e-Learningu**“. Projekt je spolufinancován ESF a SR ČR. Uskutečňuje se v rámci Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3. Náplní je poskytování poradenství a odborné konzultace MSP a OSVČ v Praze, pořádání seminářů. Poradenství bude probíhat ve třech oblastech: *nasazení e-Learningu v podnicích, celoživotní vzdělávání v podnicích* (motivace pracovníků k celoživotnímu vzdělávání, psychologie a personalistika, rozvojové plány), *využití Evropských fondů pro zafinancování pořízení*. V sídle HK hl. m. Prahy bude probíhat jedna z klíčových aktivit: provoz vzdělávacího centra s multimediálními kurzy. Partnery projektu jsou: HK hl. m. Prahy, Asociace podnikatelek a manažerek ČR, Česká společnost pro systémovou integraci. Projekt je zaštitěn Ministerstvem práce a sociálních věcí.

2.1.2 Projekty HK hl. m. Prahy v postavení žadatele pro oblast vzdělávání

Projekt s názvem „**Podnikatelská akademie**“ je projektem HK ČR, má za cíl poskytnout podnikatelům možnost získat kvalifikaci, aby adekvátně zastali veškeré podnikatelské role. Kvalifikace umožňuje podnikateli dále pokračovat ve studiu „podnikatelství“ a dosáhnout vysokoškolského titulu (zatím se zavázala pouze Vysoká škola podnikatelská, a. s. v Ostravě uznat 60 % kreditů pro získání vysokoškolského titulu). HK ČR uskutečnila autorizaci vzdělávacích aktivit organizací. Vzdělávání je rozděleno na dva stupně: **Kvalifikovaný živnostník** a **Kvalifikovaný podnikatel**.

Konkretizovaný projekt HK hl. m. Prahy se nazývá „**Podnikatelská akademie pro personální řízení**“. Je spolufinancován ESF, SR ČR a rozpočtem hl. m. Prahy a byl schválen v rámci Jednotného programového dokumentu 3 pro cíl regionu NUTS 2 hl. m. Prahy. Probíhá od 1. 5. 2006 do 1. 5. 2008. *Projekt je zaměřen* na rozvoj systému kvalitního a uplatnitelného celoživotního vzdělávání zaměřeným na personální řízení. *Cílovými skupinami* jsou: personalisté, profesní asociace a komory (obory, které vyžadují různý přístup ke vzdělávání, získané informace se pak rozšíří do specializovaných odvětví). *V rámci projektu vznikne* 9 vzdělávacích modulů do oblastí personálního řízení, e-learningový portál bude pak tyto moduly prezentovat. Centrum Podnikatelské akademie poslouží k realizaci vzdělávacích aktivit v oblastech: personálního řízení, marketingu, obchodu a prodeje, finančního řízení, managementu, právních aspektů v podnikání, atd. *Metodiky pro zavedení celoživotního vzdělávání v podnicích* budou na bázi: obecných základů oblasti služeb, výroby, akreditovaných vysokoškolských kurzů, celofiremního vzdělávání. [7]

Cílem již ukončeného projektu „**TourismEduca**“, financovaného z ESF, bylo zvýšení konkurenceschopnosti nabídky turistických produktů a služeb a zvýšení kvalifikační úrovně pracovníků působících v oblasti cestovního ruchu na území hl. m. Prahy. *Vzdělávání využili:* zájemci o podnikání v oblasti cestovního ruchu, podnikatelé, zaměstnanci veřejné správy, zaměstnanci HK hl. m. Prahy a příslušníci Policie ČR.

Dalším projektem je „**Bezpečnost a cestovní ruch v Praze**“, který navazuje na úspěšnost projektu „TourismEduca“. Doplnuje další aktivity a projekty HK hl. m. Prahy v oblasti cestovního ruchu. Je spolufinancován ESF, SR ČR a rozpočtem hl. m. Prahy. *Jedním z cílů* je zaměření se na bezpečnost v cestovním ruchu. *Vzdělávací kurzy probíhají v oblastech:* faktorů bezpečnosti v cestovním ruchu, nabídky turistických cílů a služeb v Praze, základy jazyků pro praxi v oblasti. *Další cíle projektu jsou mimo jiné:* zlepšení kvality turistických produktů a služeb na území hl. m. Prahy, poradenských služeb pro podnikatele a zájemce o podnikání v cestovním ruchu a navazujících oborech. *Cílovými skupinami* projektu jsou např.: zaměstnanci institucí působících v cestovním ruchu (zvyšují si kvalifikaci, konkurenceschopnost produktů a služeb), podnikatelé v cestovním ruchu (získávají nové specifické znalosti), asociace a profesní sdružení (rozšíření nabídky vzdělávání a aktivit pro členy), veřejná správa, atd. [7]

3 Problematika výjimek při poskytování veřejné podpory

Zákaz poskytování VP podle článku 87 odst. 1 Smlouvy ES není absolutní. Toto pravidlo se aplikuje, pokud Smlouva o ES nestanoví jinak. Obecný zákaz poskytování VP platí, pokud opatření, které zakládá VP není zaštitěno některou výjimkou, která je vymezena ve Smlouvě ES.

Výjimky můžeme rozdělit na **obecné** a **individuální**. EK rovněž přijímá sekundární předpisy, které konkretizují ustanovení Smlouvy ES a to z důvodu, aby nedocházelo k volnému výkladu stanovisek EK. Jde o předpisy typu „**frameworks**“, „**guidelines**“, „**notices**“, „**letters**“, tvoří shrnující pravidla a sdělení. K jejich ustanovení došlo ze strany EK, aby veškeré dotčené subjekty, žádající o podporu věděly, jak EK bude aplikovat svou pravomoc. EK zde ustanovuje postup při posuzování určitých typů horizontálních, sektorových a regionálních podpor. Pokyny jsou vodítko pro poskytovatele, aby VP „**uzpůsobil**“ tak, aby byla slučitelná s právem ES. [4], [9]

S pravidly souvisí důležité **rozhodnutí Evropské komise č. 2003/433/EC**. Vyplývají z něj závěry EK. „Pokud Evropská komise přijala pro určitou oblast sekundární předpis, je pro ni závazný.“ [9, str. 55] Dalším závěrem je výrok: „Absence určitého sekundárního předpisu neznamena, že veřejnou podporu nelze v určité oblasti poskytnout, její slučitelnost se však bude posuzovat podle příslušných ustanovení Smlouvy ES.“ [9, str. 55]

Předpis tedy obsahuje postup, který aplikuje EK při posuzování slučitelnosti opatření, které zakládá poskytnutí VP, se společným trhem. Sekundární předpisy se týkají pouze *individuálních výjimek*. U *obecných výjimek* musí EK vycházet ze své praxe, která není rozsáhlá. Veškeré dokumenty nezavazují členské státy EU povinnosti předkládat podpory tohoto typu o kterých uvažují ke schválení EK. Jedná se pouze o kritéria, na základě kterých EK schvaluje konkrétní případy VP. [4], [9]

3.1 *Výjimky vyňaté z obecného zákazu poskytování veřejné podpory*

VP jsou obecně zakázány v 1. odstavci čl. 87 Smlouvy ES. Ty, které jsou automaticky vyňaty z obecného zákazu poskytování VP a jsou slučitelné se společným trhem jsou uvedeny ve **2. odstavci čl. 87 Smlouvy ES**. Jedná se o tyto podpory; tzv. **obecné výjimky**:

- 1) *Podpory sociálního charakteru*, které jsou poskytovány individuálně;
- 2) *Podpory k náhradě škod, které jsou způsobeny přírodními pohromami, nebo jinými mimořádnými událostmi*;
- 3) *Podpory ekonomikám určitých oblastí Spolkové republiky Německo*, které jsou dotčené rozdělením Německa. [9], [17]

Odstavec 3 čl. 87 Smlouvy ES uvádí další druhy VP, které jsou slučitelné se společným trhem, jsou to tzv. **individuální výjimky**:

- *podpory, které napomáhají hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností* (např. regionální podpora),

- *podpory, které napomáhají uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu, nebo napravují vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu (např. podpora výzkumu a vývoje, životní prostředí),*
- *podpory, které usnadňují rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, jestliže nemění podmínky obchodování tím způsobem, že by byly v rozporu se společným zájem,*
- *podpory, které napomáhají kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství způsobem, který odporuje společnému zájmu,*
- *jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady ES, které je přijato kvalifikovanou většinou na návrh Komise (např. podpora na restrukturalizaci českého ocelářského průmyslu). [9], [17]*

3.2 Věcné vymezení výjimek ze zákazu poskytování veřejné podpory

Obecný pohled na výjimky je jejich rozdělení na:

- *blokové,*
- *ostatní výjimky ze zákazu poskytování VP.*

Pravidla VP (jejich aplikace) musí být **vzatažena v praxi na jeden projekt** (jeho délka může být i několik let), projekt **má konkrétní zaměření** (předmět činnosti) a **vynaložené náklady**. Míra podpory na daný projekt se aplikuje na základě pravidel VP a jedná se o **uznatelné / nárokovatelné náklady** (oprávněné náklady). Zde vyvstávají praktické problémy v aplikaci jednotlivých výjimek.

Specifický pohled na výjimky ze zákazu poskytování VP je spojen s problémy při jejich aplikaci:

- *problém kumulace podpor* (čerpání financí z různých zdrojů u jednoho projektu),
- *problém kumulace pravidel* (možnost souběžného uplatnění různých pravidel na stejné náklady). [4]

Jsou zde určitá pravidla, na která je dobré v této oblasti pamatovat:

- „- *Paralelní aplikace různých výjimek ze zákazu poskytování VP je přípustná,*

- obecně *je nutné* z hlediska problematiky kumulace podpory *rozlišovat možnost kumulace na stejný typ nákladů* (v rámci jednoho projektu) a *možnost kumulace podpory na stejný projekt*, v rámci kterého mohou být realizovány náklady na různé činnosti spadající pod různá pravidla.“ [4, str. 12] Prověřuje se, zda podnik neobdržel i jinou podporu z odlišných programů (zdrojů). Pokud ano, je nutné respektovat pravidla kumulace.

3.2.1 *Blokové výjimky vzdělávání a zaměstnanost*

Platnost veškerých nařízení o blokových výjimkách byla do 31. 12. 2006. Případy podpor se budou těmito předpisy řídit dalších 6 měsíců (přízpůsobovací období):

Jedná se o blokové výjimky z oblasti:

- **veřejné podpory pro drobné, malé a střední podnikatelské subjekty,**
- **veřejné podpory na vzdělávání a školení,**
- **veřejné podpory zaměstnanosti,**
- **+ podpora „de minimis“. [4]**

Veřejná podpora na vzdělávání a školení:

- z *hlediska věcného vymezení*: „Nařízení EK se zabývá veškerou veřejnou podporou, která zvýhodňuje jeden nebo více podniků nebo odvětví výroby tím, že snižuje náklady, které by za normálních okolností musely pokrýt, pokud by chtěli, aby jejich zaměstnanci získali nové poznatky a dovednosti, nebo které by musely zaplatit, aby umožnili svým zaměstnancům tyto dovednosti nebo vědomosti získat.“, [4, str. 22]

VP vzdělávání a školení je aplikována, bez ohledu na to, zda je vzdělávání nebo školení prováděno jednotlivými podniky nebo veřejnými či soukromými vzdělávacími společnostmi. **VP není aplikována na vzdělávání a školení, které je prováděno státem ku prospěchu obyvatelstva:** školní vzdělávání a počáteční zaškolování (vzdělávání učňů a odborné vzdělávání), školení a rekvalifikace pro nezaměstnané včetně zaškolování ve firmách. [4]

- z hlediska dotčeného sektoru platí VP pro všechna hospodářská odvětví, nově ne pro oblast těžby uhlí, lodí, podporu tvorby míst v dopravě,
- z hlediska oprávněných (uznatelných) nákladů poskytování VP se jedná např. o: osobní výdaje instruktora; cestovní náklady instruktora a účastníků; materiály, sešity; odpisy náradí v rozsahu využití pro daný kurz; náklady na poradenské služby v souvislosti se vzdělávacím projektem; osobní výdaje účastníků, které nepřevyší celkovou výši shora zmíněných nákladů. Maximální míry podpory na vzdělávání a školení v regionech NUTS II a Praha jsou uvedeny v Tabulce č. 4. [4]

Region	Specifické vzdělávání		Všeobecné vzdělávání	
	Obecně	MSP	Obecně	MSP
Praha	30 %	40 %	55 %	75 %
Regiony – NUTS II	35 %	45 %	60 %	80 %

Tabulka č. 4: Maximální míra podpory na vzdělávání a školení vyjádřená v hrubém ekvivalentu ve vztahu k oprávněným nákladům [4, str. 24]

Pozn.: Maximální míra podpory může být zvýšena o 10 %, jestliže vzdělávané osoby patří do *znevýhodněných zaměstnanců* (např. nízká kvalifikace, zdravotní postižení, starší osoby, ženy po mateřské dovolené vracející se na trh práce). *Specifické vzdělávání* obnáší teoretickou a praktickou výuku specificky zaměřenou na současné a budoucí postavení zaměstnance v podniku, který dostává podporu. Získané znalosti může pak využít u jiných firem nebo na jiných pracovních místech pouze do určité míry. *Všeobecné vzdělávání* jsou znalosti (kvalifikace), které zaměstnanec uplatní při práci na jiné pozici v podporovaném podniku, nebo v jiných podnicích nebo v jiných oblastech činnosti, než na pozici, kterou v podporovaném podniku zastává. Zde je míra VP vyšší. Jde například o: kurz navštěvovaný zaměstnanci různých firem, kurz společně organizovaný několika nezávislými firmami. Za všeobecné vzdělávání se také považuje vzdělávání, které je uznané, certifikované veřejnými institucemi a orgány nebo jinými orgány, které jsou k tomuto členským státem oprávněné. Jestliže nevíme, co je v projektu chápáno jako specifické vzdělávání a všeobecné, považujeme ho za vzdělávání specifické (uplatňuje se nižší míra podpory). [4]

- *notifikace je vyžadována u rozsáhlých projektů vzdělávání a školení, kde podpora jednomu podniku překročí 1 milion EUR.* [4]

Veřejná podpora zaměstnanosti:

- z hlediska věcného vymezení se jedná o podporu na vytváření nových pracovních míst (za oprávněný – uznaný náklad se považuje % mzdových nákladů vynaložených za dobu dvou let), podporu na nábor znevýhodněných a postižených pracovníků (% mzdových nákladů za dobu jednoho roku po náboru), podporu na pokrytí zvláštních nákladů spojených se zaměstnáváním postižených pracovníků (ve výši výjimečných nákladů jako adaptace pracoviště, zaplacení personálu, na přizpůsobení a získání speciálního zařízení),
- z hlediska dotčených sektorů se tyto pravidla aplikují na všechny sektory (včetně zemědělství), speciální pravidla se aplikují na uhelný průmysl, stavbu lodí a dopravu,
- z hlediska typu podporované aktivity se podpora vylučuje pro pomoc související s vývozem (na zakládání, provozování, distribuční sítě, výdaje na export),

Existují zde speciální podmínky pro poskytnutí VP pro tvorbu nových pracovních míst, např. vytvořená pracovní místa musí představovat čistý nárůst počtu zaměstnanců (ve srovnání s průměrem za uplynulých 12 měsíců), vytvořená pracovní místa musí být udržena minimálně 3 roky, nebo 2 roky, v případě MSP. Žádost musí být předložena ještě před vytvořením nového pracovního místa.

Maximální míra podpory zaměstnanosti vyjádřená v hrubém ekvivalentu přidělené částky se vkládá do nábory znevýhodněných pracovníků ve výši 50 %, do nábory postižených pracovníků ve výši 60 %, další náklady na tyto pracovníky tvoří 100 %. V těchto případech nezáleží na typu regionu či velikosti podniku. Výši podpory na vytvoření pracovního místa pro MSP a ostatní podniky uvádí Tabulka č. 5. [4]

Region	Vytvoření pracovního místa	
	Obecně	Malé a střední podniky 1)
Moravskoslezsko	50 %	65 %
Střední Čechy	50 %	65 %
Severozápad	49 %	64 %
Střední Morava	49 %	64 %
Severovýchod	48 %	63 %
Jihovýchod	48 %	63 %
Jihozápad	46 %	61 %
Praha	20 %	30 %

Tabulka č. 5: Podpora zaměstnanosti pro vytvoření pracovního místa (zohledňuje typ regionu a podniku) [4, str. 22]

Pozn.: 1) maximální míra podpory pro vytvoření pracovního místa je vyjádřena v čistém ekvivalentu ve vztahu k investicím pro region Praha. Nesmí přesáhnout 30 %, v ostatních

případech není vyšší jak 75 % (vyšší hodnota je přípustná jen tehdy, když příjemce přispívá alespoň 25 % financí a v oblasti je udržována zaměstnanost).

- z *notifikace* je celé věcné vymezení podpory v této oblasti vyňato, jsou zde však výjimečné případy, kdy je vždy nutné notifikovat. Jedná se o případy: *podpora poskytovaná jedné firmě převyší částku 15 milionů EUR v průběhu 3 let, podpory do specifických sektorů, podpora na jiná podpůrná opatření (individuální poskytnutí této podpory), dále např. podpora sdílení jednoho pracovního místa více zaměstnanci, atd.* [4]

3.2.2 Podpora „de minimis“

Bylo schváleno nařízení o podpoře „**de minimis**“. Podpory „de minimis“ se většinou řadí do povolených výjimek ze zákazu poskytování VP (do kapitoly 3.2.1), úplně ale jimi nejsou. Nesplňují základní definiční znaky VP (poškození obchodu mezi členskými státy a poškození hospodářské soutěže), VP tak nezakládají. Oblast podpory „de minimis“ je právními předpisy upravena prostřednictvím *Nařízení EK 69/2001 o aplikaci čl. 87 a 88 na veřejné podpory de minimis*. Nařízení Komise bylo přijato za účelem ulehčení práce EK, aby byly z kontrol VP vyčleněny podpory, které mají z důvodu jejich velikosti minimální dopad na obchod a konkurenci mezi členskými státy. [4], [17]

- z *hlediska dotčených sektorů* se pravidlo nevztahuje např. na odvětví dopravy a na aktivity, které souvisí s výrobou, zpracováním, a marketingem zemědělských a rybích produktů, které jsou uvedeny v příloze č. I Smlouvy ES,
- z *hlediska typu podporované aktivity* je podpora vyloučena na podpory související s vývozem, na zakládání, provozování a distribuci sítí, atd.,
- z *věcného hlediska* se na podporu „de minimis“ díváme jako na nastavený práh, kde pod tímto prahem se nevztahuje Článek 87 odstavec jedna Smlouvy ES. [4]

Aby šlo využívat pravidla „de minimis“, pomoc musí splňovat kritéria:

- 1) celková výše pomoci „de minimis“ jednomu podniku nesmí přesáhnout 100 000 EUR (platilo do 31. 12. 2006) za poslední 3 roky předcházející době, kdy má být udělena nová podpora. To se vztahuje na celkovou částku pomoci udělené jednomu podniku podle všech opatření v rámci pravidla „de minimis“ (nově je tato podpora od 1. 1. 2007 navýšena na 200 000 EUR a pro oblast silniční dopravy zůstává 100 000 EUR),
- 2) do této celkové „stropové“ výše se započítávají všechny podpory, které byly podniku poskytnuté bez ohledu na cíl či podobu (nezapočítávají se podpory na základě jiných pravidel),
- 3) strop ve výši 200 000 EUR (od 1. 1. 2007) je vyjádřen jako hotovostní dotace, částky jsou v hrubé podobě, před zdaněním; v případě udělení státní podpory v jiné formě než je grant (dotace), bude výše pomoci vyjádřena v hrubém ekvivalentu dotace této pomoci; pomoc, která se bude splácet v několika splátkách musí být diskontována na hodnotu v době nabídky pomoci. [4], [17]

3.2.3 Ostatní výjimky ze zákazu poskytování veřejné podpory

Ostatní výjimky ze zákazu poskytování VP podléhají oznamovací povinnosti (notifikaci) a jejich předběžnému schválení. Jedná se o:

- 1) podporu regionálního rozvoje** (podpory na počáteční investici, na vznik nových pracovních míst, poskytnutí VP je podmíněno zachováním investice nebo vytvořeného pracovního místa minimálně 5 let),
- 2) podporu v oblasti ochrany životního prostředí** (neaplikuje se na výzkum a vývoj a na vzdělávání a školení v oblasti životního prostředí, jedná se o investiční podporu a podporu na poradenské služby pro MSP; provozní podporu; VP u investiční podpory až do výše 100 % tomu, kdo je zodpovědný za provedení práce, nebo u provozní podpory je VP poskytnuta v případě, kdy významně přispívá k ochraně životního prostředí, během 5ti let lineárně klesá k nule),
- 3) veřejná podpora výzkumu a vývoje** (z veřejných zdrojů je financován výzkum a vývoj u neziskových vzdělávacích institucí nebo neziskových výzkumných zařízení, jestliže je

příjemcem podpory velký podnik, je nutné prokázat, že VP je pro podnik dostatečně podnětná, např. ukazatele změn ve výdajích na výzkum a vývoj). [4]

3.2.4 Zásady kumulace veřejných podpor

„**Kumulace** je možnost využití čerpání podpory na základě **různých výjimek na stejné náklady** nebo uplatnění **jednoho pravidla na finanční podpory z více zdrojů**. Je nutné prověřit, že podnik neobdržel i jinou podporu z odlišných programů (zdrojů) a pokud ano, že pravidla kumulace jsou respektována.“ [4, str. 12 a 13]

Problémy kumulací nenastávají v případech:

- kdy jsou *podpory podniku poskytovány za stejným účelem* (v rámci stejné výjimky),
- kdy se jedná o *podpory různého typu poskytované na náklady specifické pro každou výjimku* (oprávněné náklady stanovené ve výjimkách se ve většině případů nepřekrývají, ale je to možné),
- pokud *podnik čerpá podpory na různé náklady na základě různých pravidel* (různé typy nákladů v rámci jednoho projektu mohou být podpořeny na základě více pravidel, např. podpora na ochranu životního prostředí + bloková výjimka o školení). [4]

Formy kumulací, které jsou v rámci VP „přípustné“:

- 1) **Kumulace finančních podpor z různých programů na stejný projekt (stejně náklady) při stejné výjimce**, a to do výše maximální míry daného typu podpory;
- 2) **Na stejný typ nákladů je možné použít více pravidel**. Je většinou možná paralelní aplikace jedné z blokových výjimek s možností uplatnění jiných pravidel, výhodnější míra je uplatněna na část nákladů projektu, která spadá pod různá pravidla (např. Pravidla pro národní regionální podporu stanoví možnost uplatnění výhodnější povolené míry podpory);
- 3) **Kumulace podpory zaměstnanosti s vymezenými typy podpor**, do výše odpovídající stanovenému maximu pro regionální podporu. (u MSP se zohlední velikost podniku):
 - a) *podpory, vztahující se k nákladům na investice, ke kterým se váže vytváření pracovních míst, neukončené v době, kdy je pracovní místo vytvořeno*, nebo byly dokončeny ve třech letech před vytvořením pracovního místa,

b) možnost kumulace podpory zaměstnanosti vzniká s *jakoukoli podobnou podporou nebo dotací ve vztahu ke stejným mzdovým nákladům nebo k jinému zaměstnání spojenému se stejnou investicí*. [4]

„Kumulace podpory je přípustná:

- jestliže kumulace nevede k přesažení maximální povolené míry podpory,
- jestliže různé podpory pokrývají jiný typ nákladů,
- podpory „de minimis“ nejsou do kumulace započteny [4, str. 14].“ Kumulovat se ale smí.

Co se týče *kumulace* podpory „**de minimis**“, poskytovatelé pomoci mohou poskytnout novou pomoc „de minimis“ poté, co si ověří, že nová pomoc nezvýší celkovou částku pomoci „de minimis“, která byla poskytnuta podniku během tří let, na úroveň, která přesahuje 200 000 EUR. Poskytovatel pomoci musí příjemce informovat o tom, že udělovaná pomoc je charakteru „de minimis“, příjemce poskytne informace o dalších případech pomoci „de minimis“, které mu byly poskytnuty během předešlých tří let. Je zde možnost kumulace podpor „de minimis“ s jiným typem podpory (pravidla nevylučují poskytnutí podpory podle jiných pravidel podpory souběžně s podporou „de minimis“ – např. podpora zaměstnanosti, atd.). [4]

3.3 Právní úprava blokových výjimek na vzdělávání a zaměstnanost

Existenci povolených výjimek a jejich souladu s pravidly VP předpokládá Smlouva ES. Článek 87 dále ustanovuje kompetentním orgánem pro udělení povolení pro poskytnutí VP EK. U určitých kategorií horizontální státní pomoci byla EK pověřena přijmout tzv. **blokové výjimky** ze zákazu poskytování VP, formou nařízení, za účelem zjednodušení podpory. Pokud EK schválí blokovou výjimku, tak povoluje, za splnění podmínek stanovených v nařízení, poskytování vymezených typů (kategorií) VP. Byla schválena 4 nařízení; 3 blokové výjimky pro oblast:

- MSP (*Nařízení EK 70/2001 o aplikaci čl. 87 a 88 Smlouvy ES na státní pomoc MSP*), *Nařízení EK 364/2004* (zahrnující i výzkum a vývoj),

- **vzdělávání** (*Nařízení EK 68/2001 o aplikaci čl. 87 a 88 na VP pro školení, Nařízení EK 363/2004*),
- **zaměstnanosti** (*Nařízení EK 2204/2002 o aplikaci čl. 87 a 88 na VP na zaměstnanost*),
- + **regionální podpora** (*Návrh Nařízení EK je ve zpracování*). [4], [17]

3.4 Proces schvalování výjimek

Již v podkapitolách 1.2.3 a 1.2.4 byla zmíněna nařízení, kde jsou procesní pravidla obsažena. **Odpovědným orgánem pro schválení VP je EK.** Tomuto orgánu musí být zamýšlené VP oznámeny, existuje zde povinnost notifikace (předběžného oznámení za účelem schválení). Povinnost vyplývá z článku 88 odstavce 3 Smlouvy ES. EK povolí pouze podpory, které jsou výjimkami (zvláštní výjimku povolí Rada ES jednomyslně). Notifikovaná VP musí být v souladu s pravidly ES v oblasti VP, EK musí mít tedy dostatek informací aby posoudila, jestli je navrhovaná VP (režim) v souladu s těmito pravidly. ESD si vyhrazuje právo přezkumu. EK s členskými státy zkoumá systémy podpor v těchto státech, navrhuje jim opatření k rozvoji či fungování společného trhu. [4], [9]

Povinnost notifikace se vztahuje na:

- **nový připravovaný režim podpory a zásadní změny schválených režimů podpory,**
- **podpory udělované mimo schválené režimy podpory,**
- **podpory udělované v souladu se schváleným režimem podpory** (jestliže EK ve svém rozhodnutí povinnost pro určité podpory vymezila – např. sektorová záležitost),
- **velké podpory v souladu s pravidly pro velké investiční projekty,**
- **v určitých případech kumulace státních podpor.** [4]

Musí se posoudit slučitelnost opatření, které může zakládat VP. Toto posuzování probíhá v rámci procesu, které je podobné českému správnímu řízení. **Účastníci řízení mají definována práva a povinnosti,** jedná se o:

- 1) **Evropskou komisi,**
- 2) **poskytovatele (veřejný sektor),**
- 3) **příjemce podpory.**

Ad 1) Evropská komise

EK má širokou pravomoc kontrolovat a monitorovat VP. VP může schválit buď formálním právním nařízením, nebo na základě podrobného zkoumání a schválení navrhovaného schématu podpory či projektu. Má také právo ji zakázat nebo nařídit vrácení neoprávněně poskytnuté VP.

Ad 2) poskytovatel (veřejný sektor)

Povinností veřejného subjektu je zajistit soulad s pravidly pro oblast VP (s pravidly ES a případně podporu notifikovat). Subjekty veřejného sektoru každoročně Komisi podávají zprávu o veškeré poskytnuté podpoře. EK má právo vyžádat si na jakémkoliv období zprávu o poskytnuté podpoře, ta jí musí být předložena do 20 pracovních dní od vyžádání. Členský stát musí uchovat detailní dokumentaci týkající se aplikace schválených režimů podpory a poskytování individuálních podpor v rámci těchto režimů, uchovává je 10 let od doby poskytnutí poslední podpory v rámci daného režimu podpory.

Ad 3) příjemce podpory

Příjemce podpory musí znát pravidla VP, musí uchovávat doklady po dobu 10 let (v případě podpory „de minimis“ by měl mít informace o jiné poskytnuté podpoře „de minimis“ z minulých 3 let, která mu byla poskytnuta z veřejných zdrojů). Veřejné instituce musí udržet fakt, že příjemci nepřekračují povolené limity podpory. [4], [9]

Příslušný členský stát notifikuje EK s dostatečným předstihem záměr poskytnout novou VP. Účastníkem řízení o VP před EK je vždy členský stát, i v případě, kdy se VP poskytuje z jiných zdrojů než ze státního rozpočtu, například z rozpočtů územní samosprávy. Proces notifikace a schvalovacího procesu byl již nastíněn v podkapitole 1.2.3, je zdlouhavý, trvá 12 až 18 měsíců. Je možné využít udělování podpory v souladu s blokovými výjimkami, můžeme také využít již existující schválené schéma podpory, nové schéma podřídít a vyhnout se notifikaci. [4], [9]

V případě *blokových výjimek* členské státy pouze informují EK o spuštění nového režimu podpory a poskytnou jí shrnující informace ohledně poskytované VP do 20 dnů, které následují implementaci daného režimu. Musí být vyplněny podklady podle příloh příslušných nařízení. Co se týče *podpory „de minimis“*, zde se nejedná o VP (nenarušují hospodářskou soutěž) a tyto podpory nemusí být EK oznamovány, musí být poskytovány

v souladu s pravidly ES. Ze strany poskytovatele je nutné informovat příjemce, že poskytnutá podpora je podporou „de minimis“ (ve výzvě pro předkládání projektů, nebo při schválení podpory). Příjemce dodá potvrzení o přijatých podporách „de minimis“ v posledních 3 letech. V některých státech se zavádí „registr schémat podpory de minimis“. [4]

Podle pravidel ES musí být veškerá podpora poskytnutá v rozporu s pravidly ES (bez předběžného schválení ze strany EK) navracena včetně úroků (ve výši tzv. „referenční sazby“, ty jsou pro každý členský stát vyhlášovány Evropskou komisí). Členský stát má povinnost zakázanou VP získat od subjektu zpět, dále má vůči ES odpovědnost za navrácení podpory a nese riziko, že bude hnán k odpovědnosti za porušení pravidel práva ES. [4], [9]

EK se dozví o **poskytnutí nezákonné VP** prostřednictvím **stížností konkurentů příjemce nezákonné VP**. Poskytnutím VP získává subjekt výhodu oproti konkurenci. Další způsob zjišťování je **monitoring prováděný Evropskou komisí**. Vyhodnocuje zprávy z tisku, médií, odborných časopisů, o opatřeních členských států ve věci získání VP. Rozhodnutí o tom, že členský stát je povinen zastavit poskytování VP může být Evropskou komisí kdykoliv vydáno. **Povinnost provizorního navrácení VP lze uložit v případě že:**

- 1) nejsou pochybnosti o tom, že určité opatření zakládá veřejnou podporu,
- 2) je nezbytné rychlé jednání,
- 3) je zde riziko vážných škod, které mohou vzniknout v důsledku poskytnutí nezákonné VP konkurentům příjemce VP.

U nezákonné VP se také posuzuje její slučitelnost se společným trhem. Přestože byla poskytnuta nezákonně, nemusí se zamítnout. EK členskému státu uloží povinnost navrátit nezákonně poskytnutou VP do 10ti let ode dne, kdy byla příjemci tato podpora poskytnuta.

Za **zneužití VP** se považuje situace, kdy příjemce VP využije Evropskou komisí schválenou VP v rozporu s jejím rozhodnutím. [9]

3.5 Aplikace pravidel veřejné podpory v rámci strukturálních fondů

Kapitola 3.5 pojednává o aplikaci pravidel na oblast VP. **Pravidla o čerpání finančních prostředků ze SF vyplývají z Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o SF.** Existuje i řada dalších předpisů, které mají za cíl efektivní alokaci zdrojů, řádnou správu a kontrolu nakládání s finančními prostředky EU. Nařízení SF říká, že finanční příspěvky z evropských fondů, které patří pod definici VP musí být v souladu s pravidly poskytování VP předběžně schváleny EK, stejně tak, jako jakékoliv jiné režimy podpory financované z jiných národních zdrojů. **Opatření (podopatření), která zakládají VP, musí být notifikována Evropskou komisí. Opatření, která jsou notifikována Evropskou komisí jsou vymezena v programových dodatcích (případně v OP), ve formě přehledů (tabulek) veřejné podpory. Tabulky slouží (i pro účely příjemce podpory) jako indikátory schválených režimů podpory. [4]**

Míra podpory stanovená v rámci SF a míra veřejné podpory nejsou identické pojmy. Míra pomoci podnikům v rámci SF musí být minimálně stejná nebo nižší než maximální povolená míra VP vyplývající z právních předpisů ES. Maximální povolená míra VP je maximální možná míra podpory z různých zdrojů na daný typ nákladů v rámci jednoho projektu. [4]

Poskytovatelem VP v rámci SF jsou v souladu s nařízením SF řídicí orgány, nesou odpovědnost. Jejich jednání určuje běh celého procesu poskytování VP:

- 1) fáze přípravy opatření,**
- 2) notifikace opatření,**
- 3) změny v systému schválené veřejné podpory (respektive režimu VP),**
- 4) stanovení podmínek implementace,**
- 5) kontrola.**

Ad 1) Fáze přípravy opatření

Úkolem řídicího orgánu je již v průběhu OP rozlišit opatření, která by mohla zakládat VP a přiřadit tomuto opatření nejlepší kategorii výjimky ze zákazu VP. *Řídicí orgán vychází z předepsaného obsahu OP, který mimo jiné zahrnuje: priority programu (shoda s rámcem podpory Společenství), jejich cíle (kvantifikace cílů), hodnocení očekávaného dopadu; dále*

pak souhrnný popis opatření (pro realizaci priorit, informace pro kontrolu souladu s programy pomoci podle článku 87 smlouvy ES), někdy i povahu opatření (požadují se pro přípravu, kontrolu a hodnocení OP – zahrnout do OP seznam podpor – opatření, která zakládají VP, to bude sloužit jako podklad pro kontrolu EK).,

Ad 2) Notifikace opatření

Podle vybrané kategorie, kam výjimka patří následně je nebo není nutné opatření notifikovat Evropskou komisí, aby jej schválila. Jestliže není žádná kategorie vyhovující, je nutné notifikovat vždy. Individuální VP mimo notifikovaná a schválená opatření je buď v souladu s blokovými výjimkami, nebo musí být notifikována EK za účelem schválení. Je nutné, aby byl přehled notifikovaných opatření kompletní a aktuální. Notifikace je nutná u tzv. velkých projektů regionálního rozvoje a všechny podpory do „citlivých sektorů“.

Ad 3) Změny v systému schválené veřejné podpory (respektive režimu VP)

Schválení režimu podpory znamená, že patří do kategorie „existujících režimů podpory“, podléhají dle čl. 21 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 povinnosti zpracování ročního přehledu existujících režimů VP. Schválení režimu podpory ze strany EK ale neznamená jeho „posvěcení“ na celou dobu platnosti.

Ad 4) Stanovení podmínek implementace

Řídící orgán jako poskytovatel VP má za úkol zajistit, že vyhlašované programy (grantová schémata) i jednotlivé projekty nepůjdou nad rámec schválených podmínek Evropskou komisí. V případě, že program nebo projekt jdou nad rámec schváleného schématu podpory daného OP, je nutná nová notifikace. Řídící orgán může své kompetence delegovat na zprostředkující subjekt, nebo na konečného příjemce, jeho role se tak může dostat až na konec schématu implementace. V Tabulce č. 6 je patrné, že při schvalování projektu vzniká riziko poskytnutí zakázané VP, jestliže je předkládající subjekt příjemcem podpory (výhod) i z jiných finančních zdrojů než ze zdrojů SF, notifikace zde není nutná, pokud jsou finance z jiných zdrojů poskytnuté na základě schváleného schématu (národní program podpory – např. investiční pobídky). Kumulace podpory musí být ale v tomto případě možná a nesmí jí být překročeny maximální míry regionální podpory., [4]

Zjištění intenzity poskytnuté podpory: (všechny veřejné zdroje plus alokace ze SF jako poměr k oprávněným výdajům).
Uplatnění příslušného limitu podpory a zajištění jeho nepřekročení: (podpora přesahující limit je nelegální a podléhá navrácení).
Ověření, zda projekt může být podporován výhradně v rámci schématu podpory, který byl notifikován a schválen Evropskou komisí.
Ověření případů, kde dochází k poskytování smíšené podpory ze zdrojů národních a SF, zda všechna národní podpora je povolena.
Zajištění, že všechna neschválená podpora bude uvedena do souladu s pravidly pro veřejnou podporu buď aplikací blokových výjimek, nebo prostřednictvím notifikace.

Tabulka č. 6: Schéma úkolů poskytovatele podpor ve vztahu ke konkrétnímu projektu [4, str. 44]

Ad 5) Kontrola

Garantem řádného postupu jsou řídicí orgány. *Nástrojem kontroly je monitoring.* Každý rok vždy do 30. dubna musí být vypracována souhrnná zpráva o veřejných podporách poskytnutých v předcházejícím období a o probíhajících programech VP. V souladu s článkem 21 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ÚOHS předkládá Evropské komisi každý rok výroční zprávu. *ÚOHS je národním orgánem dohledu,* který vede evidenci poskytnutých VP v rámci existujících režimů VP, tento přehled se vypracuje na určených formuláři (příloha č. III A nařízení Rady (ES) č. 784/2004). *EK plní kontrolní funkci, jako nejvyšší autorita v oblasti VP* (kontroluje, zda režim podpory nenarušuje hospodářskou soutěž), navrhuje změnu (např. z důvodu nadměrné podpory určitého sektoru). EK je povinna blokovat uvolnění financí EU ve vztahu k opatřením nebo prioritám, u nichž není zaručen soulad s pravidly poskytování VP. [4]

Ministerstvo pro místní rozvoj bylo před vstupem ČR do EU pověřeno koordinací prací spojených s tvorbou a realizací systému monitorování podpor, které ČR od EU obdrží. Koordinovalo zpracování základní programové dokumentace a to zajištěním monitorovacího systému pro oblast financí, tj. provádělo koordinaci a kontrolu účinnosti pomoci z fondů EU. *Monitorovací systém* měl:

- hodnotit věcné a ekonomické dopady účinnosti přijatých opatření a vynaložených financí,
- kontrolovat naplňování cílových hodnot kvantifikovaných v projektech,
- zajišťovat kompatibilitu s platnou legislativou České republiky a Evropské unie,
- předkládat výsledky hodnocení a zajišťovat výstupy pro EU a příslušné instituce v ČR,
- upozorňovat na negativa věcná a finanční, zajištění zpětné vazby na nápravu těchto jevů.

Monitorovací proces odrážel decentralizovaný přístup k podporám EU rozšířením odpovědnosti na úrovni: Společenství, národní, regionální i lokální. Cílem bylo poskytnout informaci, zda čerpání prostředků na těchto úrovních probíhá v souladu se společnými politikami a legislativou, která se vztahuje k užívání strukturální pomoci a zda jsou dodržována pravidla, dohodnutá mezi ČR a EU.

Monitorovací systém sledoval a hodnotil účinnost vložených prostředků, splnění stanovených cílů na všech úrovních řízení a rozhodování v etapách tvorby programů a na ně navazujících projektů. Detailní i agregované informace pak byly pravděpodobně předávány ÚOHSu, který je zveřejňoval ve svých výročních zprávách. V současné době toto monitorování zajišťuje Ministerstvo financí.

Členy Monitorovacího výboru byly např.: EK, zástupce ČSÚ, zástupce HK, zástupce Agrární komory, zástupci regionu a obcí atd. *Existoval také Monitorovací výbor programů lidských zdrojů* na úrovni předvstupního programu Phare.[20]

4 Vztah VP ke školám, státním institucím

4.1 Školství

V této části rozpočtu České republiky je neustálý nedostatek finančních prostředků. Školy volí buď propojení svého působení se ziskovou sférou, nebo dávají prostor individuální finanční zainteresovanosti studentů, využívají peníze z grantových nabídek.

Úvaha v oblasti školství, vzdělávání a VP se zdá být na první pohled jednoznačnou. Z vnějšího pohledu můžeme nabývat dojmu, že VP nemůže být do oblasti školství poskytována, jelikož se jedná o státní zřízení, působící prostřednictvím státních institucí. Školství (obecně) a vzdělávání (občanů ČR) je obecně přístupné všem a tak dotace ze státního rozpočtu nejsou považovány být veřejnou podporou, podporou, která by zvýhodňovala určitý subjekt na trhu a učinila tak jeho počínání hospodářsky nesoutěžním vůči ostatním a v konečné fázi narušila například i harmonii podnikání České republiky v rámci Evropské unie.

V definici VP není zmínka o právní subjektivitě žadatele (příjemce) podpory. Vyjádření na stránkách ÚOHSu i Národního vzdělávacího fondu blíže nespecifikuje jeho právní subjektivitu. Z toho vyplývá, že podstatný je typ aktivity, která má být z fondu financována a to, že se žadatel a jeho oblast působnosti vyskytuje na trhu, pak se tedy zvažuje, zda ohrožuje nebo neohrožuje další subjekty a následně se posuzuje existence samotné VP.

V oblasti školství a vzdělávání se za VP nepovažují dotace do oblasti počátečního vzdělávání. Počáteční vzdělávání je přístupno všem, trh je rovnocenný a všichni mají stejnou možnost získání dotace. Co se týče vzdělávání dalšího, tato oblast již je za VP považována oprávněně, jelikož se ostatní subjekty, které nedostanou podporu, mohou cítit dotčeně, že subjekt, který podporu dostane a získá tak výhodu na „trhu vědomostí“ je vzhledem k ostatním zvýhodněn. Celkově je ale nutné podotknout, že aktivit, na které se uplatňuje VP v této oblasti z ESF je minimum, přesto však existují.

V minulém monitorovacím období se v rámci OP Rozvoje lidských zdrojů, v **Opatření 3.2 Podpora terciárního vzdělávání výzkumu a vývoje**, rozlišovalo vzdělávání na obecné a specifické a rozlišuje se tak i dál. Za *obecné vzdělávání* se považuje vzdělávání obecně ku prospěchu společnosti, financované státem. Jedná se například o počáteční a další vzdělávání (realizované vysokými školami, vzdělávacími institucemi, atd.), školení a rekvalifikace pro nezaměstnané včetně zaškolování ve firmách, přímé školení pracovníků nebo jejich kategorií k získání vzdělání v oblasti, které nesouvisí s jeho aktuální činností, kde je zaměstnán. Obecné vzdělávání se za VP nepovažuje. Pokud by však zvýhodňovalo firmy nebo odvětví, pak se jedná o VP. Při *specifickém vzdělávání* účastník získá vědomosti, které využívá většinou na dané pozici. Opatření 3.2 očividně s veřejnou podporou tedy počítá. Stejně tak **Opatření 3.3 Dalšího profesního vzdělávání** se pohybuje na komerční půdě, kde existuje tržní prostředí a subjekty poskytující obdobné služby, ani zde nelze VP vyloučit. Existence VP v této oblasti se posuzuje podle toho, který subjekt získává veřejnou podporou zvýhodnění, které by jinak musel hradit. V případě tvorby vzdělávacího programu je *příjemcem VP* poskytovatel dalšího profesního vzdělávání, v případě vzdělávání jako takového subjekt, jehož zaměstnanci byli vyškoleni. *VP obecně není podpora neziskového projektu*, VP není, pokud se subjekt zaváže že 2 roky po skončení projektu nebude vzdělávání zpoplatňovat. [15]

Za veřejně podporovatelné se zde považují žadatelé (soukromé subjekty), kteří realizují činnost za účelem zisku, realizují specifické vzdělávání a některé oblasti obecného vzdělávání vlastních zaměstnanců za účelem získání konkurenční výhody; subjekty, které poskytují vzdělávací služby za úplatu.

Školy jsou bezesporu neziskovými institucemi, avšak v oblasti vzdělávání je můžeme považovat již za „podniky“, jelikož poskytují „další vzdělávání“ za úplatu. Tato oblast však mnohdy vstupuje na „tenkou půdu“ debat a školy se domnívají, že jejich činnost je „dobrodiním“ a proto se za podnikatelské subjekty nepovažují, jejich aktivity však nemohou být financovány pouze ze státní pokladny.

Snaha získávat zdroje pro školu z nejrůznějších grantových nabídek je velmi důležitá. Mluví-li se o vysokých školách, ty se v rostoucí míře ucházejí o granty výzkumné i rozvojové, v rostoucí míře věnují pozornost ukazatelům z toho vyplývajícím při hodnocení vlastní činnosti i při plánech do budoucna. Uchazeči o projekt se hledají buď „reaktivní“ politikou (dojde k vyhlášení programu, zájemci se přihlásí) nebo „proaktivní“ politikou (aktivní vyhledávání agentury nebo nadace potenciálních zájemců o řešení úkolu a provozování další spolupráce). Dále se hovoří také o tzv. „otevřeném grantování“ (nabídka se zveřejní jako otevřená soutěž s možností přihlásit se každému, kdo splňuje kritéria – internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy) a tzv. „uzavřeném grantování“ (nabídka se nevyhlašuje veřejně, jsou osloveni potenciální řešitelé). Tím, že VP vstupuje už i do oblasti školství, domnívám se, že je i bude tato oblast pro čerpání do jisté míry omezená.

4.2 Státní instituce

Myslím si, že finanční prostředky do oblasti školství, zdravotnictví a sociální péče by se využily a odrazily mnohem lépe, než financování státních podniků, či podniků v nesnázích. Poskytovatel (stát) má ale svrchované postavení v rozhodnutí, kdo veřejnou podporu obdrží. Pak je pozice ostatních subjektů, kteří podporu nezískaly ohrožena. Je tedy na nich (těch co podporu neobdrží), aby upozorňovali na negativní aspekty dotace, kterou obdržela jejich konkurence. V podstatě je veřejná podpora „hašení“ problému na jednom místě a „zažehnutí“ problému jinde. Z důvodu udržení jednoho podniku, zkrachuje totiž z důvodu podpořené čelní konkurence v dotčeném odvětví ten druhý. Ovšem není to pravidlem. V oblasti veřejných podpor je kladen důraz na společný zájem v celé Evropské unii, jednotlivé členské státy však hledí spíše na vlastní zájmy a nestačí ještě toto hledisko brát mnohdy v úvahu. Celková problematika je proto i (přes velké úsilí a již uskutečněná opatření) nadále nejednotná a nepřehledná. Tendence Evropské komise jde ve směru snížení veřejných podpor, ta jí však nevychází, veřejná podpora se doslova „schovává“ do oblastí výjimek a její objem tedy neklesá. Je na každém členském státu, potažmo podniku uvnitř státu, aby se ozval a upozorňoval na negativní aspekty VP Evropskou komisí, snížil tak její objem i podporování zbytných záležitostí a následně nenarušení hospodářské

soutěže. Z důvodu snížení objemů podpor a zprůhlednění oblasti VP (ve smyslu jejího nelehkého získání do nejistých oblastí) by se proto mělo dbát nejen na administrativu a veškeré formální náležitosti poskytnutí VP (principy transparentnosti), ale především i na zásady již zmíněné, „společný zájem“ (obsažený ve Smlouvě o ES), poskytování VP na odstranění zejména tržních nedokonalostí tam, kde to již nelze zachránit (tržní selhání) a ve výši jejich nezbytného odstranění a to všechno v první řadě před podporami následnými (podřadnými či ne tak podstatnými).

5 Metodický nástroj k posuzování VP při čerpání finančních prostředků z EU

Kapitola nastiňuje metodický nástroj (pokyn, manuál) pro příjemce i poskytovatele VP (prioritně směřuje k užití příjemcem) se zaměřením na podporu, kterou chtějí získat ze zdrojů EU (ze SF), do oblasti vzdělávání. Diplomová práce zdůrazňuje v klíčových aspektech oblast vzdělávání, nicméně v průběhu jejího zpracování se ukázalo, že většinu faktorů VP, které práce analyzuje, lze vztáhnout na problematiku veřejné podpory obecně, a tudíž je tento metodický nástroj univerzálnějším výstupem použitelným obecně pro obě výše zmíněné cílové skupiny.

Cílem kapitoly je podat zájemci i poskytovateli přehled o problematice VP, informace o úloze zainteresovaných subjektů. Dále poskytnout příjemci rámcový návod, jak postupovat při žádosti o podporu, co musí zvážit, splňovat a zabezpečit k získání financí, upozornit ho také na nedostatky v této oblasti, na zdrojové odkazy, a poskytnout doporučení. Pro poskytovatele jsou také podány pokyny a pravidla, zmíněna pochybení a doporučení.

5.1 Základní terminologie v oblasti VP

O veřejnou podporu by měl ve smyslu „společného zájmu“ a dalších zásad, které jsou preferovány legislativou EU, žádat subjekt, který není schopen oblast, ve které působí, vyřešit tržním způsobem a dále by měl o ni prvotně žádat jen v nezbytné výši. Zájemce o VP musí mít o problematice základní povědomí, o místech, kam se v případě dotazů obrátit, brát v úvahu pochybení, kterým se vyhnout.

Jak již bylo zmíněno v teoretické části v kapitole 1.2, oblast VP je ovlivněna **Smlouvou o založení EHS**, ta definuje možnost využití veřejných prostředků v členských zemích EU, tedy i v naší republice. Principem je aplikace soutěžních pravidel Společenství na VP poskytovanou v ČR. K tomuto „sbližování“ již docházelo před vstupem ČR do EU v rámci předvstupní pomoci (Phare). Do vstupu do EU probíhal *Twinningový program*, který pomáhal úředníkům v osvojení pravidel ES pro oblast VP.

Pravidla VP pokrývají opatření, při kterých dojde k přesunu státních (veřejných) prostředků (národní, regionální, obecní, prostředky veřejných bank, nadací, atd.) konečnému příjemci (ve většině případů žadateli VP). Finančně pokrývají veškeré operace, mající vliv na veřejné rozpočty. *VP nemusí být poskytnuta přímo státem samotným.* Také ji mohou poskytnout soukromí či veřejní zprostředkovatelé určení, zřízení nebo kontrolování státem, např. soukromá banka je pověřena správou prostředků státního programu podpory. Přesun finančních prostředků může mít také rozdílné formy, bylo uvedeno v teoretické části podkapitole 1.2.2: dotace, slevy na dani, záruky za úvěr, odpuštění penále, atd. [11]

Poskytnutím VP dochází ke zvýhodnění příjemce podpory, které by za běžných tržních podmínek nezískal.

Příkladem mohou být situace, kdy subjekt:

- zakoupí pozemek vlastněný veřejnou institucí (např. obcí) za cenu nižší než tržní, nebo společnost prodá státu pozemek za cenu vyšší než tržní,
- využívá zvýhodněný přístup k infrastruktuře zdarma,
- získá záruku státu za úvěr,
- získá příspěvek na reklamu.

Je otázkou, zda **subjekt ohrožuje někoho na trhu**, jestli se může dostat do konfliktu. To posuzuje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), zváží, zda podporu povolí a postupuje žádost poskytovatele (na popud příjemce) Evropské komisi. EK se snaží spíše „zneškodnit“ rizika poskytnutí zakázané VP, přínosy pro hospodářskou politiku hodnotí právě ÚOHS.

Příjemce veřejné podpory se rozumí fyzická nebo právnická osoba v jejíž prospěch se veřejná podpora poskytuje, v jejíž prospěch bylo rozhodnuto. [25]

Poskytovatel (řídící orgán) veřejné podpory se rozumí ten, kdo rozhoduje o poskytnutí VP, subjekty, které nakládají s finančními prostředky ze státních, regionálních, místních zdrojů nebo ze zdrojů EU. Může jím být tedy ministerstvo, kraj, obec, atd. [25]

5.1.1 Pojem VP

Poskytovateli a příjemci musí být jasný základní pojem, co je VP, kde najdou patřičná vysvětlení pojmu, kdy se o veřejnou podporu jedná a kdy ne. Urychlí se tak celý proces poskytování, případně se příjemce ubere jinou cestou získání finančních prostředků. Na stránkách ÚOHS naleznou obě strany vymezení základních pojmů, výroční zprávy, aktuality v oblasti VP, manuály, metodiky, stanoviska, odkazy a další dokumenty (viz www.compet.cz sekce Veřejná podpora).

Jestliže není uvedeno ve Smlouvě ES jinak; tak **se společným trhem jsou neslučitelné jakékoliv formy podpory poskytované státem**; které tím, že zvýhodňují určitý podnik, **narušují hospodářskou soutěž**; nebo jen hrozí jejím narušením, **ovlivňují nepříznivě obchod mezi členy EU**. VP je tedy zakázána, pokud jsou splněny tyto podmínky.

Existující VP jsou všechny podpory nebo programy podpor, které schválila EK. Také podpory, kde ÚOHS povolil výjimku ze zákazu VP podle zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře a EK je zařadila na seznam existujících podpor („existing aid list“). Nyní tuto výjimku uděluje výlučně EK. Zmíněný seznam je přehledem všech (existujících) podpor slučitelných se společným trhem, na základě blokových výjimek, nebo rozhodnutí EK., uveřejňuje jej ÚOHS. Aktuální „existing aid list“ naleznou zájemci o VP na odkaze: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/Interim.pdf. [25]

O VP se nejedná, jestliže jsou veřejné prostředky k dispozici všem uchazečům a ti jsou schopni plnění, které s tím souvisí (volná nediskriminující soutěž). Prokáže se, že cíle nelze dosáhnout jinak než využitím veřejných prostředků (z důvodu tržního selhání), nebo jestliže jsou veřejné finance poskytnuty na principu chování tržního investora. Pak existuje VP, která je **automaticky vyňata** a **VP slučitelná se společným trhem, která se považuje za výjimku** (kapitola 3.1).

Výjimky se **pro chápání poskytovatele i příjemce** obsahově dělí na:

- 1) *horizontální* (použijeme je na všechna odvětví),
- 2) *sektorové* (použijeme je na konkrétní odvětví).

Výjimky z hlediska procesního vymezení se dělí a **poskytovatel VP** je povinen to respektovat (**důsledky při nesplnění jeho povinnosti plynou příjemci podpory**).

Pro **poskytovatele** tedy musí platit:

- 1) *výjimky s oznamovací povinností oznamujte* (blokové výjimky, je nutné oznámit poskytovatelem Komisi spuštění nového režimu podpory a poskytnout informace – výroční zpráva zasílaná každý rok Komisi),
- 2) *výjimky s povinností notifikace notifikujte* (povinnost oznámit novou podporu a změny existujících podpor a to na oznamovacích formulářích prostřednictvím ÚOHSu – příloha Nařízení EK 794/2004, od 1. 1. 2006 pouze v elektronické formě, VP v zemědělství se oznámí přes Ministerstvo zemědělství, poskytovatel je oprávněn VP poskytnout po schválení Komisí).

Řízení v oblasti existujících programů VP zahrnuje:

- *veškeré VP*, jejichž poskytování bylo zahájeno před vstupem ČR do EU a pokračuje i nadále (řešeno v přístupových smlouvách),
- *VP schválená ze strany EK či Rady ES*,
- *VP která se považuje za schválenou* (podle článku nařízení),
- *VP, která se podle příslušného článku nařízení považuje za existující VP*,
- *VP u níž uplynula lhůta pro vrácení nezákonné a zároveň neslučitelné podpory se společným trhem* (10 let) je existující VP,
- *Opatření, které se považuje za existující VP z důvodu*, kdy v okamžiku realizace se o VP nejednalo, ale z důvodu změn na společném trhu se stalo VP.

5.2 Kompetentní orgány, orgány dozoru

Odbor VP v rámci ÚOHS byl zřízen 1. 12. 1999. Funkce monitorujícího článku VP přešla z Ministerstva financí na ÚOHS s účinností zákona o VP dne 1. 5. 2000. ÚOHS ztratil rozhodovací pravomoc vstupem naší země do EU 1. 5. 2004. Tato pravomoc přešla na EK, ta posuzuje slučitelnost VP se společným trhem, její míru. Rozhodování o posuzování podpory ÚOHSu zůstalo v oblasti skupinových výjimek a dále k němu směřují dotazy na stanoviska k VP, které jsou pak uvedeny na internetových stránkách: www.compet.cz v sekci VP.

ÚOHS spolupracuje s **poskytovateli** před oznámením VP Komisi a to následovně:

- a) *školí poskytovatele*, spolupracuje s poskytovatelem při rozhodování, zda se jedná o VP,
- b) *upozorňuje poskytovatele podpory*, jak má podporu oznámit, či notifikovat (je to v případě, že se nejedná o blokovou výjimku, podpora do MSP, na vzdělávání a školení, na zaměstnanost, viz Přílohy 6a, 6b, ty se pouze oznámí; podpora „de minimis“, se notifikovat nemusí),
- c) *zajišťuje konzultace a dotazy s Komisí, připravuje programy podpory a notifikační formuláře*.

V průběhu řízení před Komisí spolupracuje s Komisí a poskytovatelem – zodpovídá dotazy Komise, účastní se jednání s Komisí.

Co se týče **příjemce**, ÚOHS vede evidenci poskytnutých VP na území ČR a do 30. 4. každého roku je poskytovatel podpory povinen dodat informace ÚOHSu o poskytnutých podporách (elektronickou formou, podle zvláštních právních předpisů). Sestavu pak ÚOHS prezentuje Komisi ve formě výroční zprávy (VP je její součástí). V Přílohách č. 6a, 6b jsou shrnující formuláře pro členské státy o blokových výjimkách, kde udávají informace o poskytnutých veřejných podporách a předkládají je EK. Formuláře jsou k dispozici na stránkách EK: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/forms.html. Údaje u poskytovatele, ÚOHSu a příjemce, který si eviduje a hlídá výši VP sám, se musí shodovat (neexistuje centrální registr podpor, který by efektivně ukazoval výši skutečně přidělené VP).

ÚOHS pak nade všemi vykonává kontrolu, jak se plní jeho rozhodnutí a ukládá pokuty, pokud se tak neděje.

Role ÚOHS je koncipována na základě zákona 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti VP, důležité je neopomenout vyhlášku 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté podpoře, má být novelizována v květnu 2007.

Evropské komise je schvalovací orgán, má zásadní pravomoc v oblasti VP, kontroluje a monitoruje VP ve všech členských státech EU. Údaje o notifikacích VP v ČR za jednotlivé roky jsou k dispozici na stránkách ÚOHS v sekci Výroční zprávy.

Problém:

V souvislosti s registrem podpor již zde vyvstává problém evidence průtoku financí se zaměřením na SF a OP (v případě vzdělávání OP Lidské zdroje a zaměstnanost), evidence

je dosažitelná pouze pro informaci, uvádí, kolik financí se dostane k poskytovateli podpory, avšak nikoliv informace, kolik skutečně obdrží příjemce. Vzniká zde rozpor mezi přidělenou dotací ze SF a skutečně přijatou podporou příjemce (ne všechny nákladové položky se v projektu totiž považují za VP – např. administrativa, přímá podpora, ty nevytvářejí příjemci benefit z VP). Další nepřesnost údajů se týká podílů z partnerství, uváděných pouze u žadatele o projekt (ten nemusí být konečným příjemcem podpory).

Pokyny pro poskytovatele a důsledky při jejich nesplnění pro příjemce zní:

- 1) *konzultujte s úřadem* (urychlí se tak celý proces poskytnutí VP, i pro příjemce),
- 2) *notifikujte projekty VP* (jistota, zda opatření obsahuje VP, příjemce se vyhne riziku vrácení podpory a úrokům z této podpory),
- 3) *informujte se o zákonnosti VP* (musí být EK prohlášena za slučitelnou s trhem, příjemci se doporučuje informovat se u poskytovatele, zda mu bude poskytnuta VP, nebo zda jde o opatření, která VP nezakládají a proč, novinky jsou na stránkách EK v anglickém jazyce na odkaze: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/what_is_new/news.html),
- 4) *informujte úřad o veškeré poskytnuté podpoře a informujte o podáních učiněných Evropské komisi.*

5.2.1 Pravidla poskytování VP v rámci fondů EU

Pravidla existence VP jsou důležitá pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti EU, o které je pojednáno v kapitole 1.3. I legislativa pro oblast VP z evropských fondů musí splňovat pravidla poskytování VP. Podmínky existence VP jsou splněny v rámci legislativy EU i zde:

- čerpání finančních prostředků z fondů EU je výdajem z veřejných rozpočtů,
- poškozují obchod mezi členskými státy (není většinou lokálního charakteru),
- hrozí určitě narušením soutěže.

Finanční prostředky z fondů EU lze poskytnout pouze na VP, která patří do výjimek. Existují projekty, které *zakládají VP* a oblasti, které ji *nezakládají*. Pozor na rozdíl mezi legislativou EU, která řeší zdroje financování a pravidly VP, které řeší otázku výdajovou ve vztahu ke konkrétní podpoře a její dopad na trh. Míra pomoci podnikům v rámci EU

musí být stejná nebo nižší než maximální povolená míra VP vyplývající z právních předpisů EU. Jedná-li se o podporu nezakládající VP, poskytovatel nemá tolik povinností a proces implementace projektu je snazší. **Trend v poskytování VP je mimo jiné usnadnění její administrativy.** Pokud přesto cíle projektu bez VP nelze zajistit, využijí se výjimky z poskytování VP, viz teoretická část kapitola 3.2. Transparentní a veřejně přístupný zdroj informací o situaci VP v ČR a EU, výších poskytnutých podpor a kontrolní činnosti EK, nazývaný se souhrnně **Scoreboard**, lze nalézt na stránkách EK: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html.

Pravidla pro poskytovatele, která potažmo ovlivní příjemce tedy jsou: (novelizace vyhlášky č. 207/2005 směřuje ke zjednodušení administrativy v oblasti VP)

- 1) *využívejte přednostně výjimek, které nejsou tak administrativně náročné* (blokové výjimky – je potřeba podporu pouze oznámit),
- 2) *používejte pravidlo „de minimis“*, pokud to ovšem lze, (jedná se o podpory malého rozsahu, není potřeba je oznamovat, nenarušují hospodářskou soutěž, poskytovatel musí ve výzvě nebo při schválení upozornit příjemce na to, že se jedná o podporu „de minimis“, příjemce by měl vědět o podporách „de minimis“, které mu byly poskytnuty. Existuje centrální evidence podpor „de minimis“ na stránkách Ministerstva financí, kde si příjemce výši své dosažené podpory během uplynulých 3 let může ohlídat – tento údaj však není přesný, informace viz odkaz: <http://cedr.mfcr.cz>),
- 3) *řešte aplikaci výjimek na co nejvyšší úrovni* (prioritní osa projektu), pokud je to možné,
- 4) *zajišťujte soulad s pravidly také na co nejvyšší úrovni implementace* (níže delegujte jen nevyhnutelné, problematické projekty řešte na co nejvyšší úrovni),
- 5) *eliminujte rizika proti poskytnutí nezákonné VP* (notifikujte, pokud si nejste jisti),
- 6) *vyberte výjimku z poskytování VP bedlivě* (aby nebyla podpora nastavena příliš nízko),
- 7) *nesete odpovědnost za správné vyplnění veškerých potřebných formulářů nutných k zaslání Evropské komisi:*
 - a) *v případě blokových výjimek* – jako členský stát EU informujte EK o spuštění nové podpory a poskytněte shrnující informace do 20ti dnů,
 - b) *v případě podpory „de minimis“* – *nemusíte oznamovat*, poskytnutí je v souladu s pravidly EU (výše podpory, pravidla kumulace podpor).

5.3 Informace o VP

Poskytovatel vydá každý rok přehled dotačních programů, v rámci dotačních programů posuzuje výjimku z poskytování VP a tu na základě již zmíněného návodu postupuje ÚOHSu, (pokud již tato výjimka neexistuje a není nutné ji notifikovat). Konkrétně pro oblast vzdělávání vypisuje výzvy **Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy**: www.msmt.cz, **Ministerstvo práce a sociálních věcí**: www.mpsv.cz, dále jsou informace k nalezení na stránkách **Evropského sociálního fondu**: www.esfcr.cz, tam jsou publikovány aktivní a uzavřené dotační programy, nebo rovněž na odkaze: www.strukturalni-fondy.cz. Jednotlivé programy podpor jsou určeny Operačním programem Lidské zdroje a zaměstnanost v jeho prováděcím dokumentu.

Problém:

Shrnující informace zaměřené pouze na VP vydával ÚOHS do roku 2003 ve výročních zprávách o VP. Přehledy ale zahrnovaly kumulovaně podporu přímo od státu (dotace, zvýhodněné úvěry, kapitálové injekce, atd.), regionu, dále domácí a zahraniční investice, podporu prostřednictvím grantových schémat, např. grantové schéma „Fond rozvoje lidských zdrojů“ (předvstupní pomoc). Nyní jsou informace o VP zahrnuty ve výročních zprávách ÚOHSu a již nejsou poskytovány zvlášť a v takovém rozsahu, to lze také považovat za slabé místo. Informace byly pro příjemce i poskytovatele snadněji dostupné v době, kdy je ÚOHS podrobněji uváděl na svých internetových stránkách ve výročních zprávách o VP. VP jako součást celkové výroční zprávy ÚOHSu (v současné době) není dostačující. Příjemce si musel a musí i tak individuálně vyžádat stanovisko ÚOHSu (údaje jsou dostupné ve většině pro dotčené odvětví, nikoliv subjekt). Informace podávané v minulosti i současnosti stále nejsou dostačující i z hlediska přesných částek čerpání VP daným subjektem a rovněž zdroje VP (stát, domácí a zahraniční investice, EU), přestože by se VP jako taková neměla rozlišovat. Nepřesnost finanční stránky již byla uvedena v předchozím problému.

5.4 Co žadatel o podporu uváží k získání způsobilosti pro čerpání VP

Důležité faktory pro postup čerpání veřejné podpory jsou:

- velikost podniku,
- majetkové propojení podniku,
- obor působnosti,
- operační programy, opatření spadající pod OP a uznání VP v jejich rámci,
- výše dosavadního čerpání VP subjektem, který o podporu žádá,
- zvážení ekonomické výhodnosti čerpání z hlediska zdrojů podpory,
- informovanost o stanoviskách kompetentních orgánů v oblasti VP.

5.4.1 Velikost podniku

Nezbytný krok příjemce k aplikaci výjimky z poskytování VP je uvážení jeho velikosti (malé podniky mají vyšší maximální míru podpory v % způsobilých výdajů, rovněž tak blokové výjimky v oblasti vzdělávání mají vyšší maximální míru podpory v % způsobilých výdajů, podíl státu může dosáhnout až 100 %). Jedná se o samostatné podnikatele:

- 1) střední podnikatel: 250 zaměstnanců, čistý obrat za poslední uzavřené účetní období do 50 mil. EUR, nebo aktiva, uvedená v rozvaze nepřesahují korunový ekvivalent 43 mil. EUR,
- 2) malý podnikatel: 50 zaměstnanců, aktiva (z rozvahy) nebo čistý obrat (z výkazu zisku a ztráty) nepřesahují korunový ekvivalent 10 mil. EUR,
- 3) drobný podnikatel: méně než 10 zaměstnanců, aktiva nebo čistý obrat nepřesahují korunový ekvivalent 2 mil. EUR.

Částky v EUR se vynásobí kursem Evropské centrální banky k 31.12. předcházejícímu roku podání žádosti o podporu. Podnikatel není ani malý ani střední, pokud 25 nebo více % kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo kontroluje, společně nebo individuálně, jeden nebo více orgánů státní správy nebo kraj či obec. Blíže viz zdroj [19]

5.4.2 Majetkové propojení

Samostatný podnikatel není ani **partnerský** (podnikatel vlastní s jedním nebo více spojenými podnikateli 25 až 50 % kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podnikatele) ani **spojený** (např. případ, kdy podnikatel má většinu hlasovacích práv akcionářů, společníků nebo členů jiného podnikatele). **Samostatným** podnikatelem také zahrnuje případ, když 25 % práh přesáhnou investoři a nejsou spojeni jednotlivě nebo společně u dotyčného podnikatele, například:

- a) *veřejné investiční společnosti,*
- b) *vysoké školy, nezisková výzkumná centra (předmět činnosti je výzkum a jsou nezisková),*
- c) *institucionální investoři včetně fondů regionálního rozvoje.*

Podnik, který není samostatný přičte ke i údaje každého partnera (ten zahrne údaje o všech podnikatelích se kterými je spojen). Pokud je podnikatel součástí konsolidace, údaje se stanovují na základě konsolidované účetní závěrky. Blíže viz zdroj [19]

Částky při sečtení celkově narostou a zamezí se tak případu, kdy by mohl o výjimku z poskytování VP žádat velký podnik jako například ŠKODA Auto Mladá Boleslav, a. s. Nelze směrnicí obejít způsobem založení dceřinné společnosti k získání způsobilosti k poskytnutí VP.

5.4.3 Obor působnosti

Každé odvětví je podporováno určitým nařízením nebo předpisem a je tedy nezbytné sledovat odvětvová omezení, která jsou obsažena v příslušných předpisech, platných pro konkrétní typ VP (např. předpis pro podporu školení, zaměstnanosti, pro podporu výzkumu a vývoje atd., právní úprava byla uvedena v kapitole 3.3). Ekonomické činnosti jsou rozčleněny do **Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ)**, jejichž výčet a spádové oblasti jsou k nalezení na stránkách ČSÚ: www.czso.cz.

Příjemce si musí dát pozor na fakt, že existují podporovatelné a nepodporovatelné oblasti.

[1]

1) Sektorová VP (jednotlivá odvětví):

Citlivým odvětvím (sektorovou podporou) se rozumí VP, která směřuje do odvětví, kde platí přísnější pravidla poskytování, popřípadě je určitý typ podpor v takovém odvětví zakázán.

Jedná se o odvětví: **zemědělství, syntetických vláken, dopravy, stavby lodí, uhelný průmysl, ocelářství**. Informace jsou k nalezení v přílohách Multisektorálního rámce pro podporu velkých investičních projektů, který je k dispozici mimo jiné také na stránkách ÚOHSu; dále ve Sděleních EK; Nařízeních Rady ES; Smlouvě o ES.

Syntetická vlákna

- VP zde není upravena speciálním předpisem ES, přehledem o možných typech podpory,
- sledujeme předpis ES platný pro konkrétní typ VP (pro podporu školení, zaměstnanost),
- definice odvětví je v příloze D Multisektorálního rámce,
- kromě MSP je vyloučena investiční podpora a podpora na vytváření pracovních míst podle předpisu o zaměstnanosti.

VP v oblasti oceli

- v příloze B Multisektorálního rámce a Sdělení EK k podpoře na záchranu a restrukturalizaci a podpoře na uzavírání v ocelářském průmyslu,
- v tomto odvětví je možné poskytnout podporu mimo jiné na školení, zaměstnanost (pro velké podniky s omezením), na uzavření podniku (podpora na propouštění nepotřebných zaměstnanců a na utlumení výroby).

VP v oblasti uhlí

- Nařízení Rady ES č. 1407/2002 o VP uhelnému průmyslu (to se vztahuje na černé uhlí), na hnědé platí obecná pravidla pro VP,
- v oblasti černého uhlí lze poskytnout VP např. pro omezení činnosti (krytí ztrát), přístup k zásobám černého uhlí. V oblasti těžby uhlí nelze poskytnout VP na vzdělávání.

2) Horizontální podpora (napříč odvětvími):

Jedná se o podporu různého charakteru v daném odvětví. Pravidla se týkají VP pro oblasti:

- **výzkum a vývoj** (Rámec pro podporu výzkumu a vývoje),

- **MSP** (*Nariadení EK o podpoře MSP*, podpora smí být poskytnuta mimo jiné na vytváření pracovních míst a vzdělávání),
- **ochrana životního prostředí** (*obecné zásady Společenství o VP na ochranu životního prostředí*),
- **záchrana a restrukturalizace podniků** (*Pokyny Společenství pro VP na záchranu a restrukturalizaci podniků v potížích*),
- **školení** (většina veřejných výdajů do oblasti vzdělávání nespadá do pravidel o VP, VP, která je zaměřena na určité společnosti, či určitá odvětví se řídí *pravidly nariadení EK o VP školení*. VP školení v uhelném průmyslu není přípustná. Vzdělávání je *obecné* (50 % VP, u MSP až 80 %) a *specifické* (podpořeno 25 % a u MSP do 45 % uznatelných výdajů), míra se dále zvyšuje v závislosti na školení znevýhodněných pracovníků. Uznatelné náklady zahrnují např.: cestovní náklady instruktora a účastníků školení, materiály, odpisy náradí,
- **zaměstnanost** (*Nariadení EK*, automaticky je vyňata podpora na vytváření nových pracovních míst, podpora při náboru znevýhodněných a postižených pracovníků, podporu může čerpat subjekt v kterémkoli průmyslu kromě uhelného sektoru a odvětví stavby lodí, v případě podpory tvorby pracovních míst je vyloučen sektor dopravy a odvětví, která nejsou způsobilá pro regionální podporu, míra VP pro tvorbu pracovních míst může dosahovat až 50 %, pro MSP až 75 % mzdových nákladů pro nově vytvořená pracovní místa za dobu 2 let).

REGIONÁLNÍ VP

Oblast regionální VP stojí mimo výše uvedené vymezení, jde o podporu méně rozvinutých regionů podporou investic a vzniku nových pracovních míst. Podpora se poskytne za podmínky udržení investice a vzniklých pracovních míst určité časové období, většinou 5 let. Míra VP je maximálně 50 % investičních nákladů, přesná % udává **Regionální mapa intenzity VP**, která obsahuje maximální míry podpor ve vymezených regionech, na odkaze: www.compet.cz (hl. m. Praha má opět menší maximální procentuální míru podporovatelnosti). Regionální VP se v případě závažného dopadu na trh řídí *Multisektorálním rámcem pro regionální podporu velkých investičních projektů* (intenzita a výše podpory pro velké podniky je snížena), jsou zde zahrnuty i citlivé sektory a nevztahuje se na zemědělství, rybolov, dopravu a těžbu uhlí. Specifické podpory (například vzdělávání) ustanovují zvláštní míry podpory (do vzdělávání jsou zpravidla vyšší), jsou

nezávislé na mírách podpory v regionální mapě podpory, v některých případech se na ně mohou odkazovat. Jestliže jsou podmínky splněny, není nutná notifikace. Za podmínek v *Pokynech k regionální podpoře pro období 2007-2013* je notifikace nutná. [3], [25]

Problém:

V současnosti je VP již součástí sektorů, které nepatří běžně do tržního prostředí a financoval je dříve pouze stát (školství, zdravotnictví, doprava, internet, sociální služby) a ten za účelem zlepšení služeb pro všechny (*poskytnutí veřejné služby*) se stejnou možností jejich dosažení a nezvýhodnění postavení dotovaného subjektu ve společnosti. **Příjemce** ale není závislý na právní subjektivitě. Důležité je, zda provádí ekonomickou činnost (otázka dopadu na trh), to může na první pohled zmást úvahu, že podpora do školství se nepovažuje za VP, protože se na „skutečném“ trhu nevyskytuje. Oblast školství se za veřejnou podporu obecně nepovažuje, při bližším pohledu je ale podložitelné, že v určitých opatření existuje možnost, že škola bude figurovat jako podnik na trhu a ohrožovat jiné subjekty (oblast dalšího vzdělávání), které se budou cítit jeho podporou dotčeni.

5.4.4 Operační programy, opatření a chápání VP

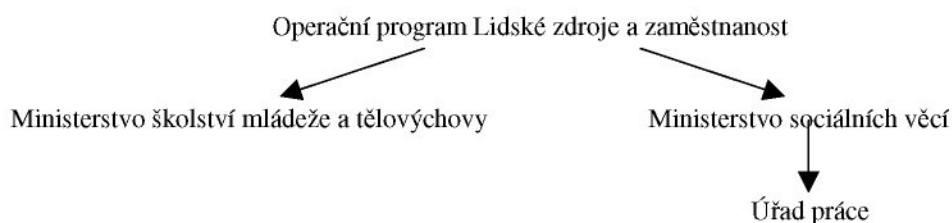
V rámci OP rozlišujeme jednotlivá opatření a v rámci opatření se na základě sektoru (oblasti podpory a dalších aspektů) posuzuje VP. Některá opatření VP nezakládají a mají jednoduchou implementaci, protože peněžní prostředky alokované do nich a potažmo do dotčené podpory jsou buď nízké a neohrožují hospodářskou soutěž (podpora „de minimis“), či rovnou patří do automaticky vyňatých oblastí, nebo blokových výjimek, a tak mají nízkou rizikovost a jednoduchou administrativu.

Problém:

V každé oblasti (operačním programu) by mělo být zřejmé, jestli **zakládá, nebo nezakládá VP**. Jestliže **zakládá**, jaké jsou **možné výjimky ze zákazu VP**. Zdroje uvádí, že není povinné uvádět tyto informace do OP, informace by však, domnívám se, již na této úrovni měly být jasně a přehledně zpracované. **Údaje o podporách** jsou uváděny

v **prováděcích dokumentech k OP** (Prováděcí dokument Lidské zdroje a zaměstnanost mi byl k dispozici, není však ještě veřejně dostupný, obsahuje informace o podporách v rámci opatření, podporách zakládajících VP). Prováděcí dokumenty jsou buď těžce dohledatelné, nebo uváděné se zpožděním.

Poskytovatelem VP je např. ministerstvo, regionální subjekty – úřady práce, vyhlašují výzvy k předkládání projektů, projekt schvalují a zavazují se ho financovat. Poskytovatel je určen tzv. Implementační strukturou OP, jde o rozdělení odpovědností a povinností v OP. Pravidla pro VP by měla být konkretizována před výzvou k podání žádostí o projekt. Schématické znázornění poskytovatelů podpory v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost viz Obrázek č. 2.

Obr. č. 2: Schéma poskytovatelů VP v rámci vzdělávání [vlastní zpracování]

Ve věci udělování výjimek figuroval ÚOHS do vstupu ČR do EU, tedy **pro minulé programovací období 2000-2006**. Ve stejném „duchu“ pokračuje ve věci skupinových (blokových) výjimek, zbylá rozhodovací pravomoc pro ostatní podpory přešla na EK. Vysvětlení principu na již známých postupech z minulého programovací období viz níže. ÚOHS **povolil výjimku formou přímého poskytnutí finančních prostředků z OP Rozvoje lidských zdrojů pro období 2004-2006** a stanovil 4 mechanismy VP v rámci OP Rozvoje lidských zdrojů pro poskytování VP:

- Podpora pro vzdělávání pracovníků,
- Podpora „de minimis“,
- Podpora pro vytváření pracovních míst,
- Podpora pro konzultační a poradenské služby.

Přípustné meze a procenta jsou k dispozici na internetových stránkách ESF: www.esfcr.cz v sekci VP. Výjimky ze zákazu se liší pro různá opatření OP.

ÚOHS rovněž **povolil výjimku pro přímé poskytování finančních prostředků podle Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 hl. m. Prahy pro období 2004-2006**,

kde je zahrnuta aplikace „de minimis“, vyjádřil se, že opatření 2.1 a 3.1 není VP a opatření 3.2 se dále posuzuje podle konečného prospěchu příjemce. **Byla udělena i výjimka pro přímé financování v rámci programu EQUAL pro programové období 2004-2006.** Tyto informace (vyjádření z minulosti ve formě nascanovaných dokumentů) i současná stanoviska ÚOHSu jsou k nalezení na stránkách této instituce: www.compet.cz.

Aktuální údaje pro **programovací období 2007-2013** lze nalézt v prováděcích dokumentech jednotlivých OP, otevřené výzvy v oblasti vzdělávání a kultury pak, mimo jiných informací a zdrojů (stránky poskytovatelů), na stránkách EK: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/calls/grants_en.html, jsou zde k dispozici i výzvy již uzavřené.

5.4.5 Dosavadní čerpání VP

Dosavadní čerpání VP si může **příjemce i poskytovatel** zjistit prostřednictvím centrálního registru (CEDR), je to určitá zpětná kontrola. Příjemce si tak může ušetřit zbytečné papírování s žádostí o podporu od EU, zejména pokud se jedná o podporu „**de minimis**“, kterou vyčerpal. Tato podpora je malého rozsahu, ve výši maximálně 200 000 EUR (od 1. 1. 2007 nově, dříve byl hraniční strop 100 000 EUR bez rozdílu dotčené oblasti) ve prospěch jednoho podnikatelského subjektu během 3 let. Pro oblast silniční dopravy je maximum 100 000 EUR. Podpora se nevztahuje např. na: rybolov a uhelný průmysl, zemědělskou prvovýrobu, podpory podnikům v obtížích, vývoz.

Na webových stránkách Ministerstva financí ČR **existují registry** (informace na stránkách: <http://cedr.mfcr.cz>), jsou zde informace o registrech, informace pro poskytovatele a příjemce, informace o poskytnutých dotacích: http://cedr.mfcr.cz/cedr3i_internet_404/default.aspx):

- *Centrální evidence dotací z rozpočtu* – IS CEDR (sledování, evidence, vyhodnocení a kontrola dotací ze SR, je provozován u poskytovatele dotace, v centru zpracování Ministerstva financí a v dalších místech, k dispozici pro veřejnost na internetu),
- *Centrální registr dotací* – IS CEDR III (systém evidující dotace ze SR),

- *Evidence dotací resortů* – IS CEDR – resorty (zdrojem informací jsou resorty, orgány státní správy atd., slouží k evidenci informací o poskytovaných dotacích a pro předávání dat do Centrálního registru dotací),
- *Evidence dotací Ministerstva financí* – IS CEDR – MF (registr je používán pracovníky Ministerstva financí ČR pro evidenci dotací poskytovaných z veřejné pokladní správy).

Problém:

Příjemce by měl sledovat čerpanou podporu a vyvarovat se jejímu přečerpaní. Pokud si není jist, buď použije zmíněný registr (kde musí dbát na to, že je rozdíl mezi skutečně přijatou podporou a přidělenou dotací), částka je zde převážně vyšší a orientační, nebo požádá ÚOHS o stanovisko v jeho věci. Často se „ozývá“ právě konkurence, která podnik, „ohrožující“ její působení, nahlásí k prošetření poskytnuté VP. Je nutné zabezpečit přesnější evidenci průtoku finančních prostředků. Po stránce účetní došlo ke zlepšení novým **zákonem č. 319/2006 Sb. o zprůhlednění finančních vztahů v oblasti VP**. Jsou zde stanovena práva a povinnosti subjektů veřejné správy a subjektů, které mají zvláštní a výlučná práva od veřejné správy a účtují odděleně. Jejich **povinnost (poskytovatelů)** je vést evidenci o VP a jiných prostředcích od subjektů veřejné správy. Dojde ke zprůhlednění finančních vztahů a ÚOHS může ukládat pokuty při jejich řádném neplnění. Doporučuje se znalost tohoto zákona pro zúčastněné strany.

5.4.6 Ekonomická výhodnost čerpání, skutečná výše VP v položkách projektu

Příjemce zváží, zda je pro něj ekonomicky výhodné čerpat VP.

Nevýhoda pro příjemce:

Z důvodu složité administrativy (i přes tendence ji zjednodušovat) je VP ve skutečnosti nižší, než skutečně přidělená dotace. VP například **není administrativní a přímá podpora** v projektech, viz vzorový projekt HK ČR v oblasti vzdělávání v Příloze č. 7, kde jsou zvýrazněny položky nezakládající VP. Z administrativy daný subjekt (příjemce) neprofituje, není to VP. Položka *přímé podpory* rovněž není VP (jedná se o proplacení

nákladů účastníkovi projektu – cestovné, náhrada mzdy na školení, atd.) pro příjemce (pokud současně neškolí své zaměstnance). Podnikatel čerpá VP na vzdělávání svých zaměstnanců, pokud ji vyčerpá, **poskytovatel** má tendenci mu ji započíst celou, včetně zmíněných položek, které do VP nepatří. Faktická podpora je tedy ve skutečnosti nižší, než ta, která mu byla započítána. Příjemce se tedy může eventuálně bránit, jestliže by mu rozdíl ovlivnil podporu, zejména podporu „de minimis“. Pokud proškolený zaměstnanec opustí podnik, odejde podnikateli i VP a „benefit“. **Příjemce** si tedy zváží investice času a financí spíše do oblastí, o které by doslova fyzicky „nepřišel“, např. zda investovat do vzdělávání (nehmotných investic), nebo do strojních zařízení (hmotných investic), či do oblasti financování – záruk za úvěr, kapitálové „injekce“, atd. Rozhoduje se také, zda bude záměr financovat ze zdrojů EU či z národních zdrojů. Podpora „de minimis“ se liší na základě předmětu podpory ve výši kofinancování, zde příjemce uváží své postavení v projektu.

Výhoda VP pro příjemce:

Příjemce si snižuje náklady, které by musel za jiných okolností vynaložit. Jeho zboží a služby jsou zvýhodněny oproti konkurenci, což může vyvolat její ohrožení a následně může na získání podpory upozorňovat a mnohdy i na nezákonnou podporu přijít.

Příjemce se musí rozhodnout:

- kde bude nejnižší míra kofinancování, nebo
- čerpat tak, aby mohl čerpat vícekrát a „vešel se“ do „de minimis“ podpory, nebo
- čerpá VP pouze do oblastí, kde nemůže situaci vyřešit jinak (na to by měla EK ve smyslu „společného zájmu“) dbát nejvíce.

Problém:

Nedostatky v oblasti VP a její nápravu vidí EK (na základě Akčního plánu) [v posílení ekonomického přístupu k analýze státní podpory](#) (to znamená zvážení možných příznivých dopadů opatření při dosahování cíle „společného zájmu“ a jeho možných nepříznivých účinků na narušení hospodářské soutěže a obchodu). Při tvorbě podmínek (pravidel) pro VP a při posouzení případů, které spadají do oblasti její působnosti, se ověřuje balance (vyváženost příznivých a nepříznivých účinků nastíněných v Akčním plánu).

„Poskytovatel“ (EK) si klade otázky pro správné navržení pravidel i pro posouzení případů, které spadají do oblasti působnosti VP.

Například:

- *Je opatření zacíleno na společný zájem?* (soudržnost?, ochranu životního prostředí?, ekonomický růst?),
- *Řeší zvažovaná podpora selhání trhu?* (je vhodným nástrojem?, existuje motivační efekt pro chování podniků?, je strop podpory přiměřený?),
- *Je narušení hospodářské soutěže omezené?* (převažují pozitiva VP?). [3]

5.4.7 Stanoviska k VP

K VP podávají stanoviska instituce na níže zmíněných odkazech a informace na nich jsou důležité zejména **pro příjemce**:

- ÚOHS: www.compet.cz,
- Evropská komise: www.ec.europa.eu,
- Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy: www.msmt.cz, Ministerstvo sociálních věcí: www.mpsv.cz, Ministerstvo pro místní rozvoj: www.mmr.cz,
- Národní vzdělávací fond: (podává informace i o předvstupní pomoci Phare, Equal) www.nvf.cz,
- Portál pro podnikání a export: <http://www.businessinfo.cz/cz/podpory-a-dotace/>.

Doporučení pro **příjemce** a **poskytovatele** a porovnání režimů podpor podávají kapitoly 5.5, 5.6 a 5.7.

5.5 Pravidla při posuzování notifikací VP pro příjemce a poskytovatele

Proces tzv. Implementace začíná 1) vyhlášením projektu, ten musí mít stanovené podmínky poskytování podpor (viz prováděcí dokument OP Lidské zdroje a zaměstnanost). **Poskytovatelé a příjemci** budou mít v novém programovém období

2007-2013 přísnější podmínky v oblasti VP. Všichni se posuzují jako subjekty s ekonomickou činností, aby se zamezilo poskytování nezákonné podpory.

V této fázi z toho pro žadatele (příjemce) vyplývá:

- musí ubezpečit EK, že podniky *nebudou* těžit z podpory a *ohrožovat* tak *hospodářskou soutěž*.

Pro poskytovatele to znamená:

- projekty *nesmí jít nad rámec blokových výjimek* (notifikované podpory nad schválené podmínky od EK),
- podpora smí být poskytnuta pouze na aktivity ve výjimkách bez překročení *stropových procent*,
- poskytovatel může některé *povinnosti delegovat na nižší úrovně*.

Následuje 2) posouzení projektu poskytovatelem:

- *průzkum trhu* a jeho analýza (správně určit trh, který bude poskytnutím VP posléze dotčen a dopady na něj),
- musí zohlednit, že ten, *kdo projekt předkládá, nemusí VP současně přijímat* (v konečné fázi užívat), ovlivňuje to následně posouzení, zda se jedná o VP nebo ne,
- *pravidla VP by měla být zahrnuta do podmínek čerpání financí z fondů EU*, operačních programů a jejich opatření, projekt se snáze posoudí,
- musí být zkušený, aby *posoudil slučitelnost činnosti, potažmo VP s trhem*.

Pak je 3) VP automaticky vyňata, nebo je ve výjimce (vzdělávání). Pravidla (výjimky) by měla být pro projekt vymezena před výzvou.

Poskytovatel (řídící orgán) tedy:

- poskytne **podporu jen na výdaje v pravidlech VP**,
- zjistí **míru intenzity VP** (veškeré zdroje v poměru k výdajům),
- zajistí **zachování limitu podpory**,
- zajistí **dodržování kumulace**.

4) Nakonec lze na projekt podporu poskytnout.

Pro příjemce z výše uvedeného vyplývá, že může z veškerých komunikačních „nosičů“ poskytovatele informace pouze sledovat a čekat na posouzení.

5.6 Kontrola VP v EU ve vztahu k příjemci a poskytovateli

Kontrola v rámci poskytování VP má v konečné fázi **dopady na příjemce**. EK musí VP schválit (jinak je poskytnuta neoprávněně).

Poskytovatel chybí:

- **neví o notifikaci** dané VP,
- špatně přiřadí **výjimku k aktivitě** v opatření OP,
- špatně **vypočítá míru podpory**.

Poskytovateli se doporučuje:

- **neposkytovat podporu, kde si není jist**,
- **definovat si podmínky** (na základě průzkumu trhu), využít zkušenosti v daném odvětví,
- jasně delegovat pravomoci,
- vypracovat **metodiky** pro výpočet podpor i pro podpory jako takové pro aktuální programovací období,
- stanovit si **časové lhůty** pro vyrozumění příjemce a držet se jich,
- **školit a vzdělávat** své zaměstnance i potenciální příjemce VP, šířit jasné informace.

Příjemci se doporučuje:

- **komunikovat** s poskytovatelem podpory, být schopen mu říct kolik a kde čerpal (podle jakých pravidel), měl by mu pomoci již několikrát zmíněný registr,
- zjišťovat **co se stane v případě nezákonné VP**,
- při žádosti o podporu se příjemci doporučuje sepsat pro poskytovatele **prohlášení o poskytnutých podporách** (jelikož chybí efektivní registr VP), **poskytovatel by mu poskytl obratem potvrzení**, že jeho žádost o podporu je slučitelná s pravidly ES, rovněž by měl příjemce podepsat „**doložku**“ o tom, že v případě nezákonné podpory ji je povinen navrátit K popsanému procesu, domnívám se, již pomalu dochází.

Zásady a časová omezení:

EK si vyžádá kdykoliv zprávu o poskytování VP, musí jí být předložena do 20 pracovních dní od vyžádání.

Informace o poskytnutých podporách – archivace 10 let.

Zakázaná podpora musí být navracena, ale není právně vymahatelná, pokud příjemce nepodepíše prohlášení při žádosti o podporu (tato připomínka vyvstává jako doporučení).
Lhůta pro navrácení VP je 10 let ode dne poskytnutí nezákonné VP.

ČR a každý členský stát EU musí archivovat veškeré údaje o poskytovaných režimech podpor s dostatečnými informacemi (např. velikost podniku), ze kterých budou zřejmá veškerá kritéria.

5.7 Srovnání režimů podpor, ukázka kalkulace

Pro uvážení, o jakou podporu se jedná, si **příjemce** může srovnat podpory na základě jejich kritérií:

- 1) **podpory „de minimis“** (nepovažuje se za VP, je to podpora malého rozsahu),
- 2) **bloková výjimka (skupinová výjimka)**, (patří sem mimo jiné *vzdělávání*),
- 3) **individuální výjimka** (vymezená pro konkrétní projekt v oblastech uvedených v kapitole 3.1),
- 3) **kombinace obou (kombinace podpory „de minimis“ a blokové výjimky)**,
- 4) **bez VP.**

Ad 1) podpory „de minimis“ tzv. „nespecifická podpora“ (Nařízení 1998/2006)

- slučitelná se společným trhem, nepodléhá oznamovací povinnosti, není považována za VP,
- nevztahuje se na rybolov, uhelný průmysl, zemědělskou prvovýrobu, činnosti spojené s vývozem, podpory na užití domácích produktů na úkor dovážených, podpory podnikům v obtížích, atd.,
- podpora jednomu příjemci do 200 000 EUR v období 3 let u 1 subjektu (silniční doprava 100 000 EUR) , nově od 1. 1. 2007,
- nezahrnuje podporu dle blokových výjimek, podporu dle individuálních výjimek,
- příjemce prohlásí před zahájením projektu, zda a kolik má v rámci „de minimis“ vyčerpano,
- <u>z hlediska výpočtu</u> zahrnuje příjmy ziskového subjektu, které nejsou v blokové výjimce ani v administrativních nákladech projektu (to není VP), pro účely výpočtu slouží tabulky v Příloze č. 8,
- nelze kumulovat s podporou týkající se stejných nákladů, pokud by míra podpory převyšovala míru pro specifické okolnosti každého případu v nařízení nebo rozhodnutí Komise o blokové výjimce.

Ad 2) bloková výjimka (skupinová výjimka) – Vzdělávání (Nařízení 68/2001, 363/2004)

- slučitelná se společným trhem, nepodléhá oznamovací povinnosti,
- nevztahuje se na uhelný průmysl a činnosti tradiční (všeobecné školní vzdělávání, počáteční zaškolování ve firmách, rekvalifikace nezaměstnaných, atd.),
- typy podpory: obecné a specifické vzdělávání,
- výše podpory specifické vzdělávání: (25 % pro velké podniky a 35 % pro MSP),
- výše podpory obecné vzdělávání: (50 % pro velké podniky a 70 % pro MSP),
- práh se zvýší o 10 % pro znevýhodněné pracovníky, námořní doprava – až 100 % bez ohledu na druh vzdělávání,
- podpora jednomu subjektu na jeden projekt vzdělávání není vyšší jak 1 milion EUR (pokud je vyšší, je nezbytná mimořádná oznamovací povinnost),
- je přípustná kumulace s jinými státními podporami na stejné náklady, nelze překročit prahovou výši, maximální výše podpory se uplatní vždy bez ohledu na zdroj (Společenství, nebo stát); jestliže nelze stanovit charakter podpory (druh vzdělávání), použijí se míry na specifické vzdělávání.

V rámci **blokové výjimky** jsou například v projektu proškolení lidé žadatele, partnera a třetího subjektu. VP se vyčíslí podle typu subjektu, zbývajících % přímých nákladů pak uhradí žadatel, partner, nebo třetí subjekt.

Příklad – VP vzdělávání

Pro ukázkou rozdílů výše finanční podpory pro různé typy příjemců byl zvolen projekt z oblasti vzdělávání (**OP Rozvoj lidských zdrojů, prioritní osa 4 Adaptabilita a podnikání, Opatření 4.1 Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti**), vyhlášovatel je Ministerstvo práce a sociálních věcí a projekt se týká vyškolení zúčastněných osob. Je spočítána kalkulace nákladů na modelovém příkladě s názvem školení: „**Koncepční metody řízení firem**“. V příkladě je vycházeno z rozhodnutí ÚOHSu Č.j. VP/S 81/04-160 (rovněž dostupný na internetových stránkách ÚOHSu) ve věci „Udělení výjimky ze zákazu VP poskytnutím finančních prostředků podle OP Rozvoj lidských zdrojů“ (blokové, skupinové výjimky, kam školení patří). **Žadatelem je sdružení MSP, které se skládá z 15 MSP podniků, 13 externích znevýhodněných pracovníků a**

2 vzdělávacích organizací. Sdružení dosud nečerpalo ani nečerpá žádnou podporu, působí v oblasti námořní dopravy.

Celá akce obnáší:

Pronájem vzdělávacích prostor včetně techniky, tištěné materiály, občerstvení pro účastníky školení, mzdové náklady lektorů, cestovné lektorů, cestovné účastníků.

Celková cena školení:

Kč 2 800 000,-

Typ školení: obecný kurz

Počet účastníků: 30 (15 MSP, 13 znevýhodněných pracovníků pracujících v MSP, 2 vzdělávací organizace)

Náklady na jednoho účastníka:

Kč 93 333,-

Finanční spoluúčast příjemce podpory, veřejná podpora:

MSP:

Maximální míra VP na jednoho účastníka školení 80 %: $0,8 \times 93\,333 = \text{Kč } 74\,666,-$

MSP: spoluúčast (doplacení): Kč 18 667,- na každého účastníka

Kalkulace pro 15 účastníků (celkové náklady): $15 \times 93\,333 = \text{Kč } 1\,399\,995,-$

Kalkulace pro 15 účastníků (VP): $15 \times 74\,666 = \text{Kč } 1\,119\,990,-$

Kalkulace pro 15 účastníků (kofinancování): $15 \times 18\,667 = \text{Kč } 280\,005,-$

Znevýhodnění pracovníci (mladší 25 let):

Maximální míra VP na jednoho účastníka školení 90 %: $0,9 \times 93\,333 = \text{Kč } 84\,000,-$

Znevýhodněný pracovník: spoluúčast (doplacení): Kč 9 333,- na každého účastníka

Kalkulace pro 13 účastníků (celkové náklady): $13 \times 93\,333 = \text{Kč } 1\,213\,329,-$

Kalkulace pro 13 účastníků (VP): $13 \times 84\,000 = \text{Kč } 1\,092\,000,-$

Kalkulace pro 13 účastníků (kofinancování): $13 \times 9\,333 = \text{Kč } 121\,329,-$

Vzdělávací organizace:

Maximální míra VP na jednoho účastníka školení 60 %: $0,6 \times 93\,333 = \text{Kč } 56\,000,-$

Vzdělávací organizace: spoluúčast (doplacení): Kč 37 333,- na každého účastníka

Kalkulace pro 2 organizace (celkové náklady): $2 \times 93\,333 = \text{Kč } 186\,666,-$

Kalkulace pro 2 organizace (VP): $2 \times 56\,000 = \text{Kč } 112\,000,-$

Kalkulace pro 2 organizace (kofinancování): $2 \times 37\,333 = \text{Kč } 74\,666,-$

Závěrečná kalkulační

Celková vlastní (soukromá) spoluúčasť příjemce podpory činí: *Kč 476 000,-*.

Verejná podpora v rámci modelového příkladu na školení s názvem „Koncepční metody řízení firem“ (příspěvek z veřejných zdrojů) činí: Kč 2 323 990,-; což je přibližně 82 411 EUR (při kurzu České národní banky 28,2 Kč/€).

Pozn.: čísla v příkladě jsou zaokrouhlena na koruny směrem dolů, souhrnné náklady (spoluúčasť + VP) se proto rozcházejí o deset korun.

Ad 3) individuální výjimka

Notifikována EK a realizována na základě schválení.

Ad 4) kombinace podpory „de minimis“ a blokové výjimky

Na podporu se lze dívat tak, že do výše 200 000 EUR využije příjemce podporu „**de minimis**“ a nad tento rámec bude využívat **blokovou výjimku**. VP „de minimis“ půjde celou částkou na žadatele, jsou školení pouze zaměstnanci žadatele. Nebo půjde VP „de minimis“ z části na partnera (výstupy projektu bude užívat i partner, nebo jsou školení jeho zaměstnanci). Podpory lze kombinovat. Na VP na produkty (výstupy kurzu) se aplikuje např. podpora „de minimis“ a na školení jako takové pak bloková výjimka. Podle výše kofinancování v rámci podpory „de minimis“ (liší se podle předmětu podpory) se příjemce také může rozhodnout, zda se mu podpora vyplácí.

Ad 5) bez VP

EK shledá oblast jako **nezakládající VP**.

6 Slabá místa a doporučení v oblasti VP

V průběhu diplomové práce, při zpracování teorie i nastínění metodické pomůcky pro příjemce a poskytovatele veřejné podpory, postupně vyvstala slabá místa, která je potřeba v dané oblasti výhledově řešit. Kapitola uvádí 10 obecných slabých míst a rovnou uvádí i možná řešení problémů (opatření). V rámci některých bodů se nápravná opatření již uskutečňují, jsou ve svých počátcích, nebo se do jisté míry už naplnila. Při studii však fáze opatření nebyla příliš zaznamenána (pro velké množství ať už přehledných či nepřehledných informací), a proto jsou uvedena, jakoby k nim nedocházelo, nebo je doporučeno jejich lepší propracování, či pokračování v jejich realizaci. Slabá místa vyvstávají pro poskytování VP jako takové, ať už se jedná o podporu vzdělávání, nebo jiných oblastí podpory.

1) Při hledání informací byla zaznamenána absence **společného registru veřejných podpor**. Existuje sice registr dotací, avšak ten příjemci nepodává dostatečné informace, zda již ve své minulosti byl v nějakém režimu podpor a kolik již vyčerpal (v případě podpory „de minimis“). Příjemce si může vyžádat stanovisko ÚOHSu, ten ale také nepodá relevantní informace, jelikož si vede údaje o dotacích jako takových (jsou vyšší, než skutečná výše podpory). V ČR neexistuje centrální evidence podpor ani podpor „de minimis“, protože ty se ani nemusí notifikovat, a tak se ani neevidují. V minulosti byly údaje o VP uveřejňovány zpětně za daný rok ve Výročních zprávách o VP ÚOHSem (dělo se tak do roku 2003), avšak kumulovaně, včetně zdrojů od státu, domácích a zahraničních investic, to opět snižovalo povědomí o čisté výši VP z fondů EU. Informace podávané ÚOHSem jsou v současné době, kdy je ČR již členem EU, méně podrobné a jako i v minulém období, nepřesné co se týče čisté výše VP z EU a potažmo VP skutečně obdržené příjemcem. Jistým opatřením v této oblasti je povinnost žadatelů (příjemců) sepsat *čestné prohlášení*, že žádné podpory nedostali (během posledních tří let před žádostí o podporu) a ani o ně nežádají jinde. Žadatel by měl rovněž prohlásit, že ani v průběhu žádosti nečerpá na daný projekt jinou VP. V této souvislosti je vhodné žadatele poskytovatelem ihned *poučit o existujících formách podpory zpětným vyjádřením*, aby se vyhnul nepřipustné kumulaci. Návrhem je *utvořit přehledný registr veřejných podpor a*

podpor „de minimis“ – rejstřík, který by mohl být na stránkách ÚOHSu, nebo by zde byl k dispozici odkaz.,

2) Další nevýhodu vidím v nemožnosti najít na internetových stránkách přehledný seznam **existujících režimů podpor**, vyjma odkazů na studie vypracované specializovanými firmami. Navrhuji, aby jednotlivé *aktuální formy podpory a přípustná procenta* – ta jsou odvislá od míry „dobročinnosti“ účelu na který jsou poskytovány, ve vzdělávání jsou zpravidla vysoké, *poskytovatelé uváděli na svých internetových stránkách (na speciálním odkaze), nebo v jejich metodikách*. Přehledně zde rozepíší i opatření v rámci OP a VP obsaženou v daných opatřeních. Tento výčet lze nalézt v prováděcích dokumentech OP, avšak ty jsou na internetu těžce dohledatelné nebo se pro nové programovací období teprve „uvádějí v život“. V této oblasti je nezbytná komunikace, žadatel (příjemce) musí být informován jakou VP získává, jaká jsou pro ni pravidla. *Poskytovateli se navrhuje pořádat diskuse, diskusní fóra na svých stránkách (ÚOHS jako poradní jednotka dává prostor pro otázky veřejnosti, ale domnívám se, že v malém rozsahu, nebo tuto rubriku tolik neobnovuje), organizovat školení, přednášky, celkově urychlit toky informací.*

3) Vhodné je vytvořit **skupinu odborníků na oblast VP**, která by byla schopna podat informace, zodpovídat dotazy, a to i mezi resorty a pohybovala by se flexibilně.,

4) Celkově navrhuji **vyšší informovanost pro příjemce v oblasti VP**. Je nezbytné, aby respektovali pravidla VP a aby nebylo nutné ji navracet. VP nelze právně nárokovat. Zdroje uvádí, že je vhodné si od příjemce *vyžádat podpis (podložené vyjádření), kde uvede, že v případě nezákonné podpory musí být tato podpora navrácena.*

5) Při **přípravě opatření** na VP pro nové programovací období 2007-2013 je nutné zdůraznit *pravidla poskytování VP*. Klást důraz na využití blokových výjimek, z důvodu zjednodušení administrativy. (V současné době se zvažuje zařazení oblasti kultury do blokových výjimek). Při návrzích na zlepšení podávaných Evropské komisi se poučit z minulého programovacího období, zjednodušit papírování, ale rovněž splnit požadavky EK, dát si pozor na nezákonnou VP, jasněji určit odpovědnost jednotlivých subjektů při implementaci VP, atd. Z toho vyplývá i *zvýšení informovanosti pro poskytovatele*. Navrhuji *uskutečnit průzkum*, jak která aktivita ohrožuje trh a konkurenci k posouzení existence podpory v dané oblasti, případně její další řízení. V souvislosti se začátkem

nového programového období ještě chybí některé prováděcí dokumenty k OP, nebo nejsou snadno dostupné, nebo jsou informace podávány ve zpětném sledu.,

6) Oblast VP a **povinnosti jednotlivých subjektů** v rámci celého průběhu (notifikace, implementace) by měly být jasněji definovány (snažit se proces zjednodušit), toto doporučení se prolíná do bodů 4 a 5.,

7) Poskytování VP, která je v souladu s pravidly ES. Jestliže si příjemce neví rady, požádá o stanovisko ÚOHS, potažmo EK a to co nejrychleji.,

8) Další doporučení je **uskutečnit průzkum**, tentokrát **mezi příjemci podpory a poskytovateli**. Z tohoto průzkumu by vzešly problémy, se kterými se potýkají, protichůdné výklady legislativy, rozpory při aplikaci pravidel. Uskutečněním této „sondy“ s názvem např. „Spokojenost s informovaností v oblasti VP“ vzejdou návrhy opatření na sjednocení a větší ujasnění této problematiky.,

9) **Právní studií** (o níž jsem se pokusila v teoretické části) experty by mělo dojít ke sjednocení metodik na základě práva ČR v rámci EU (zohlední se i průzkum bodů 5 a 8). Studium praxe vyspělých členských států je také nutná, poučit se a zanešť pak veškeré poznatky do metodik ÚOHSu a poskytovatelů.,

10) **Posledním doporučením je vytvořit webovou stránku s aktuálními novinkami Evropské komise v oblasti VP** (novinky i odkazy existují, ale většina jich je v anglickém jazyce, nebo jsou pro běžného podnikatele obtížně dohledatelná a nepřehledná).

7 Závěr

Diplomová práce **pojednává o veřejné podpoře se zaměřením na oblast vzdělávání v České republice**. Problematiku získávání finančních prostředků do oblasti vzdělávání jako veřejné podpory lze hodnotit z více úhlů pohledu dle zdroje jejího poskytování. Práce se zaměřuje na získávání peněžních prostředků z Evropské unie, kde kofinancuje stát, strukturální fondy a příjemce VP (žadatel o VP). Oblast VP je velmi široká a nepřehledná, obecná pravidla, postupy a pokyny jsou pro oblast vzdělávání stejná, jako pro ostatní oblasti, do kterých veřejná podpora směřuje, proto teoretická část (právní úprava) nastiňuje problematiku VP obecně. Praktická část pak ukazuje aplikace VP na příkladech v oblasti rozvoje lidských zdrojů. Nastavení přípustných maximálních hranic VP se posuzuje na základě „míry ohrožení“ ostatních subjektů na trhu, vychází také z účelu podpory. Maximální strop VP vzdělávání je zpravidla vyšší, v tomto ohledu se od ostatních podpor VP do vzdělávání liší.

V práci jsou nejprve uvedeny hlavní pojmy v oblasti VP a analýza jejího právního základu v podmínkách ČR a EU. Praktická část práce konkretizuje postupy VP do vzdělávání, která patří do samostatné kategorie, blokové výjimky. Dále seznamuje s rolí Hospodářské komory ve vztahu k VP, je uvažováno o VP v oblasti školství a VP poskytované státním institucím. Poskytování VP totiž nezávisí na právní subjektivitě, podstatné je, že subjekt „vstupuje na trh“, kde tím, že je podpořen, získává na prosperitě a ohrožuje ostatní subjekty hospodářské soutěže. Zde se nabízí otázka, vyvolávající protikladné názory, zda jsou toky peněžních prostředků do školství také veřejnou podporou.

Stěžejní částí a **cílem práce** bylo nastínit metodický nástroj pro čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie. Metodický pokyn může posloužit jako „příručka“ pro předkladatele žádostí o podporu i návod poskytovatele podpory (prioritně je zaměřen na příjemce), je konkretizován pro oblast vzdělávání, ale dá se použít i pro jiné podpory z důvodu obecných postupů a informací, které obsahuje. Cílů práce bylo dosahováno prostřednictvím právní studie a podkladů, aplikací těchto pravidel a konzultacemi s HK hl. m. Prahy. Jsou navržena doporučení k řešení problémů, která se při studii podkladů objevily.

V průběhu diplomové práce i metodiky jsou popsána základní možná pochybení při žádostech, čerpání a celkovém procesu poskytování VP. Navržená doporučení k eliminaci slabších míst a „zorientování se“, která vyplývají ze zpracování metodiky i studie celé problematiky, by mohla posloužit jako návod pro úpravy vyhlášky č. 207/2005 o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté podpoře, která se očekává v květnu roku 2007. Zjištěné nedostatky by mohly v případě využití HK a dalších odpovědných subjektů napomoci také ke zlepšení dané oblasti. V rámci metodiky je na závěr spočítán praktický příklad kalkulace VP v projektu z oblasti vzdělávání.

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obr. č. 1 Schéma notifikace a schvalovacího procesu [4, str. 37]

Obr. č. 2 Schéma poskytovatelů VP v rámci vzdělávání [vlastní zpracování]

Tabulka č. 1 Rozpočet strukturálních fondů 2000-2006 do oblasti Cílů 1-3 (v miliardách EUR, závazky v cenách roku 1999) [22, str. 4, vlastní zpracování]

Tabulka č. 2 Přiřazení strukturálních fondů a Cílů pro programové období 2000-2006 [22, str. 168, vlastní zpracování]

Tabulka č. 3 Finanční plán prioritní osy 1 Adaptabilita oblasti podpory „Zvýšení adaptability pracovní síly a konkurenceschopnosti podniků“ (v mil. Kč kurz: 28 Kč/€) [21, str. 20]

Tabulka č. 4 Maximální míra podpory na vzdělávání a školení vyjádřená v hrubém ekvivalentu ve vztahu k oprávněným nákladům [4, str. 24]

Tabulka č. 5 Podpora zaměstnanosti pro vytvoření pracovního místa (zohledňuje typ regionu a podniku) [4, str. 22]

Tabulka č. 6 Schéma úkolů poskytovatele podpor ve vztahu ke konkrétnímu projektu [4, str. 44]

Graf č. 1 Prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v ČR (v mld. Kč) [13, str. 8]

Graf č. 2 Srovnání intenzit pomoci na obyvatele z politiky soudržnosti v nových členských státech (v EUR) [13, str. 10]

Graf č. 3 Schéma finančních alokací na prioritní osy Operačního programu Adaptabilita Praha [16, str. 28]

Seznam zdrojů

- [1] Český statistický úřad [online]. [cit. 27. 4. 2007]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/p/0216-03>
- [2] Deník veřejné správy [online]. [cit. 9. 4. 2007]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6254524>
- [3] Euromanagers, s. r. o. – Publikace, Praha. *Studie veřejná podpora v oblasti strukturálních fondů v letech 2007-2013*. 2007. 63 s. [www dokument] dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/Zkracena_verze_STUDIE_VP_MMR_03_2007.pdf [cit. 24. 4. 2007]
- [4] Euromanagers, s. r. o. – Publikace, Praha. *Veřejná podpora v oblasti strukturálních fondů*. 2005. 45 s. [www dokument] dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/old/1118141289verejna_podpora_cast1_web.pdf [cit. 5. 12. 2006]
- [5] Evropský sociální fond [online]. [cit. 8. 4. 2007]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/clanek.php?lg=1&id=1630>
- [6] Fondy Evropské unie [online]. [cit. 24. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/financni-perspektiva-eu-na-leta-2007-2013-vysledna-podoba>
- [7] Hospodářská komora České republiky [online]. [cit. 1. 4. 2007]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/index.aspx>
- [8] IREAS, Institut pro strukturální politiku, o. p. s., Praha. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. 2007. 182 s. [www dokument] dostupné z: <http://www.ireas.cz/download/publikace/pub041.pdf> [cit. 5. 4. 2007]

- [9] KINCL, M. *Veřejná podpora v Evropské unii*. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2004. ISBN 80-7273-097-5.
- [10] KÖNIG, P. a LACINA, L. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-846-0.
- [11] [Manuál pro poskytovatele a příjemce veřejné podpory.] Praha: Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2005. [podklad Hospodářské komory.]
- [12] MATHIJSEN, P. S. R. F. *A Guide to European Union Law*. 7th ed., London: Sweet & Maxwell, 1999. ISBN 0-421-63500-2.
- [13] Ministerstvo pro Místní rozvoj ČR, Odbor Rámce podpory Společenství, Praha. *Finanční perspektiva EU pro období 2007-2013*. 2007. 11 s. [www dokument] dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/old/1136196025.rozpo-et-eu-2007---2013.pdf> [24. 3. 2007]
- [14] Ministerstvo pro Místní rozvoj ČR, Praha. *Návrh národního rozvojového plánu ČR 2007-2013*. 2006. 206 s. [www dokument] dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/old/1141122325.materi-l-nrp---iii.-nrp-upraveny---str-113-a-124.pdf> [24. 3. 2007]
- [15] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. [cit. 9. 4. 2007]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/eu/jak-se-zorientovat-v-systemu-cerpani-prostredku-ze-strukturalnich-fondu-eu-v-oblasti-vzdelavani>
- [16] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Praha. *Využívání Evropského sociálního fondu v oblasti vzdělávání v letech 2007-2013*. 2007. 30 s. [www dokument] dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/ESF/prezentace/SG28032007OPVK_ScholaNova.ppt#1 [cit. 9. 4. 2007]

- [17] Ministerstvo vnitra, Odbor dozoru a kontroly veřejné správy, Praha. [Zápis ze semináře k problematice veřejné podpory ve vztahu k obcím pořádaný odborem dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže dne 20. září 2006] [www dokument]. [cit. 5. 12. 2006]. Dostupné z: http://www.mvcr.cz/sprava/mistni/seminare/sem_pusobnost.html
- [18] Národní vzdělávací fond [online]. [cit. 12. 12. 2006]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/esf/index.htm>
- [19] Nařízení Komise (ES) č. 364/2004 ze dne 25. února 2004 [podklad Hospodářské komory]
- [20] POTLUKA, O. a SLAVÍK, J. (ed.) *Monitoring a evaluace programů a projektů pro EU*. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o. p. s., 2002. ISBN 80-86684-00-8.
- [21] [Prováděcí dokument Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.] Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2007. [podklad Hospodářské komory.]
- [22] *Průvodce fondy Evropské unie*. 2006. Praha: Odbor vnějších vztahů, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. ISBN 80-239-6891-2.
- [23] VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1194-X.
- [24] TÝČ, V. *Základy práva evropských společenství pro ekonomy*. 2. vyd. Praha: Linde, 2000. ISBN 80-7201-148-0.
- [25] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]. [cit. 13. 4. 2007]. Dostupné z: <http://www.compet.cz/verejna-podpora/zakladni-pojmy/>

Seznam příloh

TERETICKÁ ČÁST

Příloha č. 1 Schéma vztahů mezi jednotlivými prvky strategie NRP [14, str. 131]

Příloha č. 2 Srovnání Cílů a nástrojů politiky soudržnosti v období 2000-2006 a nového programového období 2007-2013 [8, str. 14]

Příloha č. 3 Schéma Cílů a prioritních os Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost [16, str. 5]

Příloha č. 4 Finanční tabulka podle prioritních os a oblastí podpory v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost [21, str. 89]

PRAKTICKÁ ČÁST

Příloha č. 5 Organizační struktura Hospodářské komory České republiky [7]

Příloha č. 6 a), b) Informace sdělené členskými státy o státních podporách poskytovaných na podpory na vzdělávání a zaměstnanosti [online]. [cit. 13. 4. 2007]. Pro blokovou výjimku vzdělávání dostupné z: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/notification_forms/exemptions/68_2004_cs.rtf a pro blokovou výjimku zaměstnanost dostupné z: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/notification_forms/exemptions/2204_2004_cs.rtf

Příloha č. 7 Vzorový projekt Hospodářské komory České republiky se zaměřením na vzdělávání (zvýraznění položek, které nejsou veřejnou podporou) [podklad Hospodářské komory]

Příloha č. 8 Veřejná podpora dle pravidla „de minimis“ [online]. [cit. 29. 4. 2007]. http://www.nvf.cz/phare/dokumenty2003/verejna_podpora.ppt#17

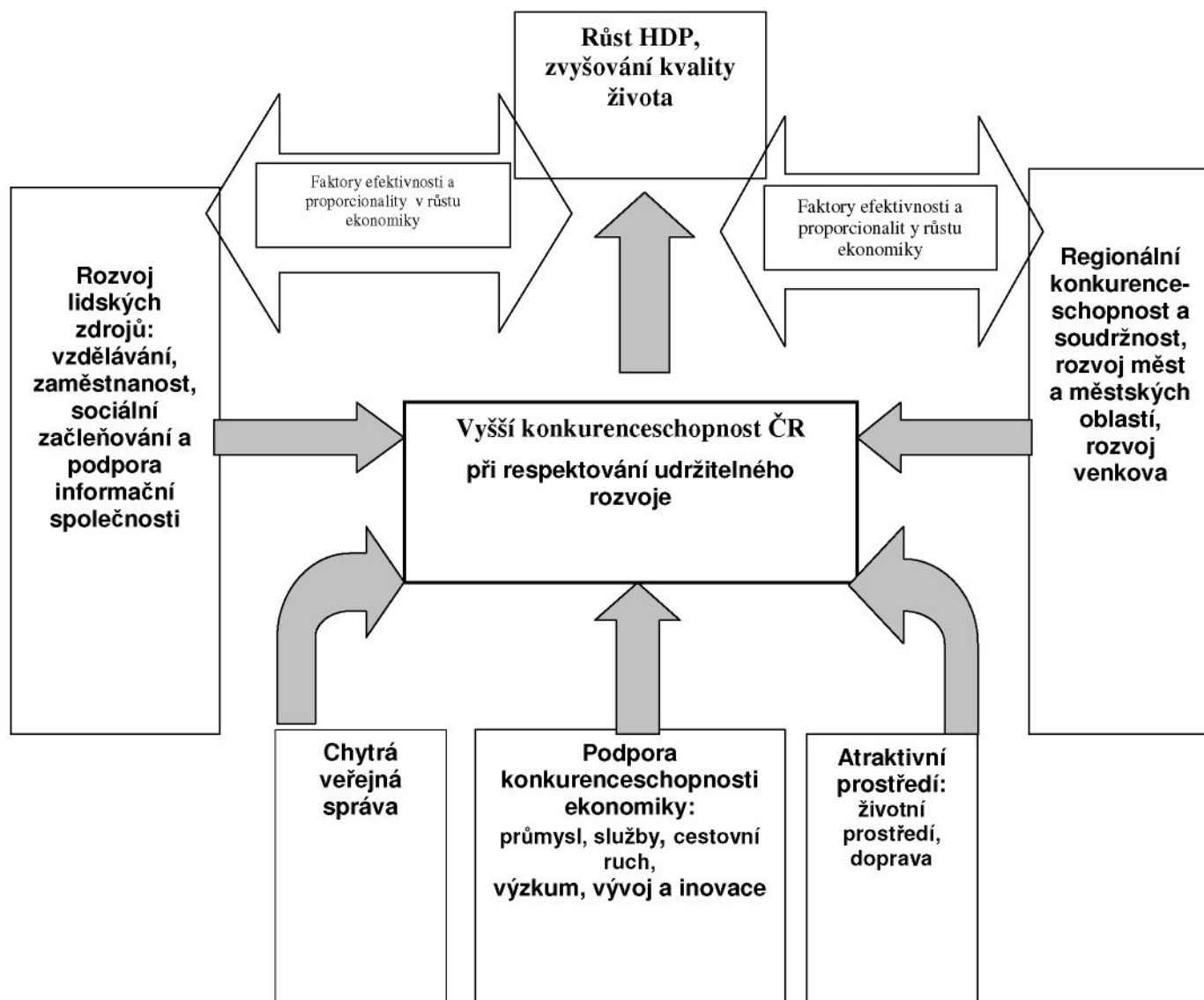

Schéma vztahů mezi jednotlivými prvky strategie NRP [14, str. 131]

2000 - 2006		2007 - 2013	
Cíle	Finanční nástroj	Cíle	Finanční nástroj
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti	Konvergence	Fond soudržnosti ERDF ESF
Cíl 1	ERDF ESF EAGGF FIFG		
Cíl 2	ERDF ESF		
Cíl 3	ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF ESF
INTERREG	ERDF	Evropská územní spolupráce	ERDF ESF
URBAN	ERDF		
LEADER	EAGGF		
EQUAL	ESF		
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybolovu mimo Cíle 1	EAGGF FIFG	Tato problematika nebude v novém období součástí politiky soudržnosti, ale bude zařazena pod Společnou zemědělskou politiku. (*)	
9 Cílů	6 finančních nástrojů	3 Cíle	3 finanční nástroje

Srovnání Cílů a nástrojů politiky soudržnosti v období 2000-2006 a nového programového období 2007-2013 [8, str. 14]

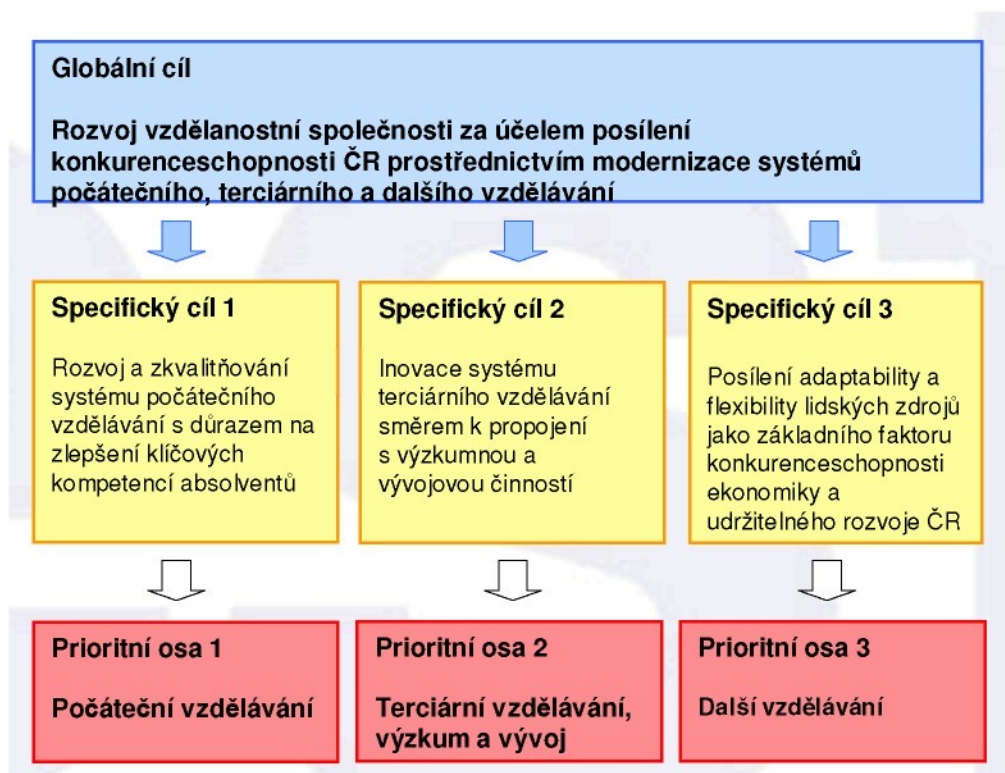

Schéma Cílů a prioritních os Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost [16, str. 5]

Příloha č. 4

Číslo prioritní osy	Název prioritní osy / oblasti podpory	Fond/míra spolufinancování	Příspěvek Společenství	Národní zdroje	Indikativní rozdělení národních zdrojů		Celkové zdroje	Míra spolufinancování	Pro informaci	
					Národní veřejné zdroje	Národní soukromé zdroje			EIB	Jiné zdroje
					a	b(=c+d)				
1	Adaptabilita	29,0%	525 435 274	92 723 872	92 723 872	0	618 159 146	85,0%	0,0	0,0
1.1	Zvýšení adaptability pracovní síly a konkurenceschopnosti podniků	17,0%	308 013 781	54 355 373	54 355 373	0	362 369 154	85,0%	0,0	0,0
1.2	Zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů restrukturalizovaných podniků	12,0%	217 421 493	38 368 499	38 368 499	0	255 789 992	85,0%	0,0	0,0
2	Aktivní politika trhu práce	33,0%	597 909 105	105 513 371	105 513 371	0	703 422 476	85,0%	0,0	0,0
2.1	Posílení aktivních politik zaměstnanosti	28,0%	507 316 816	89 526 497	89 526 497	0	596 843 313	85,0%	0,0	0,0
2.2	Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj	5,0%	90 592 289	15 986 875	15 986 875	0	106 579 164	85,0%	0,0	0,0
3	Sociální integrace a rovné příležitosti	22,0%	398 606 069	70 342 247	70 342 247	0	468 948 316	85,0%	0,0	0,0
3.1	Podpora sociální integrace	13,5%	244 599 179	43 164 561	43 164 561	0	287 763 740	85,0%	0,0	0,0
3.2	Podpora sociální integrace romských lokalit	2,0%	36 236 915	6 394 750	6 394 750	0	42 631 665	85,0%	0,0	0,0
3.3	Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce	3,5%	63 414 602	11 190 812	11 190 812	0	74 605 414	85,0%	0,0	0,0
3.4	Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění rodinného a pracovního života	3,0%	54 355 373	9 592 125	9 592 125	0	63 947 498	85,0%	0,0	0,0
4	Veřejná správa a veřejné služby	10,0%	181 184 578	31 973 749	31 973 749	0	213 158 327	85,0%	0,0	0,0
4.1	Posilování institucionální kapacity a efektivnosti státní správy	5,0%	90 592 289	15 986 875	15 986 875	0	106 579 164	85,0%	0,0	0,0
4.2	Posilování institucionální kapacity a efektivnosti samosprávních celků	5,0%	90 592 289	15 986 875	15 986 875	0	106 579 164	85,0%	0,0	0,0
5	Mezinárodní spolupráce	2,0%	36 236 915	6 394 750	6 394 750	0	42 631 665	85,0%	0,0	0,0
6	Technická pomoc	4,0%	72 473 831	12 789 500	12 789 500	0	85 263 331	85,0%	0,0	0,0
Celkem			1 814 952 706	320 285 772	320 285 772	0	2 135 238 478	85,0%	0,0	0,0
Z toho: Cíl Konvergence			1 811 845 772	319 737 489	319 737 489	0	2 131 583 261	85,0%	0,0	0,0
Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost			3 106 934	548 283	548 283	0	3 655 217	85,0%	0,0	0,0

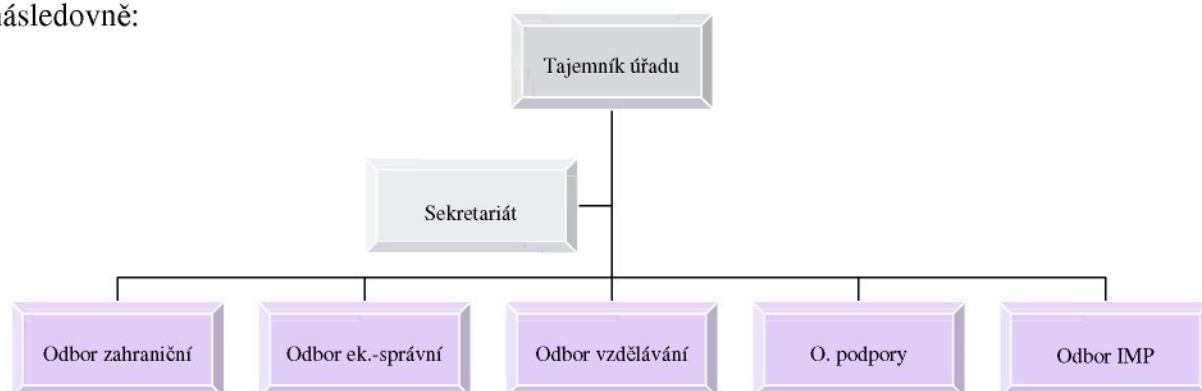
Finanční tabulka podle prioritních os a oblastí podpory v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost [21, str. 89]

Pozn.: příspěvek z ESF se vztahuje k celkovým veřejným výdajům.

Organizační struktura Hospodářské komory České republiky

Co se týče **organizační struktury Hospodářské komory České republiky a komorové sítě**, tak HK ČR se rozpadá na *sekce*, ty tvoří: ICT sekce, sekce Dopravy, sekce Cestovního ruchu a další. Dále druhou odnoží je *Úřad HK ČR*. Hospodářská komora se také člení na *Regionální síť* a *Oborovou část*. *Regionální síť HK ČR* se rozpadá na: Hospodářskou komoru hl. m. Prahy, Krajskou Hospodářskou komoru Střední Čechy, Krajskou Hospodářskou komoru (KHK) Poohří, KHK Ústí n. L., **KHK Liberec**. KHK Liberec se člení na Okresní Hospodářské komory (OHK) jako jsou: OHK Česká Lípa, OHK Jablonec n. N., OHK Liberec, OHK Semily. Další KHK jsou například: KHK Olomouc, KHK Vysočina a další (je jich dohromady 14), ty se dále člení na OHK. [7]

Organizační schéma Úřadu Hospodářské komory České republiky vypadá následovně:

Organizační schéma Úřadu Hospodářské komory České republiky [7, vlastní zpracování]

Pozn.: Zkratka posledního odboru, Odboru IMP značí „Informační místa pro podnikatele“, jedná se o projekt poskytování informací podnikatelům prostřednictvím všech regionálních i oborových složek HK ČR.

Informace sdělené členskými státy o státních podporách poskytovaných podle nařízení Komise (ES) č. 68/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podpory na vzdělávání, ve znění nařízení Komise (ES) č. 363/2004 ze dne 25. února 2004

(Text s významem pro EHP)

(které mají být poskytovány v elektronické podobě na adresu: stateaidgreffe@ec.europa.eu)

Podpora č.	XT (doplň GR pro hospodářskou soutěž)/rok		
Členský stát:			
Region			
Název režimu podpory nebo název podniku, který je příjemcem jednotlivé podpory			
Právní základ			
Roční výdaje plánované v rámci režimu podpory nebo celková částka jednotlivé podpory poskytnuté podniku:	Režim podpory	Celková roční částka	... milion(ů) EUR
		Zajištěné půjčky	... milion(ů) EUR
	Jednotlivá podpora	Celková výše podpory	... milion(ů) EUR
		Zajištěné půjčky	... milion(ů) EUR
Maximální míra podpory	V souladu s čl. 4 odst. 2 až 7 nařízení	Ano	Ne
Datum uskutečnění	.../.../20..		
Doba trvání režimu podpory nebo poskytování jednotlivé podpory	do .../.../20..		
Cíl podpory	Obecné vzdělávání	Ano	
	Specifické vzdělávání	Ano	
Dotčená hospodářská odvětví	Všechna odvětví působící pro podpory na vzdělávání	Ano	
	Podpora omezená pro určitá odvětví	Ano	
	– Zemědělství		
	– Rybolov a akvakultura		
	– Těžba uhlí		
	– Všechna zpracovatelská odvětví nebo		
	Ocel		
	Stavba lodí		
	Syntetická vlákna		
	Výroba motorových vozidel		
	Ostatní zpracovatelský průmysl		
	– Všechny služby nebo		
	Námořní doprava		
	Ostatní dopravní služby		
	Finanční služby		
	Ostatní služby		
Název a adresa orgánu poskytujícího podporu:	Název		
	Adresa		
Jednotlivé podpory velké výše	V souladu s článkem 5 nařízení	Ano	Ne

Informace sdělené členskými státy o státních podporách poskytovaných podle nařízení Komise (ES) č. 2204/2002 ze dne 5. prosince 2002 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory zaměstnanosti

(Text s významem pro EHP)

(které mají být poskytovány v elektronické podobě na adresu: stateaidgreffe@ec.europa.eu)

Podpora č.	XE (doplň GŘ pro hospodářskou soutěž)/rok		
Členský stát			
Region			
Název režimu podpory			
Právní základ			
Roční výdaje plánované v rámci režimu podpory	Celková roční částka	milionů EUR	
	Zajištěné půjčky	milionů EUR	
Maximální míra podpory	V souladu s čl. 4 odst. 2 až 5, články 5 a 6 nařízení	Ano	Ne
Datum uskutečnění	../../20..		
Doba trvání režimu podpory	do ../../20..		
Cíl podpory	Článek 4 Vytváření pracovních míst	Ano	
	Článek 5 Nábor znevýhodněných a zdravotně postižených pracovníků	Ano	
	Článek 6 Zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků	Ano	
Dotčená hospodářská odvětví	– Všechna odvětví Společenství ¹ způsobilá pro státní podpory zaměstnanosti	Ano	
	– Všechna zpracovatelská odvětví ¹	Ano	
	– Veškeré služby ¹	Ano	
	– Ostatní	Ano	
Název a adresa orgánu poskytujícího podporu	Název		
	Adresa		
Další informace	Je-li daný program spolufinancován také z finančních prostředků Společenství, doplňte prosím tuto větu: Tento program je spolufinancován podle (odkaz)		
Podpory podléhající předchozímu oznámení Komisi	V souladu s článkem 9 nařízení	Ano	Ne

¹ S výjimkou odvětví stavby lodí a jiných odvětví, na která se vztahují zvláštní ustanovení nařízení a směrnic, upravující všechny státní podpory v daném odvětví.

Veřejná podpora dle pravidla „de minimis“

Předpokládané náklady dle rozpočtu

Příjemce		Partner 1		Partner 2	
Druh nákladů dle rozpočtu	Předpokládaná cena v EUR	Druh nákladů dle rozpočtu	Předpokládaná cena v EUR	Druh nákladů dle rozpočtu	Předpokládaná cena v EUR
Celkem		Celkem		Celkem	

Příjemce		Partner 1		Partner 2	
Druh vytvořeného produktu	Předpokládaná cena v EUR	Druh vytvořeného produktu	Předpokládaná cena v EUR	Druh vytvořeného produktu	Předpokládaná cena v EUR
Celkem		Celkem		Celkem	

Skutečné náklady projektu při závěrečném vyúčtování

Příjemce		Partner 1		Partner 2	
Druh nákladů dle rozpočtu	Skutečná cena v EUR	Druh nákladů dle rozpočtu	Skutečná cena v EUR	Druh nákladů dle rozpočtu	Skutečná cena v EUR
Celkem		Celkem		Celkem	

Příjemce		Partner 1		Partner 2	
Druh vytvořeného produktu	Skutečná cena v EUR	Druh vytvořeného produktu	Skutečná cena v EUR	Druh vytvořeného produktu	Skutečná cena v EUR
Celkem		Celkem		Celkem	